

การเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์รูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ
มหาวิทยาลัยมหิดล

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์รูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ
มหาวิทยาลัยมหิดล

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2553
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**COMPARISON AND ANALYSIS RELATING TO THE USAGE OF THE LEISURE
TIME OF MAHIDOL UNIVERSITY INTERNATIONAL COLLEGE STUDENTS**

ผลงานวิทยานิพนธ์ศึกษา ระดับปริญญาตรี

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARTS

Program of Public and Private Management

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2010

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเรื่อง “การเปรียบเทียบ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์รูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล” เสนอโดย นางจุฑารัตน์ ทิพย์บุญทรัพย์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารัทสนวงศ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ
อาจารย์ ดร.ชนินทร์รัฐ รัตนพงศัภิญโญ

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ
.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์)
...../...../.....

.....กรรมการ
ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ชนินทร์รัฐ รัตนพงศัภิญโญ)
...../...../.....

51601709 : สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

คำสำคัญ : การใช้เวลาว่าง

จุฑารัตน์ ทิพย์บุญทรัพย์ : การเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์รูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : อ.ดร. ธนินทร์รัฐ รัตนพงศ์กัญญา. 154 หน้า.

การวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์รูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล และเพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นการวิจัยเชิงสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาของวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4 ประจำปีการศึกษา 2552-2553 จำนวน 343 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของค่าความถี่ (Frequency distribution) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean : \bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) การทดสอบ t-test การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficient of correlation : r)

ผลการวิเคราะห์รูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ นักศึกษาส่วนใหญ่มีการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และใช้เวลาว่างด้านการเรียน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้เวลาว่างของนักศึกษา กับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ชั้นปี หลักสูตร ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่พึงอาศัย สถานภาพทางครอบครัว ค่าใช้จ่ายส่วนตัว ต่อสัปดาห์ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้การใช้เวลาว่างโดยรวมของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การใช้เวลาว่างของนักศึกษา กับปัจจัยภายใน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์ และปัจจัยภายนอก คือ ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษา กับครอบครัว ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่าง มีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ.....

51601709 : MAJOR : PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT

KEY WORD : LEISURE TIME

JUTHARAT THIPBOONSUP : COMPARISON AND ANALYSIS RELATING TO THE USAGE OF THE LEISURE TIME OF MAHIDOL UNIVERSITY INTERNATIONAL COLLEGE STUDENTS. INDEPENDENT STUDY ADVISOR: TANINRAT RATTANAPONGPINYO, Ph.D.. 154 pp.

This study of the usage of the leisure time of Mahidol University International College students analyzes how students choose to spend their leisure time by correlating personal factors, internal factors and external factors. The research included undergraduate university students from year 1 to year 4. A stratified random sampling technique was used to sample 343 students from the total population of 2,415 during 2009/2010 academic school year. Analytical technique used includes frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, T-test, one way analysis of variance, and coefficient of correlation.

Statistical analysis showed that the majority of students spend most of their leisure time on entertainment activities, followed by sports and exercise, and lastly, studying.

At 0.05 significance, comparison analysis showed no significant difference in any of the measured factors based on genders, year of enrollment, curriculums, grade point average, housing, family status, personal expense per week or family income per month.

The internal factors that do played a role are personality and the emotional interest of the student. The external factors that influence leisure time choices are relationships between students and family and the relationship of students and friends, environment, and the time availability, showing a correlation of 0.01.

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

Program of Public and Private Management Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2010

Student's signature.....

Independent Study Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

ชีวิตที่ประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ดังนั้น การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์รูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ทำให้ทราบถึงรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล และสามารถนำผลมาปรับปรุงและพัฒนางาน เพื่อจะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองและใช้เวลาว่างให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้เห็นความสำคัญของการใช้เวลาว่างเพื่อพัฒนาตนเองและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี โดยได้รับความกรุณาช่วยเหลือและให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร. ธนินทร์ฐ รัตนพงศ์พิชญ์ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิทักษ์ ศิริวงศ์ ประธานกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสพชัย พุฒนนท์ กรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ ที่ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ตลอดจนให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้เป็นผลการศึกษาที่สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้บริหารวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดลทุกท่านที่สนับสนุนทุนการศึกษาและการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์อัญชลี พงศ์พันธ์ อาจารย์ไมเคิล แนกกลิส และคุณประภาพร จงสมจิตต์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชนินทร์ อยู่เพชร และ Mr. Alexander Korff ได้สละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำที่มีประโยชน์แก่วิจัยจนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ คุณพิทักษ์ สุพรรณโณภพ คุณกวีณ ปลาอ่อน คุณศศิธร โรจน์สงคราม เพื่อนพนักงานในวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล และเพื่อนคณะวิทยาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน รุ่นที่ 2 วิทยาเขตคลังชั้น ที่เป็นกำลังใจซึ่งกันและกันในการศึกษาครั้งนี้ รวมถึงนักศึกษาและสโมสรนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ให้ความร่วมมืออย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณผู้มีอุปการะคุณ ได้แก่ คุณพ่อ คุณแม่ พี่น้องทุกคน และสมาชิกในครอบครัวโดยเฉพาะ Mr. Brian Phillips สามีและบุตรที่เป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งและในการช่วยเหลือทุก ๆ ด้านจนทำให้การวิจัยสำเร็จลงได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	7
นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	7
2 การทบทวนวรรณกรรม.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับเวลาและเวลาว่าง.....	10
วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล.....	21
แนวคิด ทฤษฎี และปรัชญาที่เกี่ยวกับนันทนาการ.....	27
แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ.....	43
แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมุมมองใจทางอารมณ์.....	46
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพของบุคคล.....	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เวลาว่าง.....	65
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	71
ประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	71
ตัวแปรที่ใช้ศึกษา.....	72
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	73
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	75

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	75
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	76
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล	78
ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก..	83
ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของรูปแบบการใช้เวลาว่าง.....	89
ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบการใช้เวลาว่าง ของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล	97
ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก กับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล.....	110
5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	118
สรุปผลการวิจัย	119
การอภิปรายผล	124
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	132
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	133
บรรณานุกรม	135
ภาคผนวก	141
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	142
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	144
ประวัติผู้วิจัย	154

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงการเปรียบเทียบบุคลิกภาพเก็บตัว – แสดงตัว	45
2	การแสดงจำนวนประชากรทั้งหมด	72
3	การแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง	72
4	แสดงข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามเพศ	78
5	แสดงข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามชั้นปี	78
6	แสดงข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามหลักสูตร	79
7	แสดงข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา	79
8	แสดงข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามสถานที่พักอาศัย	80
9	แสดงข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว	80
10	แสดงข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์	81
11	แสดงข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน	81
12	แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ทำกิจกรรมเมื่อมีเวลาว่าง	82
13	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น ปัจจัยภายในด้านบุคลิกภาพ	83
14	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น ปัจจัยภายในด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์	84
15	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น ปัจจัยภายนอกด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัว	85
16	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น ปัจจัยภายในด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน	86
17	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น ปัจจัยภายนอกด้านสภาพแวดล้อม	87
18	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น ปัจจัยภายนอกด้านโอกาสในการใช้เวลาว่าง	88
19	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น รูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการเรียน	89

ตารางที่	หน้า
20	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น รูปแบบการใช้เวลาว่างด้านบันเทิง..... 90
21	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น รูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง..... 91
22	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น รูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา..... 92
23	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น รูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ 92
24	ผลการทดสอบโดยการทดสอบค่าที (t-test) ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ รูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ ในภาพรวม จำแนกตามเพศ..... 94
25	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัย นานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามชั้นปี..... 95
26	แสดงการค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการใช้เวลาว่างด้านการหา รายได้พิเศษตามชั้นปีเป็นรายคู่..... 97
27	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัย..... นานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามหลักสูตร..... 98
28	แสดงการค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการใช้เวลาว่างด้านบันเทิง จำแนกตามหลักสูตรเป็นรายคู่ 100
29	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัย นานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา..... 100
30	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัย นานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามที่พักอาศัย 102
31	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัย นานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามสถานภาพของครอบครัว 104
32	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัย นานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์..... 105

ตารางที่	หน้า
33	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัย นานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัว ต่อเดือน..... 107
34	แสดงการค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการใช้เวลาว่างด้านบันเทิง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน เป็นรายคู่ 109
35	ผลการทดสอบโดยใช้การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายใน ด้านบุคลิกภาพกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัย นานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล 110
36	ผลการทดสอบโดยใช้การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายใน ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์กับการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัย นานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล 111
37	ผลการทดสอบโดยใช้การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอก ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัวกับรูปแบบการใช้เวลาว่าง ของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล..... 112
38	ผลการทดสอบโดยใช้การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอก ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนกับรูปแบบการใช้เวลาว่าง ของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล..... 114
39	ผลการทดสอบโดยใช้การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอก ด้านสภาพแวดล้อมกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษา วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล..... 115
40	ผลการทดสอบโดยใช้การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอก ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษา วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล 116

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์ทุกคนแม้เกิดมาอาจมีความแตกต่างกันในเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องรูปร่างหน้าตา ฐานะทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจ โชคลาภวาสนา แต่สิ่งหนึ่งที่มนุษย์ทุกคนมีเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นยากดีมีจนก็คือ เวลา เพราะฉะนั้น เวลาจึงเป็นทรัพยากรอย่างเดียวในโลกที่ทุกคนมีเท่าเทียมกันคือ 24 ชั่วโมงต่อหนึ่งวัน ซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะบริหารจัดการเวลาที่มีอยู่นี้ให้เกิดประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด ดังจะเห็นได้จากโรเบิร์ตโต (Roberto 2550 : 5) กล่าวว่า เวลาเป็นทรัพย์สินที่มีคุณค่าและไม่ว่าจะเป็นเจ้าของหรือยากก็ตาม ทุกคนก็มีเวลาอยู่เท่ากัน เราทุกคนล้วนแต่ได้รับเวลามาวันละ 24 ชั่วโมงเท่า ๆ กัน ไม่มากหรือน้อยไปกว่ากัน และไม่ว่าเราจะให้ความสำคัญกับเรื่องของเวลามากเพียงใดก็ตาม เราก็ไม่สามารถเก็บเวลาเอาไว้ ทำให้เวลาเดินช้าลงได้ หรือทำให้เวลาหยุดนิ่งกับที่ในช่วงขณะที่เราเตรียมการเพื่อจะใช้เวลาในช่วงนั้น ดังคำกล่าวที่ว่า “เวลาไม่เคยคอยใคร” นอกจากนี้ เวลายังเป็นทรัพย์สินที่ใช้แล้วหมดไป เพราะเวลาจะเดินไปเรื่อย ๆ โดยที่เราไม่สามารถเติมเวลาให้เต็มดังเดิมได้ ซึ่งสิ่งที่ดีที่สุดซึ่งเราสามารถทำได้ก็คือ การใช้เวลาที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ได้มากที่สุด โดย เมเยอร์ (Mayers 1964, อ้างถึงใน ชาญรัตน์ วงษ์สมัย 2542 : 12) ได้แบ่งเวลาไว้เป็น 3 ลักษณะ คือ 1) เวลาส่วนตัว เป็นเวลาที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมส่วนตัว เช่น การกินอาหาร นอน ดูแลร่างกาย 2) เวลาทำงาน เป็นเวลาที่คุณต้องทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพ และ 3) เวลาว่าง เป็นเวลาที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมการเล่น พักผ่อน ทำนันทนาการ และยังกล่าวถึงการใช้เวลาว่างมี 2 ประเภท คือ เวลาว่างจริง หมายถึง เวลาว่างที่เราได้ตรงใจใช้เลือกหรือตัดสินใจทำกิจกรรมหนึ่งที่เรารู้สึกอยากทำ และเวลาว่างเชิงบังคับ หมายถึง เวลาที่เราไม่ได้เลือกทำอะไร แต่มี “เวลาว่าง” นั้นอยู่ เช่น ตกงาน ป่วย เกษียณอายุ ซึ่งทำให้เราต้องทำใจใช้เวลาว่างนั้นทำอะไรสักอย่างเพื่อเป็นการฆ่าเวลาให้เวลานั้นหมดไป

การบริหารเวลาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนนักศึกษาที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนและเป็นวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่อยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อที่อยู่ระหว่างวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ มีสภาพร่างกายและสภาพอารมณ์ยังอ่อนวัยไม่คงที่ มักก้าวกระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ เป็นวัยที่ต้องการความอบอุ่นและคำแนะนำบางประการจากครอบครัว จากพ่อแม่

ประสบการณ์ ความเข้าใจที่ดีและถูกต้องที่เด็กได้รับจนเข้าวัยรุ่น มีส่วนเสริมสร้างให้เขามีความมั่นใจในตนเองและสามารถดำเนินชีวิตในแบบที่งดงามเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ แต่ถ้าเป็นไปในทางตรงกันข้าม วัยนี้ก็จะกลายเป็นวัยที่ประสบกับความยุ่งยากมากจนนักวิชาการในหลายทศวรรษที่ผ่านมาเรียกว่าเป็น วัยวิกฤติ (ศรีเรือน แก้วกังวาล 2540 : 229) หากวัยรุ่นได้ใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แล้ว จะทำให้ประสบความสำเร็จ ลดความเสี่ยงในชีวิตและสามารถบรรลุตามเป้าหมายในชีวิตตามที่ตนเองได้วางไว้ ดังนั้นการใช้เวลาว่างของนักศึกษาจึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากหากใช้เวลาว่างในทางที่ผิดก็ย่อมส่งผลร้ายต่อตนเองและครอบครัว บางครั้งอาจส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมในด้านต่าง ๆ ตามมา เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการมั่วสุมกันทำกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม อาทิเช่น การแข่งรถบนถนนหลวงในเวลากลางคืน หรือปัญหายาเสพติด เป็นต้น แต่ในทางตรงกันข้ามหากนักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ก็จะเกิดผลดีต่อทั้งตัวนักศึกษาเองและสังคมตามมา เช่น การรวมกลุ่มกันออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท หรือการบำเพ็ญประโยชน์ต่าง ๆ เป็นต้น

จึงอาจกล่าวได้ว่า การบริหารเวลาและการใช้เวลาว่างที่ดีและเหมาะสมของวัยรุ่น จะทำให้สามารถประสบความสำเร็จในชีวิตและบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ พงศ์ จาดช่วง (2539 : 11) ที่กล่าวไว้ว่า การใช้เวลาที่ดีและถูกต้องนั้นจะช่วยให้กิจกรรมต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายและวัยผู้ใหญ่ตอนต้นจะต้องพบกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษาจากโรงเรียนมาสู่วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ต้องรับผิดชอบการเรียนด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ ต้องเรียนรู้การแบ่งเวลา และวางแผนการใช้เวลาอย่างเหมาะสม การจัดสรรเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถาบัน การคบเพื่อน การใช้เวลาในด้านการศึกษาเล่าเรียน และการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สูงสุด การจัดแบ่งเวลานอกจากจะช่วยให้ทำงานได้เสร็จทันและมีประสิทธิภาพแล้ว ยังทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น และดังที่ได้กล่าวไว้ว่า ชีวิตที่ประสบความสำเร็จหรือบรรลุผลสำเร็จได้ จะต้องรู้จักใช้เวลาให้ถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาที่ศึกษาเล่าเรียนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งนอกจากนี้ต้องใช้เวลาเป็นส่วนใหญ่เพื่อการศึกษาเล่าเรียนแล้ว ยังจะต้องใช้เวลาเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในด้านส่วนตัวและกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ดังนั้น การรู้จักแบ่งเวลาและใช้เวลาว่างอย่างเหมาะสมจึงมีความจำเป็นอย่างมาก การที่ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนและในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ควบคู่กันไปในั้นต้องอาศัยเวลาในการเตรียมตัวอย่างพอเพียงและสม่ำเสมอ

จากความสำคัญของเวลาว่างข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานในฝ่ายกิจการนักศึกษา วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เวลาว่างของนักศึกษา ในการทำกิจกรรมด้านต่าง ๆ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษา มีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ ส่งผลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ผลที่ได้จากการ วิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับ อาจารย์ ผู้บริหาร และผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงปัญหาเพื่อเป็นแนวทางใน การร่วมมือกันวางแผน ป้องกันและแก้ไขปัญหาในการใช้เวลาว่าง รวมทั้งเห็นความสำคัญของการ ใช้เวลาว่าง สำหรับผู้วิจัยสามารถนำผลวิจัยมาใช้เป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนางานกิจกรรม นักศึกษาและสามารถจัดสวัสดิการเพิ่มเติมให้กับนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อจะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาพัฒนาตนเอง ประสบความสำเร็จในการศึกษาและเป็นบัณฑิตพึง ประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหิดลและเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล
2. เพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยภายในและปัจจัย ภายนอกที่มีผลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการศึกษาดังนี้คือ

1. นักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ชั้นปี หลักสูตร ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ที่พักอาศัย ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์ และรายได้เฉลี่ย ของครอบครัวต่อเดือนแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างแตกต่างกัน

2. รูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล สัมพันธ์ กับปัจจัยภายใน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้าน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาและครอบครัว ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ด้าน สภาพแวดล้อม ด้าน โอกาสในการใช้เวลาว่าง

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้ทำวิจัยกำหนดขอบเขตของการทำวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติมหาวิทยาลัยมหิดล ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2551-2552 จำนวน 2,415 คน (ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2552)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มที่ใช้ในการศึกษา โดยคำนวณจากสูตรอย่างง่ายของ Taro Yamane สูตรดังกล่าว คือ

$$n = \frac{N}{(1+Ne^2)}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

N = จำนวนของประชากรที่ต้องการศึกษา 2,415 คน

e = ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ ($e = 0.05$)

$$\text{จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{2,415}{(1 + 2,415 (0.05)^2)}$$

$$\text{จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง} = 343$$

1.3 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 343 คน เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 จำนวน 3 หลักสูตรคือ หลักสูตรศิลปศาสตร์, หลักสูตรบริหารธุรกิจและหลักสูตรวิทยาศาสตร์ โดยใช้วิธีการแบบชั้น (Stratified Random Sampling) ส่วนอีก 2 หลักสูตรที่ไม่นำมาใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่เปิดใหม่มีนักศึกษาน้อยไม่สามารถนำมาคำนวณได้ คือ หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ และหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

2.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ชั้นปี หลักสูตร ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ที่พักอาศัย ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์ และรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

2.1.2 ปัจจัยภายใน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์

2.1.3 ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัว ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านโอกาสในการใช้เวลาว่าง

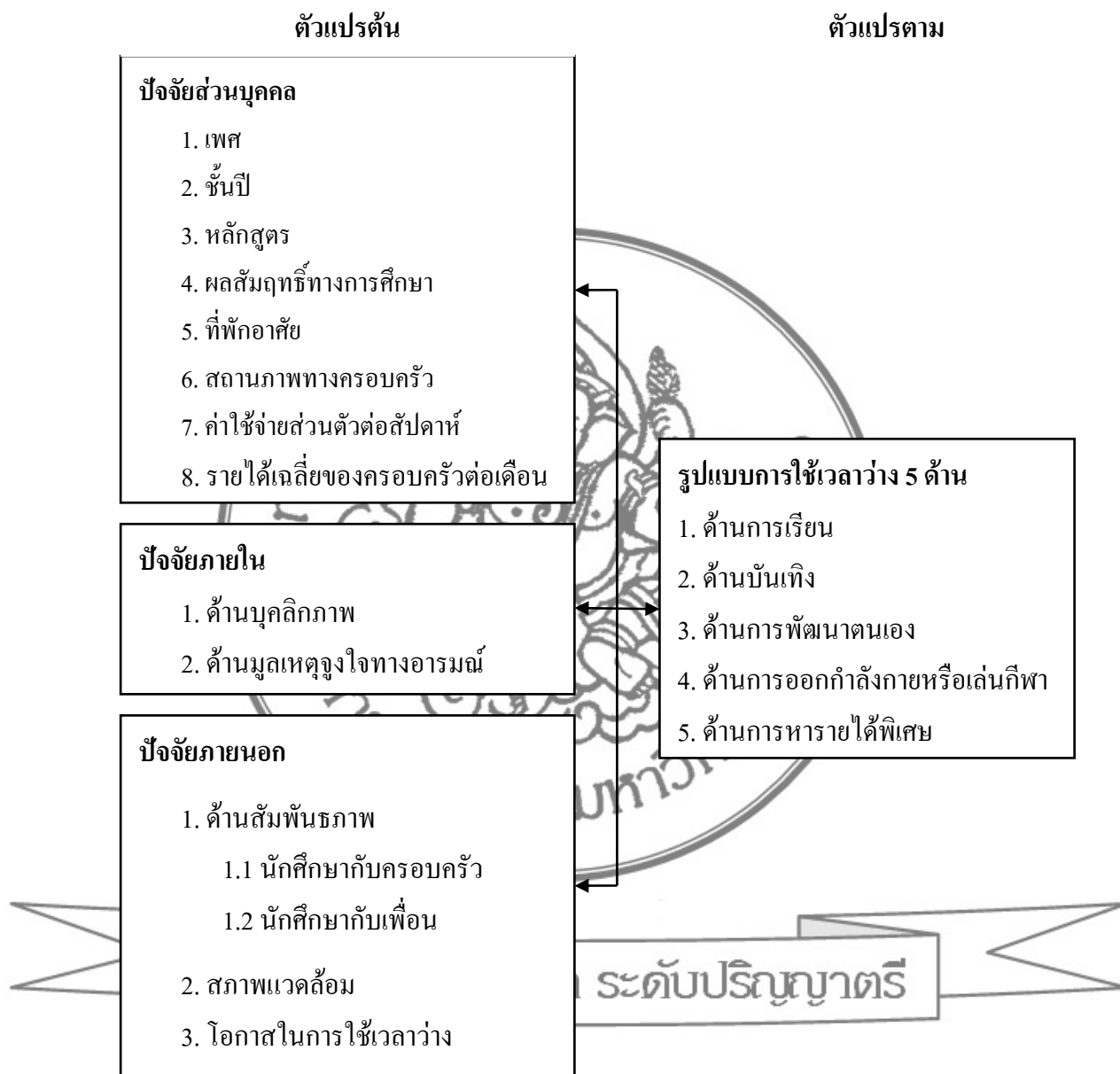
2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ รูปแบบการใช้เวลาว่าง 5 ด้าน คือ 1) ด้านการเรียน 2) ด้านบันเทิง 3) ด้านการพัฒนาตนเองหรือใช้เวลาว่างในทางสร้างสรรค์ 4) ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา 5) ด้านการหารายได้พิเศษ

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อมูลต่างๆ โดยใช้ระยะเวลาระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนพฤษภาคม 2553 ดำเนินการเก็บข้อมูลในเดือนมิถุนายน 2553 หลังจากนั้นรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ลงรหัส และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW (Statistical Package for the Social Sciences for Window) ด้วยตนเอง ระหว่างเดือนสิงหาคม ถึงเดือนตุลาคม 2553

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับการใช้เวลาว่างในด้านการเรียน ด้านบันเทิง ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และด้านการหารายได้พิเศษ ของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

2. ทำให้ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับอาจารย์ ผู้บริหาร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ปกครอง ได้ตระหนักถึงปัญหาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการร่วมมือกันวางแผน ป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้เวลาว่างของนักศึกษา

3. ได้ข้อมูลที่สามารถนำมาปรับปรุงและพัฒนางานในฝ่ายกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อจะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองและใช้เวลาว่างให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้เห็นความสำคัญของการใช้เวลาว่างเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2552-2553

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง เพศ, ชั้นปี, หลักสูตร, ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา, สถานภาพครอบครัว, ที่พักอาศัย, สถานภาพทางครอบครัว, ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์, รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัว หมายถึง ความรักและผูกพันในครอบครัว บรรยากาศภายในครอบครัว สภาพของการอยู่และการทำกิจกรรมร่วมกันของคนในครอบครัว รวมถึงการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่

สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน หมายถึง ความผูกพันต่อเพื่อน อาจเกิดการเลียนแบบเพื่อนหรือการแสดงพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน โดยอาศัยบุคคลคนหนึ่งเป็นต้นแบบหรือได้มีอิทธิพลจากบุคคลอื่นแล้วทำตาม

รูปแบบการใช้เวลาว่าง หมายถึง การใช้ระยะเวลาอันว่างจากการเรียน ในการประกอบกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความต้องการของมนุษย์ให้คุณค่าทางจิตใจ ผ่อนคลายความตึงเครียด เกิดความพึงพอใจของตนเอง

การใช้เวลาว่างด้านการเรียน หมายถึง การใช้เวลาว่างเกี่ยวกับการเรียนของตนเอง ได้แก่ การเข้าห้องสมุดเพื่อค้นคว้าหาความรู้ การใช้เวลาอ่านหนังสือทบทวนความรู้ การทำรายงานที่ได้รับมอบหมาย และค้นคว้าหาความรู้จากสื่ออินเทอร์เน็ต เป็นต้น

การใช้เวลาว่างด้านบันเทิง หมายถึง การใช้เวลาว่างทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชื่นชอบและทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้แก่ ดูภาพยนตร์ ดูละคร ฟังเพลง ร้องเพลง เล่นดนตรี เป็นต้น

การใช้เวลาว่างด้านพัฒนาตนเอง หมายถึง การใช้เวลาว่างทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ได้แก่ การฟังธรรม การนั่งสมาธิ การอ่านหรือเขียนหนังสือ การฝึกทักษะต่างๆ การอบรม และการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ รวมถึงการใช้เวลาว่างเพื่อทำประโยชน์ต่อสังคม

การใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬา หมายถึง การใช้เวลาว่างทำกิจกรรมออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬา ได้แก่ การเล่นที่มีการเคลื่อนไหวทางกาย การวิ่งเหยาะ ๆ การเล่นกีฬาเพื่อการออกกำลังกาย การเต้นรำตามจังหวะเพลง กิจกรรมกีฬาในร่มและกลางแจ้ง เป็นต้น

การใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ หมายถึง การใช้เวลาว่างเพื่อหารายได้เสริม ได้แก่ การขายของหน้าร้าน รับจ้างสอนหนังสือ รับจ้างแปล รับจ้างทำงานทั่วไป ประดิษฐ์สิ่งของขาย ทำขนมหรืออาหารขาย ขายของทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์รูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้เสนอเป็นหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับเวลาและเวลาว่าง
 - 1.1 ความหมายและความสำคัญของเวลา
 - 1.2 แนวคิดการบริหารเวลา
 - 1.3 ความหมายของเวลาว่าง
 - 1.4 ลักษณะและองค์ประกอบของกิจกรรมเวลาว่าง
 - 1.5 ความสำคัญและประโยชน์ของการใช้เวลาว่าง
2. วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล
 - 2.1 ประวัติวิทยาลัยนานาชาติ
 - 2.2 หลักสูตรที่เปิดสอน
 - 2.3 งานกิจการนักศึกษา
3. แนวคิด ทฤษฎี ปรัชญาที่เกี่ยวกับนันทนาการ
 - 3.1 ทฤษฎีทางนันทนาการ
 - 3.2 จุดมุ่งหมายของกิจกรรมนันทนาการ
 - 3.3 ประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการ
 - 3.4 ลักษณะสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ
 - 3.5 รูปแบบกิจกรรมนันทนาการ
4. แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ
 - 4.1 ความหมายของบุคลิกภาพ
 - 4.2 ความสำคัญของบุคลิกภาพ
 - 4.3 ลักษณะของบุคลิกภาพ
 - 4.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

ผลงานชิ้นนี้จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะ

5. แนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์
 - 5.1 องค์ประกอบของอารมณ์
 - 5.2 ลักษณะมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์
6. แนวคิดที่เกี่ยวเนื่องกับสัมพันธภาพของบุคคล
 - 6.1 สัมพันธภาพในครอบครัว
 - 6.1.1 ความหมายสัมพันธภาพในครอบครัว
 - 6.1.2 ลักษณะครอบครัวที่ดี
 - 6.1.3 อิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อพฤติกรรมวัยรุ่น
 - 6.2 สัมพันธภาพกับเพื่อน
 - 6.2.1 กลุ่มเพื่อนและอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน
 - 6.2.2 การเลียนแบบเพื่อน
 - 6.2.2.1 ความหมายของการเลียนแบบเพื่อน
 - 6.2.2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเลียนแบบเพื่อน
 - 6.2.2.3 อิทธิพลของตัวแบบ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวเนื่องกับการใช้เวลาว่าง
 - 7.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยในประเทศ

แนวคิดที่เกี่ยวกับเวลาและเวลาว่าง

1. ความหมายและความสำคัญของเวลา

เวลา หมายถึง ช่วงระยะเวลาที่มีอยู่หรือเป็นอยู่ โดยนิยามกำหนดขึ้นเป็นครุคร่าว วัน เดือน ปี (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542 : 1086) นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายและความสำคัญของเวลา ดังนี้

วิมาน จิวเจียม (2539 : 6) ได้ให้ความหมายของเวลาไว้ว่า เวลาเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มนุษย์ได้รับมาเท่าเทียมกัน สำหรับการใช้ในการทำงานโดยมีหน่วยนับเป็น วินาที นาที ชั่วโมง วัน สัปดาห์ เดือน ปี ยกเว้นช่วงอายุขัยซึ่งจะไม่เท่ากัน

1. เวลาเป็นทรัพยากรที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ เวลาที่ผ่านไปแล้วจะหวนกลับไปสู่อดีตย่อมทำไม่ได้
2. เวลาเป็นทรัพยากรที่สะสมไม่ได้ จึงไม่มีธนาคารหรือโรงพัสดุ หรือห้องเก็บสะสมเวลา

3. เวลาเป็นทรัพยากรที่อนุรักษ์ไม่ได้ หรือหยุดเวลาไม่ได้ เวลาจะต้องเดินไปตามทิศทางของเวลา จากอดีตไปสู่ปัจจุบันและอนาคตเป็นลักษณะก้าวไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง

4. เวลาเป็นทรัพยากรที่หายืมเช่นเดียวกับเงินหรือวัสดุไม่ได้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546 : 8) กล่าวว่า เวลาคือชีวิต มันไม่มีวันย้อนกลับและไม่มีอะไรมาทดแทนมันได้ การปล่อยเวลาให้เสียไปเปล่า ๆ เท่ากับเป็นการปล่อยชีวิตให้เสียไปเปล่า แต่การเป็นนายเหนือเวลาของคุณจะเท่ากับการเป็นนายเหนือชีวิตของคุณและได้รับประโยชน์จากมันมากที่สุด

อิสรา รุ่งทวีชัย (2548 : 11) กล่าวว่า เวลาเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า ไม่สามารถเก็บสะสมไว้ได้และมีการเคลื่อนไหวไปข้างหน้าตลอดเวลา เมื่อเวลาผ่านไปแล้วก็ไม่ย้อนกลับ ดังนั้นคุณค่าของเวลาจะขึ้นอยู่กับการใช้ให้เกิดประโยชน์ของผู้ใช้เวลาเท่านั้น

โรเบอร์โต (Roberto 2550 : 5) กล่าวว่า เวลาเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและไม่ว่าจะเป็นเจ้าของหรือยาก็ตามทุกคนก็มีเวลาอยู่เท่ากัน เราทุกคนล้วนแต่ได้รับเวลามาวันละ 24 ชั่วโมงเท่า ๆ กัน ไม่มากหรือน้อยไปกว่ากัน และไม่ว่าเราจะให้ความสำคัญกับเรื่องของเวลามากเพียงใดก็ตาม เราก็ไม่สามารถเก็บเวลาเอาไว้ ทำให้เวลาเดินช้าลงได้ หรือทำให้เวลาหยุดนิ่งกับที่ในช่วงขณะที่เราเตรียมการเพื่อจะใช้เวลาในช่วงนั้น ดังคำกล่าวที่ว่า “เวลาไม่เคยคอยใคร” นอกจากนี้ เวลายังเป็นทรัพยากรที่ใช้แล้วหมดไป เพราะเวลาจะเดินไปเรื่อย ๆ โดยที่เราไม่สามารถเติมเวลาให้เต็มดังเดิมได้ ซึ่งสิ่งที่ดีที่สุดซึ่งเราสามารถทำได้ก็คือ การใช้เวลาที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ได้มากที่สุด

ราฟโฟนี (Raffoni 2551 : 18) กล่าวว่า เวลาเป็นทรัพยากรที่เราไม่สามารถหาซื้อหรือนำไปเร่ขายให้ผู้อื่นได้ และยังไม่สามารถนำไปแบ่งปันหรือขอมมาจากผู้อื่น รวมทั้งยังไม่สามารถทำให้เพิ่มขึ้นหรือน้อยลงได้ เราทุกคนต่างก็มีเวลาเท่า ๆ กัน ใน 1 วัน นั่นคือ 24 ชั่วโมง แต่การใช้เวลาของเราต่างหากที่เป็นสิ่งทำให้เกิดความแตกต่าง และคนที่สามารถใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ได้สูงสุดก็อาจจะใช้เทคนิคและระบบการบริหารจัดการเวลาที่แตกต่างกันไป แต่สิ่งหนึ่งที่พวกเขามีเหมือนกันก็คือ พวกเขารู้ว่าตนเองต้องการจะใช้เวลาที่มืออยู่อย่างไร โดยรู้ชัดว่าสิ่งใดที่มีความสำคัญต่อพวกเขามากที่สุด คนเหล่านี้รู้ว่าพวกเขาต้องการใช้เวลาไปกับเรื่องใดบ้าง

จากเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า เวลาเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าที่เราไม่สามารถซื้อหรือหามาเพิ่มได้ และไม่สามารถเก็บสะสมเวลาไว้ได้ เวลาไม่หยุดนิ่งกับที่หรือรอคอยใคร เวลาเมื่อผ่านไปไม่สามารถนำกลับคืนมาได้ ทุกคนล้วนมีเวลาเท่ากันคือ วันละ 24 ชั่วโมง ดังนั้น คุณค่าของเวลาจึงอยู่ที่การใช้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. แนวคิดการบริหารเวลา

เนื่องจากเวลาเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและไม่สามารถเรียกกลับคืนมาได้ ดังนั้นการจะจัดการกับเวลาที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จะต้องอาศัยการบริหารเวลาที่ดี ซึ่งมีผู้เสนอแนวคิดในการบริหารเวลา ดังนี้

เสกสรรค์ มธุลาภรังสรรค์ (2541 : ออนไลน์) ได้สรุปความสำคัญของการบริหารเวลา 5 ประการ คือ

1. เพื่อช่วยให้ใช้ชีวิตได้ง่ายขึ้น ส่วนหนึ่งของการบริหารเวลาเป็นเรื่องของเทคนิคและทักษะซึ่งจะช่วยให้หลีกเลี่ยงการเสียเวลาที่ไม่จำเป็นออกไป ทำให้ผู้ที่ฝึกฝนรู้สึกว่ามีเวลามากขึ้นและอยากทำอะไรมากขึ้น

2. เพื่อให้มีเวลาให้กับคนสำคัญและสิ่งสำคัญมากขึ้น คนที่เป็นนักบริหารเวลามักจะไม่พลาดในการให้เวลาแก่คนสำคัญและสิ่งสำคัญ และจะต่อสู้เต็มที่รวมถึงเรียนรู้วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งเวลาที่จะอยู่กับสิ่งที่มีคุณค่าสำหรับตัวเอง

3. เพื่อรักษาความสมดุลในชีวิต ทักษะการบริหารเวลาเป็นเหมือนผู้ช่วยให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ทบทวนที่ตนเองรับผิดชอบ ทั้งเรื่องครอบครัว สังคม การเรียน สุขภาพ การเงิน การงาน ฯลฯ

4. เพื่อให้มีความสุขกับการใช้ชีวิต คนที่บริหารเวลาได้ดีจะรู้สึกว่าชีวิตจะมีคุณค่า สิ่งเหล่านี้ไปสู่ความสบายใจและสุขใจ

5. เพื่อให้ได้บรรลุเป้าหมายชีวิตที่ได้ตั้งไว้ คนที่เป็นนักบริหารเวลาข่อมเป็นคนที่ทำอะไรอย่างมีเป้าหมายและจะมุ่งมั่นจนกว่าถึงจุดหมายของตน เมื่อผสมกับทักษะและเทคนิคในการบริหารเวลา โดยที่จะบรรลุเป้าหมายก็ข่อมมีมากขึ้น การบริหารเวลาเป็นสิ่งที่มิประโยชน์ต่อชีวิตเป็นอย่างยิ่ง

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546 : 17-27) กล่าวถึงการบริหารเวลาเหมือนชีวิต เมื่อ

ใช้หมดแล้วก็หมดไป การบริหารเวลาก็เท่ากับการบริหารชีวิตและคนที่ต้องการประสบความสำเร็จและความสุขในชีวิตข่อมหลีกเลี่ยงการบริหารชีวิตหรือการบริหารเวลาไปไม่ได้ การบริหารเวลามีความจำเป็นสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. การทำให้ชีวิตมีเป้าหมาย ในการตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารเวลาที่จุดกระตุ้นให้ค้นหาเป้าหมายที่มีคุณค่าในชีวิต เมื่อมีเป้าหมายแล้วเป้าหมายนั้นจะกลับมากระตุ้นเราให้มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ บริหารเวลาในชีวิตจนกว่าไปถึงจุดหมายปลายทางของเป้าหมาย

2. ทำให้ถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ คนควรมีเป้าหมายและการที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นบุคคลนั้นต้องทุ่มเท บากบั่นเพื่อไปให้ถึงเป้าหมาย สำหรับคนที่ตั้งใจไว้อย่างแท้จริงแล้วจะตระหนักถึงคุณค่าของเวลาทุกวินาทีพยายามอย่างเต็มที่ที่จะใช้เวลาทั้งหมดที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการผลักดันชีวิตไปสู่เป้าหมาย โดยวางตารางเวลาใช้ชีวิตแต่ละวันว่าจะต้องทำกิจกรรมใดในช่วงใด และแต่ละช่วงของชีวิตทั้งในระยะสั้นและระยะยาวว่าจะต้องทำอะไร จะต้องฝึกฝนเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองในด้านใดบ้างจึงจะเอื้อต่อการก้าวไปสู่ความสำเร็จ

3. ทำให้ชีวิตมีคุณค่าความหมาย สามารถนำเวลาไปทำในสิ่งต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น เช่น ในการใช้การสร้างสรรค์ศิลปะที่จะช่วยจรโรงของคนในสังคม อ่านหนังสือ แสวงหาความรู้ที่จะช่วยยกระดับปัญญาของคนให้สูงขึ้น เพื่อความก้าวหน้าในชีวิตและมีส่วนช่วยพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น สิ่งเหล่านี้ทำให้ชีวิตมีคุณค่าและมีความหมายมากขึ้น

4. ทำให้ชีวิตสมดุลครบถ้วน การที่รู้จักจังหวะของเวลาในการดำเนินชีวิตและมีการจัดสรรเวลาในแต่ละด้าน ได้แก่ ครอบครัว หน้าที่การงาน มิตรภาพ สังคม ชีวิตส่วนตัว และอื่น ๆ ได้อย่างสมดุล ชีวิตก็สามารถที่จะประสบความสำเร็จในทุก ๆ ด้านได้อย่างภาคภูมิใจ

5. ทำให้มีความสุข ความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งความพอใจในชีวิตเกิดจากการที่ประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ในชีวิต เช่น การเรียน การงาน ชีวิตครอบครัว ผลมาจากความมุ่งมั่น อุทิศหะพาลเพียรในการบริหารเวลา บริหารชีวิตอย่างตั้งใจ นอกจากนี้การบริหารเวลาที่ดีนำมาซึ่งความสุขความพึงพอใจในชีวิต เมื่อการจัดสรรเวลาอย่างเพียงพอสำหรับการพักผ่อนประจำวัน การได้ใช้เวลากับคนที่มีความหมายพิเศษ สุขภาพที่แข็งแรงสมบูรณ์ เนื่องจากมีเวลาออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

6. ทำให้ทำงานได้สำเร็จลุล่วงและได้รับความก้าวหน้าในชีวิต การบริหารเวลาถือเป็นการบริหารชีวิต จะทำให้คนพัฒนาตนจากความบกพร่องต่าง ๆ ได้หากเริ่มตั้งเป้าหมายในชีวิตและเรียนรู้ที่จะจัดสรรเวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ นั้น จะทำให้พบความสำเร็จและความก้าวหน้าในชีวิต

อิสรา รุ่งทวีชัย (2548 : 16) กล่าวว่า การบริหารเวลา หมายถึง การที่บุคคลรู้จักจัดสรรเวลาในการทำกิจกรรมในแต่ละด้าน ซึ่งได้แก่ การศึกษา ครอบครัว หน้าที่การงาน มิตรภาพ สังคม ชีวิตส่วนตัวและอื่น ๆ ซึ่งถ้าบุคคลนั้นสามารถจัดสรรเวลาได้อย่างลงตัวและสมดุลก็จะทำให้พบกับความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าในชีวิต

ทัศนีย์ สิทธิวงศ์ (2545) ได้ศึกษาพบว่า วัยรุ่นจะต้องรู้จักการบริหารเวลาเพื่อการใช้เวลาที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และเป็นแนวทางที่จะช่วยนำความสำเร็จมาสู่ตนเอง ในเรื่องการแบ่งเวลาให้ถูกต้องและเกิดประโยชน์แก่ตนเองในปัจจุบันก็คือ ต้องให้เวลากับ

การเรียนอย่างเต็มที่ การเรียนนั้นผู้เรียนควรมุ่งหวังให้ได้ทั้งใบรับรองผลการเรียนมาถึงขั้นใด ระดับใด ในขณะที่เดียวกันสิ่งที่เราต้องได้มาด้วยก็คือความรู้ ดังนั้น วัยรุ่นจึงควรบอกตนเองเสมอว่า ควรแบ่งเวลาเรียนให้เป็น ท่องทบทวนหนังสือที่ควรเข้าห้องสมุดเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม มีวัยรุ่นจำนวนมากที่ปล่อยให้เวลาเรียนให้หมดไปกับการวาดวิมานต่าง ๆ ในอากาศ โดยการเพ้อฝันถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้แต่อย่างใด บางรายใช้เวลาที่ควรปฏิบัติหน้าที่หลักของตน คือ การศึกษาเล่าเรียนไปใช้ในการเที่ยวเตร่ ถ้าเรียนในระบบโรงเรียนก็อาจมีการหนีโรงเรียนหรือถ้าเรียนนอกระบบโรงเรียนก็ไม่สนใจในการมาพบหรือปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม วัยรุ่นเป็นวัยที่ล้วนมีพลังงานมากอย่างสิ้นเหลือ การที่ได้ออกกำลังกายหรือได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องมีการเคลื่อนไหวยืดเส้นยืดสายจะช่วยให้วัยรุ่นมีความสุข ดังนั้น วัยรุ่นจึงต้องให้เวลาส่วนหนึ่งของชีวิตในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ตนเองสนใจ และกิจกรรมนั้นควรเป็นกิจกรรมที่เกิดประโยชน์แต่ตนเองหรือสังคม การใช้เวลาว่างจากการศึกษาเล่าเรียนมาทำกิจกรรมต่าง ๆ จะช่วยฝึกฝนให้เป็นคนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อีกด้วย

เพราะฉะนั้นอาจสรุปได้ว่า การบริหารเวลา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหรือการปรับตนเองให้สอดคล้องกับเหตุการณ์รวมทั้งการที่กำหนดเกี่ยวกับการควบคุมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเวลาและวัตถุประสงค์ บุคคลที่รู้จักจัดสรรเวลาในการทำกิจกรรมในแต่ละด้านอย่างสมดุล รู้จักการวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิตและใช้เวลาให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด ทำให้งานสำเร็จลุล่วงมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่ตนได้วางไว้ ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินชีวิต สำหรับนักเรียนนักศึกษา การรู้จักบริหารเวลาหรือแบ่งเวลาให้ถูกต้อง และเวลาว่างที่เหลือจากการเรียนสามารถนำมาใช้ในการทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจและเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองหรือสังคม

3. ความหมายของเวลาว่าง

ผลของวัยอันดีกับการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

เวลาว่างมีความสำคัญกับการดำรงชีวิตของทุกคน หลังจากประกอบภารกิจหน้าที่ประจำแล้วก็จะมีเวลาเหลืออยู่ เราสามารถใช้เวลาว่างนั้นมาเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายของเวลาว่าง ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สมบัติ กาญจนกิจ (2542) ได้สรุปว่า เวลาว่าง คือ สัดส่วนของเวลาที่บุคคลไม่ได้ใช้ในการทำงานหรือหมายถึง การเลือกอย่างอิสระ ไม่ว่าจะทำงานหรือไม่ก็ตาม โดยเข้าร่วมกิจกรรมเวลาว่างในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความต้องการของบุคคล เพื่อให้คุณค่าทางจิตใจ ผ่อนคลายความตึงเครียด ฟังพอใจ ช่วยให้สังคมอยู่เย็นเป็นสุข กิจกรรมเวลาว่างเป็นการศึกษาซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับเวลาและการตัดสินใจ เป็นเวลาที่อิสระปราศจากการควบคุม เป็นการใช้เวลาว่างอย่างอิสระในการเข้าร่วมกิจกรรม ส่วนการเล่นเป็นการแสดงออกอย่างอิสระ กิจกรรมเวลาว่างสามารถ

จัดขึ้นได้ในสถานการณ์ที่มีความสนใจเป็นการแสดงออกโดยอิสระของการกระทำเป็นประสบการณ์ดีหรือไม่ดีก็ได้ ส่วนนันทนาการเป็นการใช้กิจกรรมเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

กอดบีและปากเกอร์ (Godbey and Parker 1972 : 180-181) ให้ความหมายและความสำคัญของการใช้เวลาว่างว่า การใช้เวลาว่างมีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นช่วงที่บุคคลใช้เวลาเพื่อตนเองอย่างเต็มที่หลังจากการทำงานประจำและการทำกิจกรรมที่ผูกมัดต่าง ๆ แล้ว นอกจากนั้นการใช้เวลาว่างและนันทนาการยังช่วยสร้างพื้นฐานของคนที่เกี่ยวกับความต้องการและที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้น การที่บุคคลได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการออกกำลังกาย การเล่นกีฬา ศิลปะ วิทยาศาสตร์และธรรมชาติต่าง ๆ จะทำให้เกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินได้ ผ่อนคลายความเครียด มีโอกาสแสดงความสามารถพิเศษ และมีความเป็นอิสระ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นความต้องการของมนุษย์ที่อยู่ในสังคมต่าง ๆ ทั่วไป กิจกรรมนันทนาการและกิจกรรมในเวลาว่างจึงมีบทบาทสำคัญต่อมนุษย์ทุกคนทุกแห่งทั้งในเมืองและชนบท ทั้งยังเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนของประเทศชาติและชาวโลกอีกด้วย

เมเยอร์ (Mayers 1964, อ้างถึงใน ธีธัญญรัตน์ วงษ์สมัย 2542 : 12) ได้แบ่งเวลาไว้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. เวลาส่วนตัว (Existence) เป็นเวลาที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมส่วนตัว เช่น การกินอาหาร นอน ดูแลร่างกาย
2. เวลาทำงาน (Subsistence) เป็นเวลาที่คนต้องทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพ
3. เวลาว่าง (Leisure) เป็นเวลาที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมการเล่น พักผ่อน ทำนันทนาการและยังกล่าวถึงการใช้เวลาว่างมี 2 ประเภท คือ

3.1 เวลาว่างจริง (True Leisure) คือ เวลาว่างที่เราได้เลือกหรือตัดสินใจทำกิจกรรมหนึ่งที่เรารู้สึกอยากทำ

3.2 เวลาว่างเชิงบังคับ (Enforced Leisure) คือ เวลาที่เราไม่ได้เลือกทำอะไร แต่มี “เวลาว่าง” นั้นอยู่ เช่น ตกงาน ป่วย เกษียณอายุ ซึ่งทำให้เราต้องทำใจใช้เวลาว่างนั้นทำอะไรสักอย่างเพื่อเป็นการฆ่าเวลาให้เวลานั้นหมดไป

วิสคอฟ (Weiskopf 1975 : 3) ได้กล่าวถึงเวลาว่างไว้ดังนี้ “เวลาว่าง” (Leisure) โดยทั่วไปหมายถึง เวลาอันอิสระของบุคคลหลังจากปฏิบัติกิจกรรมที่จำเป็นและว่างจากการทำงานประจำ เวลาว่างเป็นช่วงเวลาที่เป็นส่วนตัวอย่างสมบูรณ์หลังจากสิ้นจากงานประจำและปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ในช่วงเวลาอิสระที่บุคคลสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามความพอใจ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

เพลโต (Plato 1978 : 3) ได้ให้ความหมายของเวลาว่างไว้ 3 ประการ คือ

1. เวลาว่างเป็นเวลาที่เหลืออยู่
2. เวลาว่างเป็นเวลาที่เป็นอิสระจากกิจกรรมอื่น ๆ
3. เวลาว่างเป็นเวลาที่เป็นตัวของตัวเองหรือความเป็นอิสระจากสภาพจิตใจที่จดจ่ออยู่กับงานหรือสิ่งต่าง ๆ

มงคล อักษรดิษฐ์ (2548 : 9) เวลาว่าง คือ เวลาที่บุคคลเป็นอิสระจากกิจกรรมตามปกติที่กระทำอยู่ในแต่ละวันและเวลาว่างเป็นช่วงเวลาที่มียุทธศาสตร์ของบุคคล ซึ่งแต่ละบุคคลควรใช้ช่วงเวลาดังกล่าวนี้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

วันรัฐ ผาติหัตถกร (2548 : 11) เวลาว่าง เป็นเวลาอิสระที่ทุกคนมีอิสระในการที่จะทำกิจกรรมใด ๆ ก็ได้ตามที่ตนเองชอบ เพื่อให้ตนมีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความตึงเครียดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ประจำ และเป็นการส่งเสริมความต้องการของบุคคล

โสพิศ อะดิชาคะโร (2550 : 5) เวลาว่าง หมายถึง เวลาที่เป็นอิสระนอกเหนือจากงานประจำหรือกิจวัตรประจำวัน ซึ่งบุคคลจะใช้เวลาอันนั้นประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินตามความพอใจของตนเอง

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น จึงพอสรุปได้ว่า เวลาว่างเป็นเวลาอิสระที่เหลือจากงานประจำหรือกิจวัตรประจำวัน เป็นช่วงที่บุคคลใช้เวลาเพื่อตนเองและสามารถเลือกทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ เพื่อส่งเสริมความต้องการของบุคคล เพื่อให้คุณค่าทางจิตใจ ผ่อนคลายความตึงเครียด เกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน เวลาว่างมีความสำคัญกับการดำรงชีวิตของทุกคน เราสามารถใช้เวลาว่างนั้นมาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตได้

4. ลักษณะและองค์ประกอบของกิจกรรมเวลาว่าง

ลักษณะและองค์ประกอบของกิจกรรมเวลาว่าง มีดังนี้

ผลงานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมเวลาว่าง

1. ระดับของความมีอิสระ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับเวลาว่างและการตัดสินใจ เป็นเวลาอิสระปราศจากการควบคุม ซึ่งเป็นการใช้เวลาว่างอย่างมีอิสระในการเข้าร่วมกิจกรรมในการเล่นและการแสดงออก โดยอิสระเป็นกิจกรรมที่ดีหรือไม่ดีก็ได้

2. การแสดงออกแห่งตน เป็นเวลาว่างเน้นในเรื่องการที่บุคคลได้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการแสดงออกแห่งตน สามารถจัดขึ้นได้ในสถานการณ์ที่มีความสนใจ

3. ความพึงพอใจกิจกรรมเวลาว่างจะต้องก่อให้เกิดความสนใจโดยไม่เน้นกฎกติกา

เมธี ปิรันธนานนท์ (2528 : 8) ได้แบ่งเวลาออกเป็น 5 ชนิด ได้แก่

1. กิจกรรมอาชีพ เป็นการใช้เวลาเพื่อเลี้ยงปากท้องและปัจจัยการครองชีพของตนเองและครอบครัว ประมาณ 6 ชั่วโมง หรือ 1 ใน 4 ของเวลา 1 วัน

2. กิจกรรมครอบครัวเป็นกิจกรรมที่จะใช้เวลาเพื่อความสุขสมบูรณ์ สงบสุข ความมั่นคง ทั้งนี้รวมถึงการอบรมสั่งสอนสมาชิกในครอบครัวด้วย

3. กิจกรรมชุมชน เป็นการใช้เวลาเพื่อความร่วมมือและให้ความช่วยเหลือแก่องค์กรหรือสถาบันต่าง ๆ ในชุมชน เช่น งานวัด การช่วยกิจกรรมของศาสนา การพัฒนาชุมชน กิจกรรมเพื่อความมั่นคง และอื่น ๆ

4. กิจกรรมการพักผ่อนและการสังคัม เป็นกิจกรรมที่ใช้เวลามากที่สุด ได้แก่ การนอน เทียวเตร่ ดูทีวี ฟังเพลง เป็นต้น

5. กิจกรรมเพื่อสุขภาพ เป็นกิจกรรมต้องใช้เวลาส่วนหนึ่งเพื่อการตรวจร่างกาย การรักษาความเจ็บไข้ การออกกำลังกาย เป็นต้น ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญของการใช้เวลาด้านนี้เป็นอันดับสุดท้าย

สุขใจ น้ำผุด (2536 : 44) ได้แบ่งประเภทของการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ 3 ประเภท คือ

1. การใช้เวลาเพื่อการทำงานอาชีพ ควรใช้วันละ 10 ชั่วโมง เพื่อประกอบอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้สำหรับเลี้ยงชีพของตนเองและครอบครัว

2. การใช้เวลาเพื่อสุขภาพร่างกาย ควรใช้วันละ 10 ชั่วโมง เพื่อรับประทาน อาหาร การนอนหลับพักผ่อน ออกกำลังกาย และอื่น ๆ จะทำให้สุขภาพแข็งแรงและประหยัดค่าหมอ

3. การใช้เวลาว่างเพื่อการพักผ่อน บันทึง ทำงานอดิเรก ควรใช้วันละ 4 ชั่วโมง จะทำให้มีผลดีทางด้านอารมณ์ จิตใจ หรืออาจก่อให้เกิดรายได้บางส่วนด้วย

โสพิศ อะดิชาคะโร (2550 : 5) กล่าวว่า เวลาว่างเป็นเวลาอิสระที่ทุกคนมีอิสระในการที่จะทำกิจกรรมใด ๆ ก็ได้ตามที่ตนเองชอบ เพื่อให้ตนเองมีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินผ่อนคลายความตึงเครียดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ประจำและเป็นการส่งเสริมความต้องการของบุคคลและสร้างความสัมพันธ์อันดี ซึ่งการใช้เวลาว่างของเด็กและเยาวชน เป็นการใช้เวลาที่

นอกเหนือจากการเรียน การทำงาน และการปฏิบัติภารกิจประจำวันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่นกีฬา การท่องเที่ยว ชมภาพยนตร์ ชมโทรทัศน์ ฟังวิทยุ เล่นอินเทอร์เน็ต เล่นเกมส์ อ่านหนังสือ ทำงานอดิเรก ปลูกต้นไม้ หรือเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ดังนั้น การใช้เวลาว่างจึงเป็นปัจจัยสำคัญของการดำรงชีวิตทุกคนโดยเฉพาะนักเรียนที่ใช้เวลาในการเล่าเรียน เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมงต่อวัน ส่วนเวลาที่เหลือจึงเป็นเวลาที่เหมาะสมสำหรับประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ถ้าใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์จะเป็นสิ่งสำคัญกับตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่บางครั้งนักเรียนจำนวนไม่น้อยที่ไม่รู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น นักเรียนใช้เวลาว่างไปเล่นเกมส์ เดินเที่ยวตาม

ห้างสรรพสินค้า เล่นอินเทอร์เน็ต ต่าง ๆ จึงเป็นการใช้เวลาว่างที่ไม่เป็นประโยชน์เพราะการกระทำเหล่านั้นอาจกลายเป็นโทษได้ ถ้าหากเด็กไม่ได้รับการอบรมสั่งสอนให้รู้จักใช้เวลาว่างไปในทางที่ถูกต้อง

5. ความสำคัญและประโยชน์ของการใช้เวลาว่าง

เวลาว่างเป็นปัจจัยสำคัญของการดำรงชีวิตของทุกคน โดยเฉพาะนักศึกษาที่ใช้เวลาในการศึกษาเล่าเรียนในแต่ละวันไม่เท่ากัน เวลาที่เหลือจะเป็นเวลาว่างสำหรับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่นักศึกษาแต่ละคนสนใจ หากใช้เวลาว่างนี้ให้เหมาะสมจะก่อให้เกิดประโยชน์กับตนเอง โดยมีผู้ให้ความสำคัญและประโยชน์ของการใช้เวลาว่าง ดังนี้

ดาร์ล คาราซัคคี (2525 : 11-12) กล่าวว่า ในสังคมโลกสมัยปัจจุบัน ประชาชนมีเวลาว่างมาก ซึ่งเวลาว่างดังกล่าวเปิดโอกาสให้คนได้รับความรื่นเริงจากกิจกรรมนันทนาการได้ อย่างไรก็ตามเวลาว่าง คือสิ่งที่ต้องศึกษาเพราะมีอิทธิพลต่อชีวิตของสังคมสมัยใหม่มาก เวลาว่างนั้นมีบทบาทที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. เวลาว่างเป็นปัญหาดังคม (Social Problem) เวลาว่างนั้นทำให้คนมีอิสระที่จะทำในสิ่งที่เขาต้องการเมื่อไร ที่ไหน กับใครก็ได้ อันจะเป็นการพัฒนาทางกายและจิตใจของเขา การที่คนทำอะไรในเวลาว่างนั้นเป็นสิ่งที่บ่งให้เห็นบุคลิก ลักษณะ ฐานะ และสังคมของเขา เวลาว่างในสังคมในสมัยใหม่นั้นมีผลดีหรือเลวต่อความเป็นอยู่ของบุคคล ต่อครอบครัว ต่อชุมชน และต่อประเทศชาติ ปัจจัยที่มีผลต่อเวลาว่างในสังคมสมัยใหม่และปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นจากเวลาว่างนั้น มีดังนี้

1.1 ความก้าวหน้าทางเทคนิคและอุตสาหกรรม

1.2 ฐานะความเป็นอยู่สะดวกสบายขึ้น

1.3 การศึกษาเจริญขึ้น

1.4 เวลาว่างมากขึ้น

1.5 ปัญหาคนว่างงาน

1.6 ทักษะคติทางสังคมเปลี่ยนรูปแบบ

1.7 ประชากรเพิ่มขึ้น

2. เวลาว่างเป็นองค์ประกอบของเศรษฐกิจ (Economic Factor) เวลาที่นอกเหนือจากการต้องทำมาหาเลี้ยงชีพก็คือ เวลาว่างของคน ในเวลาว่างนี้มีคนใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น อ่านนวนิยาย ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ เล่นกีฬาต่าง ๆ ไปดูหนังดูละคร ไปท่องเที่ยวและเยี่ยมชมเพื่อน ๆ เป็นต้น การที่สินค้าจะขายได้นั้นเกิดจากคนที่มีเวลาว่าง มีความปรารถนาที่จะซื้อ และมีเงินจะซื้อ ฐานะเศรษฐกิจของประเทศขึ้นอยู่กับการใช้จ่ายและรายได้ของประชากร เวลาว่าง

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

นั้นมีอิทธิพลใหญ่ยิ่งต่อเศรษฐกิจของชาติ เมื่อ 50 ปีก่อน คนงานต้องทำงาน 50-60 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ปัจจุบันกฎหมายแรงงานให้ทำงานไม่เกิน 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เวลาที่เหลือนั้นเป็นเวลาที่ต้องใช้ให้เหมาะสม มีผู้พยากรณ์ไว้ว่า อีก 30 ปีข้างหน้า มนุษย์จะทำงานสัปดาห์ละ 20 ชั่วโมง เพราะมีเครื่องทุ่นแรงและเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำงาน เนื่องจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์จะเป็นปัญหาเกี่ยวกับคนมีเวลาว่างมากและเป็นปัญหาคนว่างงาน เมื่อเป็นเช่นนี้ทำให้คนต้องเสาะหาสิ่งที่อำนวยความสะดวกนันทนาการแก่เขา ไม่ว่าจะเป็นสถานที่บริการ อุปกรณ์ นอกจากนั้นยังต้องเตรียมโครงการนันทนาการให้แก่บุคคลเหล่านั้นเป็นการเตรียมรับสถานการณ์

3. เวลาว่างเป็นโอกาสของการสร้างวัฒนธรรม (Leisure as a cultural opportunity) ความเจริญของวัฒนธรรมกับเวลานั้นสัมพันธ์กันมาตั้งแต่ดึกดำบรรพ์ คนจะมีโอกาสสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม สร้างอารยธรรมต่อเมื่อมีเวลาว่างมาขบคิดและจินตนาการ ตรงกับคนที่ไม่มีเวลาว่าง ขุ่นอยู่กับสภาวะสงครามคนก็ไม่มีโอกาสสร้างวัฒนธรรมให้เจริญรุ่งเรืองได้

ประพันธ์ศิริ ไชยชนะใหญ่ (2527 : 12) กล่าวถึงความสำคัญของการใช้เวลาว่างว่า การรู้จักใช้เวลาว่างเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งอย่างหนึ่งสำหรับมนุษย์ ผู้ฉลาดพึงแสวงหาวิธีพักผ่อนโดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคมซึ่งจะเป็นเครื่องตอบสนองความต้องการความสนใจและความพึงพอใจของผู้คน กิจกรรมที่อาจใช้เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจนั้นมีมากมายหลายชนิดซึ่งอาจเลือกได้ตามความสมัครใจ การประกอบกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจนี้ควรทำเมื่อมีเวลาว่าง เช่น เวลาที่เหลือจากงานประจำ เวลาที่เหลือจากการหลับนอนหรือเวลาจากการประกอบกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ ด้วยเหตุผลดังกล่าวมนุษย์จึงมีความจำเป็นต้องประกอบกิจกรรมบางอย่างในยามว่าง เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดและเมื่อยล้าต่าง ๆ กิจกรรมเหล่านั้นควรเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม บางคนประกอบกิจกรรมที่ไม่พึงปรารถนาบางอย่าง เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดของตนเอง

ผลงานวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับประโยชน์ของการใช้เวลาว่างไว้ดังนี้

1. ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดของร่างกาย
2. ช่วยให้มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์
3. ทำให้จิตใจสดชื่นแจ่มใส
4. ทำให้ครอบครัวได้แสวงหาความสุขร่วมกัน
5. ทำให้มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน
6. ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มเติม
7. สร้างมิตรภาพและความสัมพันธ์อันดี
8. สร้างรายได้พิเศษนอกเหนืองานปกติ

สมบัติ กาญจนกิจ (2535 : 41) ได้สรุปให้เห็นถึงประโยชน์ของการใช้เวลาว่าง ดังนี้

1. ช่วยให้บุคคลและชุมชนได้รับความสนุกสนาน มีความสุขในชีวิตและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. ช่วยให้บุคคลและชุมชนพัฒนาสุขภาพจิต และสมรรถภาพทางกายที่ดี เกิดความสมดุลของชีวิต
3. ช่วยป้องกันอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบนในทางไม่พึงประสงค์ของเยาวชนและเด็ก
4. ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี การที่เยาวชนได้มีโอกาสใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ จะได้เรียนรู้ในเรื่องหน้าที่ความรับผิดชอบ คุณค่าทางสังคม เศรษฐกิจ เสรีประชาธิปไตย ลดความเห็นแก่ตัว สร้างคุณค่า จริยธรรม ความมีน้ำใจ การให้บริการ รู้จักอาสาสมัครช่วยเหลือสังคม ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมของความเป็นพลเมืองดี
5. ส่งเสริมการพัฒนาอารมณ์สุข ช่วยส่งเสริมให้รู้จักพัฒนาการ ควบคุมอารมณ์และบุคลิกภาพที่ดีด้วย
6. ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ เช่น การละเล่นพื้นเมือง ประเพณีพื้นบ้าน ส่งเสริมการเรียนรู้ ทักษะ และความซาบซึ้ง
7. ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม การเดินป่า ศึกษาธรรมชาติและไต่เขา เป็นต้น
8. ส่งเสริมการบำบัดรักษาการใช้เวลาว่างแก่คนป่วย ซึ่งกำลังต่อสู้กับความทุกข์ทางกายหรือจิต กิจกรรมนันทนาการประเภทกีฬา จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาร่างกาย กิจกรรมนันทนาการทางสังคมช่วยสร้างขวัญกำลังใจผู้ป่วย
9. ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ ช่วยให้บุคคลได้แสดงออก ฝึกการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข กิจกรรมเกมกีฬาและกีฬาเพื่อการแข่งขัน ช่วยส่งเสริมสร้างความสามัคคีและความเข้าใจอันดีในหมู่คณะ

โจน (Jones 1946) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการใช้เวลาว่างในทางการศึกษาไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
2. เพื่อให้เด็กได้ค้นพบความสนใจ ตลอดจนมีการพัฒนาการทางทักษะและทัศนคติ อันเกิดจากความสนุกสนานเป็นสำคัญ
3. เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้รู้จักตนเอง ได้มีโอกาสปรับตัวขณะอยู่โรงเรียนและชุมชน

4. เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทางสติปัญญา ทำงานอดิเรกที่เหมาะสมและมีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น ๆ

แฟคเกอร์ (Fackren, quoted in Standley and Miller 1972) ยังให้ความสำคัญของการใช้เวลาว่างไว้ว่า การใช้เวลาว่างส่วนหนึ่งเป็นความต้องการของร่างกาย อีกส่วนหนึ่งเป็นการใช้เวลาอย่างมีความคิดสร้างสรรค์และเป็นอิสระ เพราะเวลาว่างมี 3 ส่วนด้วยกันคือ การบันเทิง การพักผ่อน และการพัฒนาตนเองหรือการใช้เวลาว่างในทางสร้างสรรค์ ทั้งนี้สามารถเข้าใจได้ง่ายและมองเห็นภาพอย่างชัดเจน

อัศวิน มณีอินทร์ (2547 : 14) การใช้เวลาอย่างคุ้มค่าในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และการที่นิสิตจะสามารถเรียนได้ประสบความสำเร็จนั้น ต้องมีการใช้เวลาให้มีประสิทธิภาพด้วย การใช้เวลาที่ดีจะทำให้เกิดผลงาน ซึ่งเป็นเครื่องชี้วัดให้เห็นความแตกต่างของนิสิตแต่ละคนว่า ได้ใช้เวลาไปอย่างไร คุ้มค่าหรือไม่ ประสิทธิภาพความสำเร็จมากน้อยเพียงใด

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า เวลาว่างเป็นช่วงเวลาที่มีความสำคัญและมีประโยชน์กับเจ้าของเวลา โดยเฉพาะนักศึกษาที่ใช้เวลาในการศึกษาในแต่ละวันไม่เท่ากัน เวลาที่เหลือจะเป็นเวลาว่างสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมในรูปแบบใดเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

1. ประวัติวิทยาลัยนานาชาติ

วิทยาลัยนานาชาติ เริ่มก่อตั้งเป็นโครงการศึกษานานาชาติ เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2529 ตามมติของสภามหาวิทยาลัยมหิดล สมัชชาศาสตราจารย์ชั้นสูง กมรประวัติ เป็นอธิการบดี อนุมัติโครงการการศึกษาปริญญาตรีสำหรับนักศึกษานานาชาติ หรือ International Students Degree Program – ISDP โดยมีศาสตราจารย์เกียรติคุณสิรินทร์ พิบูลนิคม เป็นผู้อำนวยการคนแรกของโครงการ (พ.ศ. 2529-2540) และเป็นหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งแรกในประเทศไทย โดยเน้นการเรียนการสอนแบบ Liberal Art Education ให้นักศึกษาเป็นคนรู้กว้าง รู้จักคิด รู้จักวิเคราะห์ เข้าใจวิวัฒนาการของสังคมของตนและสังคมโลก เข้าใจศิลป วัฒนธรรมไทยและสากลเป็นอย่างดี ผลิตบัณฑิตด้านวิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และบริหารธุรกิจ ที่มีมาตรฐานตรงตามความต้องการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศ

ต่อมาเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2539 สภามหาวิทยาลัยมหิดล ได้มีมติอนุมัติให้โครงการวิทยาลัยนานาชาติ มีฐานะเทียบเท่าคณะวิชาภายใต้การกำกับของมหาวิทยาลัยมหิดล และเป็นหน่วยงานนำร่องบริหารงานแบบออกนอกระบบราชการของมหาวิทยาลัย

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2552 ศาสตราจารย์เกียรติคุณจรिया บรอกเคลแมน ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการคนที่สองของวิทยาลัยฯ ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มนำระบบการบริหารจัดการด้วยเงินรายได้ของวิทยาลัยฯ มาใช้ เน้นการบริหารจัดการรูปแบบใหม่ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คณะผู้บริหารได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มุ่งสู่ความเป็นวิทยาลัยนานาชาติระดับสากล

ปัจจุบันรองศาสตราจารย์รัศมีดารา หุ่นสวัสดิ์ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2552 และต่อมาสภามหาวิทยาลัยมหิดล ในคราวประชุมครั้งที่ 428 เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2552 จึงกำหนดให้เรียกชื่อผู้บริหารวิทยาลัยฯ จากผู้อำนวยการ เป็นคณบดี

วิทยาลัยฯ ได้ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาระดับนานาชาติที่พึงประสงค์อันดับหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตามวิสัยทัศน์ของวิทยาลัยฯ และมีพันธกิจสำคัญในการผลิตบัณฑิตที่รุ่มงสู่ความเป็นเลิศทางการศึกษานานาชาติ การวิจัย และการบริการวิชาการ เพื่อประโยชน์แก่มวลมนุษยชาติ พร้อมทั้งสามารถรองรับนักศึกษาต่างชาติที่เข้ามาศึกษาในประเทศ

2. หลักสูตรที่เปิดสอน

ปัจจุบันวิทยาลัยนานาชาติ ได้เปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท มีคณะสาขาวิชาที่เปิดสอนดังนี้

1. หลักสูตรปริญญาโท จำนวน 2 หลักสูตร คือ

1.1 หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและบริการ (หลักสูตรนานาชาติ) Master of Management Program in Tourism and Hospitality Management (International Program)

1.2 หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิเคราะห์และการสร้างตัวแบบธุรกิจ (หลักสูตรนานาชาติ) Master of Business Administration Program in Business Modeling and Analysis (International Program)

2. หลักสูตรปริญญาตรี จำนวน 5 หลักสูตร 21 สาขาวิชา

2.1 หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Science - B.Sc.) ประกอบด้วยสาขาวิชาต่าง ๆ ดังนี้คือ

2.1.1 คณิตศาสตร์ประยุกต์ (Applied Mathematics)

2.1.2 วิทยาศาสตร์ชีวภาพ (Biological Sciences)

- 2.1.3 เคมี (Chemistry)
- 2.1.4 วิทยาการคอมพิวเตอร์ (Computer Science)
- 2.1.5 สิ่งแวดล้อม (Environmental Science)
- 2.1.6 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร (Food Science and Technology)
- 2.1.7 ฟิสิกส์ (Physics)

2.2 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Arts–B.A) ประกอบด้วยสาขาวิชาต่าง ๆ ดังนี้คือ

- 2.2.1 กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ (Social Science)
 - 2.2.1.1 เอเชียอาณานิคมศึกษา (Southeast Asian Studies)
 - 2.2.1.2 การศึกษาระหว่างประเทศ (International Studies)
 - 2.2.1.3 ประวัติศาสตร์สากล (Modern World History)
- 2.2.2 กลุ่มสาขาศิลปะสร้างสรรค์สื่อบันเทิง (Entertainment Media Production)
 - 2.2.2.1 การผลิตแอนิเมชัน (Animation Production)
 - 2.2.2.2 การผลิตภาพยนตร์ (Film Production)
 - 2.2.2.3 การผลิตโทรทัศน์ (Television Production)
 - 2.2.2.4 การออกแบบนิเทศศิลป์ (Communication Design)

2.3 หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (Bachelor of Business Administration – B.B.A.) ประกอบด้วยสาขาวิชาต่าง ๆ ดังนี้คือ

- 2.3.1 สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ (Business Economics)

ผลงานวิจัยนักศึกษาระดับปริญญาตรี

- 2.3.2 สาขาวิชาการเงิน (Finance)
- 2.3.3 สาขาวิชาระบบสารสนเทศ (Information System)
- 2.3.4 สาขาวิชาระบบธุรกิจระหว่างประเทศ (Information System)
- 2.3.5 สาขาวิชาการตลาด (Marketing)
- 2.3.6 สาขาวิชาการบริหารอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Tourism and Hospitality Management)

2.4 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Nursing Science Program)

2.5 หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Engineering Program)

- 2.5.1 วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ (Computer Engineering)

วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล มีระบบการเรียนการสอนเป็นไตรภาคการศึกษา ซึ่งใน 1 ปี จะมี 3 ภาคการศึกษาและ 1 ภาคฤดูร้อน ดังนี้

1. ภาคการศึกษาที่ 1 ระหว่างเดือนกันยายน – ธันวาคม
2. ภาคการศึกษาที่ 2 ระหว่างเดือนมกราคม – เมษายน
3. ภาคการศึกษาที่ 3 ระหว่างเดือนเมษายน – กรกฎาคม
4. ภาคการศึกษาฤดูร้อน ระหว่างเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม

มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้แก่ ศูนย์ปฏิบัติการ โรงแรมศาลาพยาบาลเวียน ศูนย์ปฏิบัติการบริหารเป็นบริษัทจำลอง ซึ่งเป็นพื้นฐานในการผลิตบัณฑิตของวิทยาลัยนานาชาติให้มีความรู้ มีภาวะเป็นผู้นำ สามารถประกอบอาชีพของตนเอง เป็นที่ยอมรับของบริษัทชั้นนำต่าง ๆ หรือสามารถศึกษาต่อระดับสูงทั้งในประเทศและต่างประเทศได้

3. งานกิจการนักศึกษา วิทยาลัยนานาชาติ

งานกิจการนักศึกษา วิทยาลัยนานาชาติ เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมสนับสนุนและเื้อออำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ให้กับนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยฯ รวมถึงการทำกิจกรรมทั้งในด้านวิชาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตรในด้านอื่น ๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้นำความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ฝึกทักษะการเป็นผู้นำ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ดังปรัชญาของมหาวิทยาลัยมหิดลที่ว่า “ความสำเร็จของการศึกษาที่แท้จริง อยู่ที่การนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อประโยชน์แก่มวลมนุษยชาติ”

การทำกิจกรรมนอกห้องเรียนเป็นสิ่งสำคัญ นักศึกษาควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างต่อเนื่องทั้งของวิทยาลัยฯ มหาวิทยาลัยและชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัย ถือเป็นการพัฒนาตนเองของนักศึกษาและเกิดการพึ่งพากันระหว่างวิทยาลัยฯ มหาวิทยาลัยและชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัย การทำกิจกรรมทำให้นักศึกษาใช้ศักยภาพตนเองอย่างเต็มที่ ในแต่ละปีมีผู้สำเร็จการศึกษาลำดับแรกกับบริษัทชั้นนำต่างมองหาบัณฑิตที่มีภาวะการเป็นผู้นำและมีความสามารถในการวางแผนและดำเนินโครงการให้ประสบผลสำเร็จ นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมของชมรมหรือทำงานในสโมสรนักศึกษาของมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย จะได้รับการพิจารณาเข้าทำงานเป็นอันดับแรก ๆ เพราะนักศึกษาเหล่านี้ได้รับการพัฒนาตนเองจากการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษามีโอกาสพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้รับฟังความคิดเห็นหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์และทัศนคติกับเพื่อน ๆ ในชมรม ซึ่งทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นนี้จะช่วยให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการทำงาน การเป็นผู้ฟังที่ดี ทำให้นักศึกษาเป็นนักแก้ปัญหาที่เก่ง และเป็นโอกาสที่นักศึกษาจะสร้างความสัมพันธ์ไมตรีระยะยาวระหว่างเพื่อนนักศึกษาทั้งภายในวิทยาลัยและนอกวิทยาลัย

วิทยาลัยสนับสนุนให้นักศึกษาทำกิจกรรมในเวลาว่าง เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากการเรียนปกติ ปัจจุบันวิทยาลัยนานาชาติ มีชมรมของนักศึกษาทั้งสิ้น 15 ชมรม นักศึกษาของวิทยาลัย สามารถเลือกทำกิจกรรมได้ตามความชอบความถนัดของแต่ละคน วิทยาลัยฯ ส่งเสริมให้นักศึกษาสมัครเป็นสมาชิกของชมรมอย่างน้อยหนึ่งชมรม หรือสามารถเข้าร่วมชมรมอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยมหิดลได้ด้วย โดยมีรายละเอียดแต่ละชมรมดังนี้

1. ชมรมศิลปะ (Art Club) เป็นชมรมของนักศึกษาที่มีความชอบในศิลปะซึ่งในแต่ละภาคการศึกษาชมรมจะเชิญอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญมาสอนทุกไตรมาสภาคการศึกษา เช่น การวาดภาพด้วยสีน้ำ สีอะครีลิก สีเทียน และการเพนท์ เป็นต้น

2. ชมรมเชียร์และเต้น (Cheer and Dance Club) เป็นชมรมสำหรับนักศึกษาที่ชอบการแสดงออกและเน้นการออกกำลังกาย กิจกรรมในชมรมประกอบด้วย เชียร์ลีดเดอร์ การเต้นฮิปฮอป (Hip Hop) การเต้นลีลาประกอบเพลง เป็นต้น

3. ชมรมจักรยาน (Cycling Club) เป็นชมรมสำหรับนักศึกษาที่ชอบออกกำลังกาย โดยเน้นการขี่จักรยานอย่างถูกวิธีและความปลอดภัยในการขี่จักรยาน และช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ

4. ชมรมโต้วาที (Debate Club) เป็นชมรมที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะด้านภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะด้านการพูดที่สาธารณะ นอกจากนี้ การโต้วาทียังฝึกให้นักศึกษารู้จักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง ฝึกทักษะการนำเสนอข้อมูล การคิดอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล รวมถึงเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

5. ชมรมดำน้ำ (Diving Club) เป็นชมรมสำหรับนักศึกษาผู้สนใจและชอบธรรมชาติใต้ท้องทะเล สมาชิกจะต้องเรียนคอร์สดำน้ำกับนักดำน้ำที่มีประสบการณ์สูง และมีโอกาสทำกิจกรรมอนุรักษ์ใต้ท้องทะเลร่วมกับหน่วยงานราชการต่าง ๆ เช่น กิจกรรมปล่อยเต่าทะเล เก็บขยะในทะเล เป็นต้น

6. ชมรมการละคร (Drama Club) เป็นชมรมสำหรับนักศึกษาที่ชอบการแสดงหรือต้องการมีส่วนร่วมในการจัดงานแสดง ไม่ว่าจะเป็นการเขียนบท กำกับการแสดง จัดฉาก จัดชุดนักแสดง ควบคุมระบบแสง สี เสียง หรืองานเบื้องหลังอื่น ๆ การเข้ามาร่วมทำกิจกรรมของชมรมการละครจะช่วยให้มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น รู้จักเพื่อนจากภาควิชาต่าง ๆ และเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น

7. ชมรมคาราเต้ – โด (Karate-Do Club) เป็นศิลปะการต่อสู้ของประเทศญี่ปุ่น เป็นการผสมผสานระหว่างการต่อสู้ของชาวโอกินาวาและชาวจีนที่ต่อสู้ด้วยการใช้มวยต่าง ๆ แต่ถูก

ดัดแปลงเป็นกีฬาเหลือเพียงใช้มือและเท้าเท่านั้น เหมาะสำหรับการฝึกซ้อมต่อสู้ป้องกันตัวหรือต้องการออกกำลังกาย

8. ชมรมมวยไทย (Thai Boxing Club) ชมรมมวยไทยเป็นชมรมที่สอนศิลปะการต่อสู้และการป้องกันตัวแบบไทย นักศึกษาจะได้เรียนรู้ทั้งด้านศาสตร์และศิลป์ของแม่ไม้มวยไทยสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้

9. ชมรมวัฒนธรรมนานาชาติ (Multicultural Club) เป็นชมรมที่มีนักศึกษาทุกเชื้อชาติ เพื่อศึกษาวัฒนธรรม เรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ชมรมได้จัดทัศนศึกษาไปยังสถานที่ต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกของชมรมได้ศึกษาวัฒนธรรมและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน

10. ชมรมดนตรี (Music Club) เป็นชมรมสำหรับนักศึกษาที่ชอบดนตรี จะมีการฝึกซ้อมร้องเพลง, การสอนกีตาร์, การแข่งขันการประกวดการเล่นดนตรี เป็นต้น

11. ชมรมถ่ายภาพ (Photo Club) เป็นชมรมสำหรับนักศึกษาที่รักการถ่ายภาพ จะมีการฝึกสอนเทคนิคการถ่ายภาพ การล้างภาพขาว-ดำ การส่งภาพเข้าร่วมประกวด รวมถึงการจัดนิทรรศการภาพ

12. ชมรมอาสาพัฒนาชุมชน (Volunteer Club) เป็นชมรมสำหรับนักศึกษาที่ชอบช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เป็นชมรมที่ต้องทำกิจกรรมต่างจังหวัด เพื่อช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาส

13. ชมรมเทควันโด (Taekwondo Club) เป็นชมรมที่ฝึกศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเหมาะสำหรับนักศึกษาที่ชอบออกกำลังกายและเรียนรู้วิธีการปกป้องกันตัว

14. ชมรมกีฬา (Sport Club) เป็นชมรมที่นักศึกษาชอบการออกกำลังกาย ชมรมกีฬาเป็นทางเลือกหนึ่งที่มีกีฬาหลากหลายประเภท เช่น วอลเลย์บอล บาสเกตบอล ฟุตบอล เทนนิส และแบดมินตัน นักศึกษาเลือกได้ตามความชอบความถนัด มีการฝึกซ้อมเป็นประจำ นักศึกษาอาจมีโอกาสได้เข้าร่วมแข่งขันกับสถาบันอื่นในการแข่งขันกีฬากระชับมิตรหรือเข้าแข่งขันในระดับกีฬามหาวิทยาลัย

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

15. ชมรมลีลาศ (Social Dance Club) เป็นชมรมสำหรับนักศึกษาที่สนใจเต้นรำ โดยชมรมได้เชิญอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญมาฝึกซ้อม ตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับที่สามารถไปแข่งขันได้

สรุปได้ว่าฝ่ายกิจการนักศึกษาเป็นหน่วยงานที่คอยเอื้ออำนวยและดูแลนักศึกษาในการจัดทำกิจกรรมและจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับนักศึกษาดังแต่เริ่มเข้ามาศึกษาจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีภาวะความเป็นผู้นำ และสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ประกอบอาชีพของตนเองหรือทำงานในบริษัทชั้นนำ หรือศึกษาต่อระดับสูงขึ้นไปทั้งในประเทศและต่างประเทศได้

แนวคิด ทฤษฎีและปรัชญาที่เกี่ยวกับนันทนาการ

ความสำคัญและความจำเป็นของนันทนาการ ซึ่งในภาวะสังคมปัจจุบัน นันทนาการมีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตมากขึ้นทุกขณะ (โครงการวิจัย ชุดพัฒนาสังคม 2550) ได้สรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ความสำคัญต่อตัวเราเอง คนทุกคนหากได้แสดงออก ได้พูดจา ได้ร้องเพลง ได้ออกกำลังกาย ได้พักผ่อน ได้พักผ่อนหย่อนใจกับธรรมชาติ ฯลฯ จะมีความปีติสุข มีความสนุกสนาน อารมณ์แจ่มใส ไม่เครียด สุขภาพก็จะดีพร้อมที่จะประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณภาพ กิจกรรมเหล่านี้เป็นองค์ประกอบของนันทนาการทั้งสิ้น และเป็นองค์ประกอบตามธรรมชาติของมนุษย์นั่นเอง เพราะอยู่ในตัวเราตั้งแต่เกิดแล้วเพียงแต่เรามีได้ประมวลไว้เป็นหมวดหมู่ เป็นลำดับ และไม่ดึงออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์เอง

2. ความสำคัญต่อระบบสังคม สังคมเกิดจากการรวมตัวของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป หรือประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ต้องอาศัยคนกระทำให้มีความเคลื่อนไหว ไปมา ด้วยการผูกพัน โยงใย ต่อเนื่องเป็นโครงสร้างตั้งแต่เล็ก เช่น ในครอบครัว ในหมู่เพื่อนฝูงจนกระทั่งเป็นระดับองค์กร ซึ่งที่ได้มีองค์กรที่มีโครงสร้างซับซ้อนแน่นอนหนาคือย่อมจะมีปัญหาตามมา โดยเฉพาะปัญหาอันเนื่องมาจากจิตใจ เช่น จิตใจเป็นพิษเพราะเกิดภาวะทางจิต (Mind Pollution) ทำให้ศักยภาพการทำงานลดลงอย่างรวดเร็ว คนในองค์กรขาดคุณภาพ มีปัญหาขัดแย้ง อาจส่งผลให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ในสังคมตามมา เช่น อากาศเป็นพิษ น้ำเป็นพิษ สูญเสียผลผลิต ปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น ทั้งหมดเหล่านี้เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งสิ้น ผลกระทบที่ตามมาคือ โครงสร้างของสังคมและพฤติกรรมสังคมเบี่ยงเบนทันที ความสุขและการมีสุขภาพดีทั้งส่วนบุคคล ส่วนรวม และสภาพแวดล้อมทางสังคมนั้นเกิดได้จากการกระทำทางนันทนาการ เพราะการมีสุขภาพจิตดีจะมีความสัมพันธ์กันโดยตรงกับความสามารถและเจตจำนงของการเข้าร่วมกิจกรรม

ดังนั้น สังคมจะเป็นสุข สง่างามและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องยาวนาน ก็ด้วยผลจากการมี

กิจกรรมนันทนาการทั้งสิ้น ซึ่งกิจกรรมนันทนาการนั้นมีมากมาย เช่น การออกกำลังกาย การเล่นกีฬาเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกมสัต่าง ๆ ดนตรี ร้องเพลง ฟังเพลง ฟังวิทยุ ดูทีวี ดูภาพยนตร์ ทำงานอดิเรก ร่วมสังสรรค์ ร่วมกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรม ทัศนศึกษา ท่องเที่ยว เข้าค่ายพักแรม อ่านหนังสือเพื่อความเพลิดเพลิน เป็นต้น

ปรัชญานันทนาการ (โครงการวิจัย ชุดพัฒนาสังคม 2550) เป็นปรัชญาประยุกต์ทางหลักการแห่งเหตุผล ความรู้ ความเป็นจริง และความมีสุนทรีย์ที่ผสมผสานกัน โดยอาศัยแนวคิดพื้นฐานของปรัชญาบริสุทธิ์กับปรัชญาการศึกษา และทฤษฎีทางการศึกษามาตีความแยกแยะความคิดทางนันทนาการ เพื่อเสนอและประมวลเป็นเนื้อหาสาระใหม่ในการจัดนันทนาการที่เป็น

ระบบ อันจะเป็นแนวทางส่งเสริมความเข้าใจในกระบวนการต่าง ๆ ทางนันทนาการและเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อนันทนาการ ดังนั้น ปรัชญานันทนาการจึงเป็นแนวคิดหรือหลักการและวิธีการที่จะส่งเสริมบุคคลให้มาร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ โดยมีได้หวังรางวัลใด ๆ ทั้งสิ้น ทั้งนี้เพื่อต้องการให้บุคคลได้ผ่อนคลายความตึงเครียดของร่างกายและจิตใจ เกิดความสนุกสนานได้มีโอกาสแสดงออกในทางถูกต้อง โดยใช้กิจกรรมนันทนาการเป็นสื่อที่จะสร้างศักยภาพแก่บุคคลทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

จากการศึกษาพบว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ก็ทรงเป็นนักปรัชญาและนักนันทนาการที่ทรงปฏิบัติเป็นแบบอย่างให้แก่พสกนิกรได้เป็นอย่างดี พระราชจริยาวัตรต่าง ๆ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ แสดงให้เห็นความเป็นเลิศในทุกสาขาวิชา แม้แต่สาขาวิชานันทนาการ ซึ่งจะเห็นได้จากการที่พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชดำริต่าง ๆ พระราชดำริเกี่ยวกับสาขาวิชานันทนาการนั้น ทรงแสดงให้เห็นถึงหลักปรัชญาที่สมบูรณ์ยิ่งและไม่ว่าพระองค์จะทรงงานใดทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ พระองค์จะทรงแทรกปรัชญาไว้เสมอ จะเห็นได้ชัดเจนในพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสที่พระราชทานแก่ประชาชน และคณะบุคคลต่าง ๆ ในวาระต่าง ๆ กันซึ่งไม่เป็นปรัชญาที่เลื่อนลอยไร้ประโยชน์ ทรงพระราชทานปรัชญาแก่ปวงประชาราษฎร์ให้เป็นแก่นสลับสมองอยู่เสมอ พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสต่าง ๆ เป็นการทรงงานด้วยพระองค์เองที่เกิดจากพระปรีชาสามารถอย่างลึกซึ้งรอบคอบ ดังนั้นพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งที่มีความสูง ควรแก่การศึกษาวิเคราะห์อย่างละเอียดและสามารถนำมายึดเป็นหลักในการปฏิบัติได้ ซึ่งในหลักปรัชญาแห่งนันทนาการนั้น มีสาระเนื้อหาที่แบ่งออกเป็น 3 องค์ คือ

1. องค์แห่งทฤษฎีกับการปฏิบัติ
2. องค์แห่งความรู้และคุณธรรม
3. องค์แห่งการพัฒนาตนเองและส่วนรวม

ผลงานวิจัยนักศึกษาระดับปริญญาตรี

พระราชจริยาวัตรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ แสดงถึงเนื้อหาสาระ 3 องค์ ดังนี้

1. องค์แห่งทฤษฎีกับการปฏิบัติ เป็นกิจกรรมนันทนาการซึ่งจะยังประโยชน์แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างแท้จริงได้นั้นจะต้องทำการศึกษาในหลักทฤษฎีให้ถ่องแท้เสียก่อนจึงจะเกิดผลสัมฤทธิ์ในเชิงปฏิบัติ และต้องควบคู่กันไปโดยตลอด พระองค์ทรงเห็นความสำคัญของทฤษฎีและวิชาการขั้นสูงที่มีต่อการพัฒนาคน พัฒนาชาติ แต่ในขณะที่เดียวกันก็ทรงเห็นอันตรายของการแยกทฤษฎีออกจากการปฏิบัติ พระองค์ทรงถือว่าทฤษฎีหรือความรู้ทางวิชาการนั้น แม้จะเป็นสิ่งที่ดีแต่จะไม่มีประโยชน์เลยถ้าเราไม่มีความรู้ในการนำทฤษฎีนั้นไปปฏิบัติให้เกิดผลตามความต้องการได้ ซึ่งตรงกับหลักปรัชญาของนันทนาการที่ว่า การจะให้คนมีนันทนาการในหัวใจได้นั้นจะต้อง

ปฏิบัติอย่างมีทฤษฎีกำกับ ผู้นำนันทนาการในหัวใจได้นั้นจะต้องตระหนักในองค์ประกอบข้อนี้เป็นอย่างยิ่ง

2. องค์แห่งความรู้และคุณธรรม มีนักคิดบางคนถือว่าความรู้เป็นสิ่งที่มีความสูงเหนือกว่าคุณภาพชีวิตและการศึกษา ทำให้ครูอาจารย์เชื่อว่าเป้าหมายของการศึกษา คือ การหาความรู้ใส่ตัว คนมีความรู้สูงมักจะเป็นผู้ได้รับการยกย่อง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นอันตรายของความเชื่ออันนี้ จึงพระราชทานพระราชดำริและแนวคิดให้ประชาชนได้ตระหนักถึงการพัฒนาให้มีคุณค่า มีความสุขสมบูรณ์ทั้งตนเองและสังคมนั้น ต้องให้มีคุณธรรมในจิตใจด้วยดังพระบรมราโชวาทที่พระทานแก่บัณฑิตของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ความตอนหนึ่งว่า “การทำงาน สังคม และบ้านเมืองนั้น ถ้าขาดผู้มีความรู้เป็นผู้บริหารดำเนินการย่อมเจริญก้าวหน้าไปได้โดยยาก แต่ถ้าหากงานใด สังคมใด และบ้านเมืองใดก็ตามขาดบุคคลผู้มีความรู้ คุณธรรม ความสุจริตแล้ว จะดำรงอยู่ไม่ได้เลย”

3. องค์แห่งการพัฒนาตนเองและส่วนรวม ปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นเสมอในทุกสังคม คือ ปัญหาว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกชนหรือประชาชนแต่ละคนกับสังคมนักปรัชญาบางคนเชื่อว่าประชาชนเป็นเพียงหน่วยหนึ่งของสังคมเท่านั้น ดังนั้น จึงไม่มีสิทธิเสรีภาพที่จะทำอะไรเพื่อตนเอง กิจกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อถือว่าเป็นของสังคมและรัฐนักปรัชญาบางคนก็เชื่อว่าประชาชน แต่ละคนมีความสำคัญกว่าสังคม สังคมอยู่ได้ก็เพื่อรับใช้ประชาชนแต่ละคน

ดังนั้น ผู้ปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการจำเป็นต้องเข้าใจให้ถ่องแท้ในหลักของปรัชญานันทนาการ จึงจะทำให้การประกอบกิจกรรมนันทนาการบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพักผ่อนหย่อนใจในเวลาว่าง โดยทำให้การใช้เวลาว่างนั้นเกิดประโยชน์ตามความสนใจ หรือความสมัครใจ แต่กิจกรรมนั้น ๆ ไม่ได้ทำเพื่อเป็นอาชีพ นันทนาการจะทำให้คนเราสามารถแสดงความรู้สึแห่งความสุข ความสบายออกมาได้อย่างอิสระทั้งกายและจิตใจอย่างมีชีวิตชีวา ซึ่งกิจกรรมนันทนาการสามารถทำได้กลางแจ้งและในร่ม และกิจกรรมนันทนาการถือว่าเป็นศาสตร์ที่มีระบบอันทำให้ผู้เข้าร่วมมีความสำเร็จในคุณภาพชีวิต กล่าวคือ ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ความต้องการตามธรรมชาติเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม และวัฒนธรรม หรืออาจกล่าวได้ว่า การนันทนาการเป็นกิจกรรมก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี และการเกิดคุณภาพชีวิตที่ดีดังกล่าวนั้นจะต้องได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่เหมาะสมถูกต้อง สมบูรณ์แบบ จากการแนะนำสั่งสอนช่วยเหลือดูแลจากผู้นำนันทนาการ ตามพระราชดำริและพระบรมราโชวาททางนันทนาการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้แสดงให้เห็นถึงความเป็นเลิศทางด้านนันทนาการมีหลายด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมทางวัฒนธรรม ด้านกิจกรรมดนตรี การแสดง ละครและภาพยนตร์ ด้านศิลปหัตถกรรม ด้านกิจกรรมพัฒนาเยาวชน

1. ทฤษฎีทางนันทนาการ

1.1 ทฤษฎีนันทนาการ (Recreation Theory) ของสถาบันเด็กมูลนิธิเด็ก (2549) กล่าวว่า คนเราต้องการพักผ่อนหรือแสวงหาความบันเทิงใจ ซึ่งเป็นความต้องการตามธรรมชาติ จะช่วยให้สามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างมีชีวิต ซึ่งถ้าขาดพัฒนาการจะมีผลทำให้กิจกรรมอื่น ๆ เสื่อมประสิทธิภาพลง ในการทำกิจกรรมนี้มักจะจะเป็นไปด้วยความสมัครใจ

1.2 ทฤษฎีกำลังเหลือ หรือทฤษฎีพลังงานเกินความต้องการ (Surplus energy) หรืออาจมีผู้เรียกตามชื่อผู้ตั้งทฤษฎีนี้ว่า ทฤษฎีสเปนเซอร์ (Spencer Schiller) ได้กล่าวถึงคนเราว่ามีทั้งการสะสมและใช้พลังงาน นอกเหนือจากการใช้พลังงานในชีวิตประจำวัน การกิน เดิน นั่ง พักผ่อน เรียนหนังสือ ทำงานต่าง ๆ แล้ว เด็กยังต้องการการเล่นอีกด้วย ซึ่งอาจจะเป็นการเล่นคนเดียว หรือเล่นเป็นกลุ่ม เพราะในขณะนั้นร่างกายก็จะเกิดสะสมพลังงานเป็นลักษณะต่อเนื่องกันต่อไปด้วย

1.3 ทฤษฎีการผ่อนคลายความเครียด (Relaxation Theory) คล้ายกับทฤษฎีนันทนาการ แต่จะเป็นเรื่องการผ่อนคลายความเครียดของร่างกายในการที่ต้องจดจ่อกับงานชิ้นหนึ่ง ๆ เป็นเวลานาน ๆ การผ่อนคลายนี้อาจจะเป็นเพียงการเปลี่ยนอิริยาบถเท่านั้นก็ได้ เพื่อให้สามารถกลับมาทำงานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ (2549) ได้กล่าวว่า นันทนาการ (Recreation) หมายถึง กิจกรรมที่คนเราใช้เวลาว่างจากการกิจประจำ โดยเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ และกิจกรรมที่กระทำใด ๆ ที่ทำให้เกิดความสุข ความพึงพอใจ เกิดความเลื่อมใสศรัทธาเสริมสร้างความรู้ และออกกำลังกาย การนันทนาการเปรียบเสมือนอาหารใจที่ทำให้คนเกิดความสมบูรณ์ทางด้านสมองและจิตใจ ดังนั้น การนันทนาการจึงมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าอาหารที่มนุษย์รับประทานเข้าไป

การศึกษาสามารถสรุปได้ว่า นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลเข้าร่วมในช่วงเวลาว่าง โดยไม่มีการบังคับหรือเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ มีผลก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์ สุข สนุกสนานหรือความสุขสงบและกิจกรรมนั้น ๆ จะต้องเป็นกิจกรรมที่สังคมยอมรับ และเป็นกิจกรรมที่มีหลากหลาย ได้แก่ กิจกรรมศิลปกรรม การอ่าน เขียน กิจกรรมอาสาสมัคร ศิลปวัฒนธรรม งานอดิเรก เกมสกีฬา การละคร ดนตรี กิจกรรมเข้าจังหวะ และนันทนาการกลางแจ้งนอกเมือง เป็นต้น

2. จุดมุ่งหมายของกิจกรรมนันทนาการ

สำนักงานพัฒนาการศึกษาและนันทนาการ (2549) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของกิจกรรมนันทนาการไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาอารมณ์ จะเป็นกิจกรรมนันทนาการด้านกระบวนการเสริมสร้างและพัฒนาอารมณ์ของบุคคลและชุมชน โดยอาศัยกิจกรรมต่าง ๆ เป็นสื่อกลางในช่วงเวลาว่าง เวลาอิสระ การเข้าร่วมกิจกรรมต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ และกิจกรรมจะต้องเป็นกิจกรรมที่สังคมยอมรับ สามารถก่อให้เกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน

2. เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ จะเป็นกิจกรรมนันทนาการที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ทั้งนี้เพราะความหลากหลายกิจกรรม เช่น การท่องเที่ยว ทัศนศึกษา การเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ในสถานที่และทรัพยากรท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับประสบการณ์และพื้นฐานเดิมของบุคคลและชุมชน

3. เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ จะเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างประสบการณ์หรือกิจกรรมที่เคยเข้าร่วมมาแล้ว แต่ผู้เข้าร่วมอยากเพิ่มความประทับใจหรือความทรงจำเดิม ก็จะเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ทั้งสิ้น

4. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม จะเป็นกิจกรรมนันทนาการส่งเสริมด้านการมีส่วนร่วมของบุคคลและชุมชน ฝึกให้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนด้วยความสนใจและสมัครใจ ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีม เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มรู้จักสิทธิและหน้าที่ ตลอดจนความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นในฐานะองค์กรของสังคม

5. เพื่อส่งเสริมการแสดงออก จะเป็นกิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมให้บุคคลได้แสดงออกทางด้านความรู้ตึกนึกคิด สร้างสรรค์ การระบายอารมณ์ การเลียนแบบสถานการณ์หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ทำให้สามารถเรียนรู้และรู้จักตนเองมากขึ้น สร้างความเข้าใจและการควบคุมตนเอง

6. เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต จะเป็นกิจกรรมนันทนาการที่ช่วยพัฒนาอารมณ์ ความสุข ความสามารถของบุคคล สุขภาพสมรรถภาพทางกายและจิตใจ ความสมดุลทางกายและจิตใจเหล่านี้จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนทุกเพศทุกวัย นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มประชากรกลุ่มด้วย

7. เพื่อส่งเสริมความเป็นมนุษยชาติ จะเป็นกิจกรรมนันทนาการที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมและพัฒนาความเจริญงอกงามของบุคคลทั้งด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา และจิตใจของคนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ตามความสนใจและความต้องการของบุคคล เช่น การจัดกิจกรรมนันทนาการนานาชาติ คือ มหกรรมกีฬาโอลิมปิก ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีและมิตรภาพของมวลมนุษยชาติ

8. เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี จะเป็นกิจกรรมนันทนาการที่ให้การศึกษแก่เยาวชนในด้านการช่วยเหลือตนเอง รู้จักสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย และการ

ปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มและสังคมได้เป็นอย่างดี เป็นการพัฒนาบทบาทการเป็นพลเมืองที่ดี ไม่เห็นแก่ตัว ช่วยเหลือสังคมส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญส่งผลให้สังคมอบอุ่น และเพื่อคุณภาพชีวิต

3. ประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการ

ประโยชน์ที่ได้จากนันทนาการ คือ ชีวิตคนเราต้องมึนันทนาการตลอดเวลา ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงช่วงสุดท้ายของชีวิตจะทำให้คนเรามีความสุข คลายเครียด อายุยืน และสามารถจัดนันทนาการได้ทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมในครอบครัว ชุมชน โรงเรียน โรงพยาบาล บริษัท โรงงาน หรือหน่วยงานต่าง ๆ เช่น

1. กิจกรรมนันทนาการทางด้านครอบครัว เป็นสิ่งสำคัญในการช่วยสร้างบรรยากาศให้เกิดความรัก ความอบอุ่นและสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้สมาชิกภายในครอบครัวได้เป็นอย่างดีและช่วยลดปัญหาการใช้เวลาว่างที่ไม่เกิดประโยชน์ให้กลายเป็นประโยชน์สูงสุด

2. กิจกรรมนันทนาการทางด้านชุมชน จะช่วยพัฒนาชุมชนให้มีความสมบูรณ์หลายด้านด้วยกัน คือ

2.1 ช่วยสร้างให้คนเป็นสมาชิกที่ดี มีเหตุผล เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีความขยันขันแข็ง ทั้งนี้เพราะนันทนาการนั้นจะต้องอาศัยกิจกรรมนันทนาการเข้าช่วยในการเสริมสร้างสมาชิกที่ดีให้กับชุมชน เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ จะช่วยทำให้สมาชิกในสังคมรู้จักการเสียสละและให้การช่วยเหลือผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

2.2 ช่วยลดปัญหาอาชญากรรม การปล่อยปละละเลยกลุ่มวัยรุ่นที่มีเวลาว่างมากเกินไป จนทำให้เขาหันไปหาอบายมุข ประพฤติตัวไม่ดีจนก่ออาชญากรรมได้ในที่สุด ดังนั้นหากชุมชนสามารถดำเนินกิจกรรมนันทนาการให้กับกลุ่มวัยรุ่นเหล่านี้ได้ ก็จะช่วยลดปัญหาอาชญากรรมได้อีกวิธีหนึ่ง

2.3 ช่วยให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น ทั้งนี้เพราะว่ากิจกรรมนันทนาการนั้นจะครอบคลุมไปจนถึงเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมให้สวยงาม เป็นการป้องกันปัญหาหลายภาวะได้อีกทางหนึ่ง เช่น การจัดสวนหย่อมที่ดี หรือการจัดสวนดอกไม้ประดับก็จะช่วยรักษาสมดุลทางธรรมชาติได้เป็นอย่างดี

3. กิจกรรมนันทนาการทางด้านประชากรในสังคม จะเป็นสื่อและส่งเสริมในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และมีคุณภาพชีวิต

4. ลักษณะสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ

1. เป็นกิจกรรมที่เข้าร่วมด้วยความสมัครใจ
2. เป็นกิจกรรมที่ทำในเวลาว่าง

3. เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน
4. เป็นกิจกรรมที่ไม่ได้เพื่ออาชีพ
5. เป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์ คือ เป็นประโยชน์ไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในสังคม ไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณี กฎหมาย และไม่เป็นอบายมุข

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า นันทนาการเป็นกิจกรรมในเวลาว่างที่ทำด้วยความ ความสมัครใจ ก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์ไม่ขัดต่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี โดยประโยชน์ของนันทนาการเป็นการพัฒนาตนเองให้มีความสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

5. รูปแบบกิจกรรมนันทนาการ

กิจกรรมนันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลเลือกทำในเวลาว่างจากภารกิจ ประจำ ทำด้วยความสมัครใจ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคล สังคมและส่วนรวม กิจกรรมนันทนาการมีหลายประเภท ซึ่งบุคคลสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตรงความต้องการ ความ สนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล โดยที่มนุษย์ส่วนมีความต้องการที่จะแสดงออกถึงความรู้สึก ความคิดสร้างสรรค์และสื่อความรู้สึกนึกคิดนั้นสู่คนอื่น ดังนั้นกิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่ เปิดโอกาสให้มนุษย์ได้แสดงออกถึงความสามารถทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ความรู้สึกและ ความคิดสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นสื่อในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังที่ ซูชีพ เยาวพัฒน์ (2543 : 38-39) ได้กล่าวถึงกิจกรรมนันทนาการที่เป็นสื่อในการพัฒนาคุณภาพชีวิตว่า กิจกรรม นันทนาการได้ครอบคลุมถึงการจัดกิจกรรมเพื่อมุ่งเน้นพัฒนาคนในแต่ละด้าน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า นันทนาการมีการดำเนินการโดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อที่สำคัญ กิจกรรมนันทนาการดังกล่าว ได้แก่

1. ศิลปหัตถกรรม (Art and craft) เป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมต้องใช้มือปฏิบัติ เช่น การฝีมือ การปั้น วาดเขียน แกะสลัก จักสาน งานฉลุ งานไม้ เย็บปักถักร้อย และนำวัสดุที่เหลือใช้ ต่าง ๆ มาประดิษฐ์ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวหวังแต่ความเพลิดเพลินเท่านั้น ไม่หวังที่จะเป็นการหรือยึดเป็นอาชีพ

2. กิจกรรมทางพลศึกษา (Physical activities) ได้แก่ กิจกรรมเกมกีฬาทุกชนิด ไม่ว่าจะ เป็นประเภทเดี่ยว คู่ หรือทีม ทั้งที่เล่นในร่มและกลางแจ้ง รวมถึงกีฬาทางน้ำด้วย ซึ่งสิ่งที่กล่าว มาแล้วล้วนแต่จัดรวมเป็นประเภทกิจกรรมนันทนาการทางพลศึกษาทั้งสิ้น เช่น หมากรุก หมากรอก หอกส แบดมินตัน ยิมนาสติก ฟุตบอล บาสเกตบอล เบสบอล เทนนิส ตะกร้อ วายน้ำ แข่งเรือและ โปโลน้ำ เป็นต้น

3. งานอดิเรก (Hobbies) คนส่วนมากมักเข้าใจว่างานอดิเรก หมายถึง กิจกรรม นันทนาการและกิจกรรมนันทนาการ หมายถึง งานอดิเรก แต่ในความจริงหาเป็นเช่นนั้นไม่ งาน

อดิเรกเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกิจกรรมนันทนาการใน 11 ส่วนเท่านั้น เช่น ทำสวนครัว สวนดอกไม้ สะสมแสตมป์ สะสมยางลบ เป็นต้น ดังที่ จอห์น เอช. เจนนี่ (John H. Jenney) ได้เขียนไว้ในหนังสือ Introduction to recreation Education อธิบายถึงคำว่า “งานอดิเรก” ไว้ว่า งานอดิเรกนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.1 งานอดิเรกประเภทสะสม (Collecting hobbies) หมายถึง การเก็บสะสมสิ่งของต่าง ๆ เพื่อความเพลิดเพลินและความสุขใจ เช่น ชนบัตร เหรียญสตางค์ สะสมภาพ สะสมบัตรโทรศัพท์และสะสมแสตมป์ เป็นต้น

3.2 งานอดิเรกประเภทสร้างสรรค์ประดิษฐ์ (Creative hobbies) หมายถึง งานสร้างสรรค์ และงานประดิษฐ์ เช่น ประดิษฐ์ดอกไม้หรือต้นไม้ทำจากกระดาษหรือพลาสติก การทำตุ๊กตา การถักไหมพรม และการแกะสลัก เป็นต้น

4. ดนตรี (Music) หมายถึง กิจกรรมทางดนตรีทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นการร้องเพลง เล่นดนตรี หรือการแต่งเพลง ซึ่งให้ความบันเทิงแก่ผู้เล่นและผู้ฟัง เช่น ดนตรีไทย ดนตรีสากล ดนตรีพื้นเมือง และคอนเสิร์ต เป็นต้น

5. กิจกรรมเข้าจังหวะ (Rhythmic activities) หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่เคลื่อนไหวโดยใช้เสียงดนตรีเป็นตัวกำหนดจังหวะ เช่น การเต้นรำ การฟ้อนรำ การเต้นรำพื้นเมือง (Folk dance) ของชาติต่าง ๆ ฟ้อนเงี้ยว รำวง บัลเลต์ (Ballet) นาฏศิลป์ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมบางประเภทที่มีทั้งการร้องและการรำผสมผสานกัน เช่น การเล่นเพลงรำตัด เพลงฉ่อย ร้องรำโน้หน่า และเพลงพวงมาลัย เป็นต้น

6. ละครภาพยนตร์และการแสดง (Drama) หมายถึง การแสดงละครทุกชนิด เช่น ละครพื้นบ้าน นาฏศิลป์ มโนห์รา โขน หนังตะลุง ละครร้อง ละครรำ อุปรากร (Opera) และภาพยนตร์ เป็นต้น

7. กิจกรรมนันทนาการนอกเมืองหรือกิจกรรมกลางแจ้ง (Outdoor recreation) หมายถึง กิจกรรมนันทนาการที่ใช้ธรรมชาติป่าไม้ ภูเขา น้ำตก ชายหาด ชายทะเล เป็นองค์ประกอบในการดำเนินกิจกรรมนันทนาการซึ่งได้แก่ การศึกษาธรรมชาติ เทียวป่า ชมอุทยานตั้งค่ายพักแรม ปีนเขา เดินทางไกล ล่องแก่งและชมน้ำตก เป็นต้น

8. กิจกรรมประเภทสื่อความหมาย (Communication activities) หมายถึง กิจกรรมประเภทวรรณกรรม เช่น การอ่านหนังสือ เขียนจดหมาย เขียนบทความ เขียนนวนิยาย บทวิจารณ์ กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ วาทีและปาฐกถา เป็นต้น

9. กิจกรรมทางสังคม (Social activities) หมายถึง กิจกรรมที่มีส่วนร่วมในสังคม เช่น งานพบปะสังสรรค์ งานสโมสร งานสมาคม งานวันเกิด งานปีใหม่ งานกีฬา เป็นต้น

10. กิจกรรมพิเศษ (Special events) กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อประชาชน เช่น งานปีใหม่ วันสงกรานต์ คริสต์มาส ลอยกระทง และงานฝังลูกนิมิต เป็นต้น

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 38-56) ได้กล่าวถึง กิจกรรมในเวลาว่างที่สำคัญและช่วยให้เกิดการพัฒนาคูณภาพชีวิตของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แบ่งประเภทของกิจกรรมนันทนาการ ไว้ดังนี้

1. ด้านการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา

การใช้เวลาว่างในด้านการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา หมายถึง การใช้เวลากับกิจกรรมออกกำลังกายและการเล่นกีฬา ได้แก่ การเล่นที่มีการเคลื่อนไหวทางกาย การวิ่งเหยาะ ๆ การเล่นกีฬาเพื่อการออกกำลังกาย การเล่นพื้นเมือง การเดินรำตามจังหวะเพลง การออกกำลังกายแบบอากาศนิยม กิจกรรมการกีฬา ได้แก่ กิจกรรมกีฬาทั้งในร่มและกลางแจ้ง กิจกรรมกีฬาประเภทใช้อุปกรณ์ การเล่นกีฬาประเภทบุคคลและประเภททีม เป็นต้น ซึ่งมีนักการศึกษาและนักวิชาการได้กล่าวไว้ เช่น เอก เกิดเต็มภูมิ (2540) ได้ให้คำนิยามของการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาไว้ดังนี้ การออกกำลังกายเป็นสัจชาติญาณของมนุษย์เพื่อกระตุ้นให้ระบบทางสรีรวิทยาของร่างกายได้มีการพัฒนาตามกระบวนการ โดยสมบูรณ์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนากระบวนการทางด้านจิตใจและกระบวนการทางด้านสังคมของมนุษย์ได้สร้างสรรค์ขึ้น สามารถแบ่งระดับของการกีฬาได้เป็น 3 ระดับ คือ การกีฬาเพื่อสุขภาพและนันทนาการ การกีฬาเพื่อการแข่งขัน และการกีฬาเพื่อสังคมและการเมือง การใช้เวลาว่างในการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬาทำประโยชน์ให้แก่มนุษย์ในหลายด้าน

สมบัติ กาญจนกิจ (2535 : 102-103) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของกิจกรรมกีฬา และได้แบ่งออกเป็น 6 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. กิจกรรมเกม กีฬาขั้นพื้นฐาน เช่น กรีฑา ยิมนาสติก ฟุตบอล
2. กีฬาประเภทเดี่ยวและประเภทคู่ เช่น กีฬายิงธนู โบว์ลิ่ง ยิงปืน จักรยาน แข่งเรือ ตกปลา ได้เขา เดินทางไกล ดำน้ำ กระโดดน้ำ กรีฑา วายน้ำ เป็นต้น
3. กีฬาประเภททีม กีฬาทีมกำลังได้รับความนิยมสูง ทั้งนี้เพราะว่ากีฬาทีมช่วยส่งเสริมคุณค่าทางสังคม เช่น ความสามัคคี มนุษย์สัมพันธ์ การรวมกลุ่มเป็นสมาชิกของกลุ่ม การแสดงออกในการมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ตัวอย่างของกีฬาทีม ได้แก่ กีฬาฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล ตะกร้อ ฮอกกี้ ซอฟท์บอล เบสบอล เนตบอล แอนด์บอล เป็นต้น
4. กีฬาสำหรับสตรีและเด็ก เป็นการจัดกิจกรรมกีฬา เพื่อส่งเสริมให้สตรีมีบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬามากขึ้น เช่น กีฬาเนตบอล บาสเกตบอล ฟุตบอล ยูโด คาราเต้ วิ่งมาราธอน กรีฑา วายน้ำ วอลเลย์บอล เป็นต้น

5. กีฬานันทนาการ หมายถึง กีฬามวลชน (Mass Sport) หรือกีฬาที่นิยมเล่นทั้งชายและหญิง วัยเด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่และสูงอายุ และแม้กระทั่งกีฬาเพื่อกลุ่มประชากรพิเศษเพื่อให้ผู้ที่เข้าร่วมเล่นกีฬาในช่วงเวลาว่าง และส่งเสริมคุณค่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยมิได้มุ่งใฝ่สัมฤทธิ์ กีฬานันทนาการ ได้แก่ กีฬาสากล เช่น กอล์ฟ เทนนิส วอลเลย์บอล วิ่ง-เดิน เพื่อสุขภาพ ตลอดจนกีฬาประเภทเสี่ยงอันตราย ทำทายความสามารถ เช่น แข่งรถ แข่งเรือ

6. กีฬาเพื่อการแข่งขัน ซึ่งหมายถึง กีฬาที่เน้นในเรื่องทักษะกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในเชิงกีฬา ถ้ามีการเล่นที่ฝึกหัดฝึกซ้อมกันอย่างต่อเนื่อง โดยหวังผลประโยชน์ก็เป็นกีฬาอาชีพ กีฬาประเภทนี้ในแง่ของนันทนาการเป็นกีฬาสำหรับผู้ชม เป็นการบันเทิงอย่างหนึ่งที่จะช่วยเสริมประสบการณ์ การพัฒนาด้านอารมณ์ การมีส่วนร่วมของกลุ่มการเชียร์หรือเป็นส่วนหนึ่งของทีม การพักผ่อนหย่อนใจ กีฬาอาชีพและเพื่อการแข่งขัน ได้แก่ ยิมนาสติก กรีฑา ฟุตบอล มวยสากล เทนนิส กอล์ฟ บาสเกตบอล เป็นต้น

2. ด้านดนตรีและร้องเพลง

ดนตรีและการร้องเพลงอยู่คู่กับสังคมของมนุษยชาติมาช้านานจนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ดังที่สมบัติ กาญจนกิจ (2542 : 113-115) กล่าวว่า ดนตรีเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสารหรือถ่ายทอดความรู้สึกของมวลมนุษยชาติ เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน บุคคล ชุมชน คู่เคียงกับดนตรี ทั้งในด้านการเรียนรู้การสื่อสาร การแสดงออกแห่งตน การทำทาย การแสดงความสามารถขั้นสูงสุดที่บุคคลจะพึงกระทำได้ ดนตรีเป็นการระบายอารมณ์ เป็นการผ่อนคลายความเครียดขณะทำงานหรือเวลาว่าง หรือกล่าวโดยสรุปดนตรีเป็นนันทนาการที่ต้องมีควบคู่กับสังคม เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน มีบทบาทต่อบุคคล ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และสังคมโลก

คุณค่าของนันทนาการดนตรี

1. ดนตรีช่วยกระตุ้นระบบประสาทสัมผัสของบุคคล และชุมชน
2. ดนตรีช่วยสร้างอารมณ์สุข สนุกสนาน และสงบสุขได้
3. ช่วยส่งเสริมการแสดงออกทางอารมณ์
4. ส่งเสริมความสามารถทางจิตใจและสติปัญญา
5. เป็นสื่อภาษาที่ไม่มีที่สิ้นสุด
6. เป็นส่วนประกอบของชีวิตประจำวัน
7. ช่วยลดความเครียดของบุคคลและสังคม
8. สร้างและส่งเสริมคุณค่าของศิลปการสร้างสรรค์
9. เป็นสื่อของการสร้างความเข้าใจมิตรภาพแก่มวลมนุษย์

ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (2542 : 18) กล่าวว่า ดนตรีและเพลงเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ให้ความสุข ความสนุกสนาน องค์ประกอบของการดนตรีและเพลง คือ การแต่งเพลง การเต้นประกอบเพลง เป็นต้น

3. ด้านวรรณกรรม

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (2542 : 19) กล่าวว่า การอ่าน การเขียน การพูด เป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเพลิดเพลิน ความสนุกสนานและความสัมพันธ์อันดีในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ สมบัติ กาญจนกิจ (2542 : 119) กล่าวว่า กิจกรรมประเภทวรรณกรรมส่งเสริมบุคคลพัฒนาทักษะความรู้และความสามารถ จัดได้ทุกระดับ วัย และเพศ กิจกรรมก่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน การแสดงออกทางตนเองอย่างสร้างสรรค์ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมแบบประหยัดได้และเป็นกิจกรรมที่เกาแก่ของมนุษยชาติ

4. ด้านการท่องเที่ยวทัศนศึกษา

สมบัติ กาญจนกิจ (2542 : 122-123) กล่าวว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวทัศนศึกษาเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต สร้างความประทับใจ ความซาบซึ้งในธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชุมชนและสังคมในลักษณะที่แตกต่างกัน การท่องเที่ยวส่งเสริมการพัฒนาและการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม รวมทั้งบุคลิกภาพ เป็นการสร้างประสบการณ์ตรง โดยใช้แหล่งนันทนาการที่นอกจากจะเรียนในห้องเรียนหรือสถาบันการศึกษาเป็นการศึกษาชุมชนธรรมชาติที่แท้จริง การท่องเที่ยวยังเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นการกระจายรายได้สู่ชนบทและเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีต่อเพื่อนมนุษย์ต่อธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม

5. ด้านศิลปหัตถกรรม

ประเภทศิลปหัตถกรรม ส่งเสริมความสามารถ ทักษะ งานฝีมือให้แก่ชุมชน เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนา อารมณ์และความเจริญเติบโตทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

คุณค่าของศิลปหัตถกรรม

1. เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์เหมาะสมแก่บุคคลทุกระดับวัย
2. เป็นกิจกรรมประสานงานสมองและมือ ตลอดจนความคิด
3. เป็นกิจกรรมผ่อนคลายอารมณ์ ใช้พลังงานและเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้พัฒนาอารมณ์สุข
4. ช่วยพัฒนาลักษณะนิสัยและทัศนคติในทางพึงประสงค์
5. ช่วยให้ผู้บุคคลและชุมชนช่วยตนเอง มีโอกาสเลือกตัดสินใจที่เลือกกิจกรรม

เรียนรู้ตนเอง

6. สร้างความภาคภูมิใจในผลงานของตน สร้างความมั่นใจให้ตนเอง

7. ผลงานของศิลปหัตถกรรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อครอบครัวและชุมชนได้ เป็นการประหยัดได้อีกทางหนึ่ง

6. ด้านการเดินร่ำและกิจกรรมเข้าจังหวะ

การเดินร่ำเป็นกิจกรรมทางสังคมที่ให้คุณค่า พัฒนาการทางด้านความเจริญเติบโตทางกาย ทางอารมณ์ สังคมและจิตใจ ส่งเสริมการแสดงออก เสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ รู้จักมารยาท วัฒนธรรมและคุณธรรมทางสังคม กิจกรรมการเดินร่ำเป็นวัฒนธรรมของมนุษย์ที่มีประวัติยาวนานของมวลมนุษยชาติ

กิจกรรมเข้าจังหวะ หมายถึง การเล่นที่ใช้จังหวะประกอบการเคลื่อนไหวตามบทเพลงและจังหวะประกอบดนตรี เป็นการส่งเสริมการแสดงออกของบุคคลเข้ากับจังหวะดนตรี

คุณค่าในการเข้าร่วมเดินร่ำและกิจกรรมเข้าจังหวะ

1. ก่อให้เกิดความสนุกสนาน รวมทั้งพัฒนาทางสมรรถภาพทางกาย
2. ได้เรียนรู้มารยาทในการเข้าสังคม
3. ส่งเสริมการประสานงานของสมอง ประสาทกล้ามเนื้ออย่างมีประสิทธิภาพ
4. ส่งเสริมบุคลิกภาพ ทรวดทรง
5. ส่งเสริมการแสดงออกของบุคคล
6. ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ การปรับตัวของบุคคล
7. ส่งเสริมจังหวะและดนตรีให้ผู้เข้าร่วม

7. ด้านการละคร

นันทนาการประเภทการละครเป็นกิจกรรมการแสดงออกทางการระบายอารมณ์หรือกิจกรรมของชีวิตประจำ การสร้างความรู้สึกลงแสดงออกแห่งตน นันทนาการละครเกิดได้หลายวิธี เช่น เกิดจากการแสดงพิธีกรรมทางศาสนา ความฝัน หรือจินตนาการที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์สุข สนุกสนาน

คุณค่าของการละคร

1. เป็นการส่งเสริมการแสดงออกแห่งตน
2. เป็นลักษณะวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชนชาติ
3. ส่งเสริมการเลียนแบบพฤติกรรมมนุษย์
4. เป็นการพัฒนาอารมณ์สุข
5. ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

8. ด้านงานอดิเรก

งานอดิเรกจัดเป็นกิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมพัฒนาคุณค่าชีวิตของมนุษย์ ตั้งแต่วัยเด็ก เยาวชนและผู้สูงอายุ เป็นการส่งเสริมการสร้างประสบการณ์ชีวิต เป็นการบำบัดทางกายและจิตใจ ส่งเสริมโอกาสให้บุคคลเลือกกิจกรรมตามความสนใจ สัมผัสใจและกระทำด้วยความเต็มใจในช่วงเวลาอิสระ เวลาว่างและเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคม

ประเภทของงานอดิเรก

1. งานอดิเรกประเภทกระทำ เช่น ประดิษฐ์ ต่อเติม วาดภาพ
2. งานอดิเรกประเภทสะสม เช่น สะสมแสตมป์ เหยียดูกษาปณ์
3. งานอดิเรกประเภทสร้างสรรค์ เช่น แกะสลัก วาดภาพ
4. งานอดิเรกประเภทศึกษาเรียนรู้ เช่น อ่านหนังสือ เรียนรู้เทคนิคต่าง ๆ

คุณค่าของงานอดิเรก

1. เป็นการผ่อนคลายความเครียดของบุคคลและชุมชน
2. เป็นการส่งเสริมสุขภาพจิต
3. เป็นกิจกรรมต่อต้านความเบื่อหรือเวลาว่างเชิงบังคับ
4. เป็นการแสดงออกทางสร้างสรรค์
5. เป็นสื่อความรู้และทักษะการเรียนรู้ในสิ่งที่ตนไม่รู้มาก่อน
6. ชาญเชิงในศิลป์ ความประทับใจ และเป็นการบำบัด
7. งานอดิเรกช่วยพัฒนาทักษะจนกลายเป็นรายได้เสริมหรือเกิดมีอาชีพเสริม

เศรษฐกิจของบุคคล ครอบครัว และสังคม

9. กิจกรรมกลางแจ้ง/นอกเมือง

เป็นกิจกรรมหลากหลายที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีโอกาสใกล้ชิดธรรมชาติ ห่างไกลจากสภาพแวดล้อมที่มีมลภาวะเป็นพิษ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการเจริญเติบโตทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของบุคคล และสังคม แหล่งนันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง ได้แก่ สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น ฟาร์ม ค่ายพักแรม สวนหย่อม สวนผลไม้ พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ หรือศูนย์ชุมชน ที่นอกเหนือจากสภาพแวดล้อมในบ้านหรือในห้องเรียน

10. กิจกรรมนันทนาการทางสังคม

ดังที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม ต้องการความรักความเข้าใจ ความสัมพันธ์และการเป็นเจ้าของ ดังนั้น กิจกรรมนันทนาการทางสังคมจึงเป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมโอกาสสมนุษย์สัมพันธ์ ความเข้าใจ ความสามัคคีอันดีต่อเพื่อนมนุษย์

คุณค่าของนันทนาการทางสังคม

1. ส่งเสริมกิจกรรมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ในกลุ่มและชุมชน
3. เป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงานหรือภารกิจประจำวัน
4. เป็นการส่งเสริมการเป็นสมาชิกของกลุ่ม
5. สร้างเสริมคุณค่าของสังคมประชาธิปไตย
6. ช่วยพัฒนาคุณภาพของสังคม

11. ด้านนันทนาการพิเศษ

เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในโอกาสหรือเทศกาลพิเศษ ต้องมีการจัดเตรียมสถานที่เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกชุมชนได้มาร่วมกัน เช่น เทศกาลสงกรานต์ ลอยกระทง วันคริสต์มาส ตรุษจีน รวมทั้งกิจกรรมวันพิเศษของบุคคลในครอบครัว เช่น วันเกิด วันครบรอบแต่งงาน เป็นต้น

คุณค่าของนันทนาการพิเศษ

1. เป็นศูนย์กลางของชุมชน เปิดโอกาสให้สมาชิกชุมชนได้ทำงานร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
2. เป็นการเปิดโอกาสการทำงาน เป็นการสร้างโปรแกรมนันทนาการ
3. เป็นการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของชุมชนเพื่อก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีของชุมชน
4. เปิดโอกาสให้บุคคลได้รู้จักสมาชิกใหม่ สร้างมนุษยสัมพันธ์
5. เป็นการทำงานร่วมกันโดยมีเป้าหมายเดียวกัน

12. ด้านการบริการอาสาสมัคร

กิจกรรมอาสาสมัคร เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม การให้และการรับ และความร่วมมือของชุมชนอื่นจะก่อให้เกิดความพึงพอใจและการพัฒนาจิตใจของบุคคลและสังคม อาสาสมัครเป็นการใช้บริการโดยปราศจากสินจ้างรางวัล เป็นการเสริมสร้างทักษะและการสร้างคุณภาพชีวิต การให้บริการอาสาสมัครเป็นการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติโดยอาศัยแรงงาน ความร่วมมือของกลุ่ม หน่วยงานเอกชน ชุมชนและองค์การธุรกิจการค้าที่จะต้องจัดบริการชุมชน

13. กิจกรรมพัฒนาจิตใจและความสุขสงบ

เป็นกิจกรรมที่สอนคุณค่าในเรื่องการพัฒนาสมาธิ จิตใจ ความสุขสงบ ซึ่งไม่ได้เน้นในเรื่องการเคลื่อนไหวตื่นเต้นหรือความสุขสนุกสนาน เช่น กิจกรรมฝึกสมาธิ โยคะ การฟังเพลง ศีลธรรมะ ปรัชญามวยจีน เป็นต้น ถือว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญมากไม่แพ้กิจกรรมอื่น ๆ

เพราะกิจกรรมนี้จะช่วยสร้างความสมดุลระหว่างการงานกับการพักผ่อน การลดความเครียด ความวิตกกังวล เป็นการพัฒนาจิตใจและสภาพร่างกาย ระบบสรีระและชีวภาพควบคู่กับทางด้านจิตใจ

เพราะฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมนันทนาการ คือกิจกรรมที่ทำในเวลาว่าง ภายหลังจากกิจวัตรประจำวัน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม การเลือกทำกิจกรรมนันทนาการในเวลาว่างให้เหมาะสมกับเพศและวัยจึงเป็นสิ่งสำคัญ อันจะทำให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ตนเองและสังคมต่อไป

การใช้เวลาว่างด้านการเรียน

การใช้เวลาว่างด้านการเรียน เป็นการใช้เวลาว่างเพื่อทำการบ้านหรือทำรายงาน ทบทวนบทเรียน การศึกษาค้นคว้าเพิ่มพูนความรู้รวมถึงการเรียนพิเศษ ซึ่งมีนักวิจัยได้ศึกษาความหมายของการใช้เวลาว่างด้านการเรียนไว้ดังนี้

นันทนา เตชะนนท์ (2538 : 9) กล่าวว่า การใช้เวลาว่างด้านการเรียน หมายถึง กิจกรรมที่นักเรียนทำเพื่อเป็นการแสวงหาและเพิ่มพูนความรู้ในระหว่างปิดภาคเรียนที่ไม่ใช่การไปเรียนตามปกติ ได้แก่ การทำการบ้าน ทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้ว ศึกษาบทเรียนก่อนที่จะเรียนต่อไป (เป็นการเตรียมหาหนังสือมาอ่านไว้ก่อน) อ่านหนังสือประกอบบทเรียน การเข้าห้องสมุด และเรียนพิเศษ

อัศวิน มณีอินทร์ (2547 : 11) การใช้เวลาว่างในด้านการเรียน หมายถึง การใช้เวลาของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ได้แก่ การทำการบ้าน การทบทวนบทเรียน การเตรียมตัวก่อนเรียน การอ่านหนังสือประกอบบทเรียน การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม การเข้าห้องสมุด และการเรียนพิเศษ เป็นต้น

มงคล อักษรดิษฐ์ (2548 : 6) การใช้เวลาว่างด้านการเรียน หมายถึง กิจกรรมที่นักศึกษาทำในเวลาว่างที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของตนเอง เช่น ทำรายงาน ทบทวนบทเรียน ตีวิชา ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เข้าอบรมเสริม เป็นต้น

อัญชลี พงศ์พันธุ์ (2553) การใช้เวลาว่างด้านการเรียน หมายถึง การที่นักศึกษาใช้เวลา นอกเหนือจากเวลาเรียนปกติ เพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้ว อ่านหรือศึกษาดำรงเรียนล่วงหน้าก่อนเข้าเรียน ทำรายงาน ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือในห้องสมุดหรือทางอินเทอร์เน็ต และการหมั่นศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ ในเวลาว่าง

โดยสรุป รูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการเรียน หมายถึง การใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนหลังจากเลิกเรียนหรือนอกห้องเรียน เช่น การทบทวนบทเรียน การเรียนพิเศษ การเข้าห้องสมุด เป็นต้น

การใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ

ชัยรัตน์ วงสมัย (2542 : 21) กล่าวว่า การใช้เวลาว่างในด้านการหารายได้พิเศษ หมายถึง การใช้เวลาว่างในการขายของหน้าร้าน การรับจ้าง การขายดอกไม้ ขายหนังสือพิมพ์ การประดิษฐ์สิ่งของขายและการปลูกผักขาย เป็นต้น การใช้เวลาในด้านนี้ถือเป็นกิจกรรมเสริมรายได้ทางหนึ่ง ซึ่งในยุคปัจจุบันนี้ค่าครองชีพในแต่ละวันนั้นสูงขึ้น สภาพเศรษฐกิจตกต่ำ การหารายได้พิเศษจึงมีคนนิยมทำกันมาก

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีข้างต้นสรุปได้ว่า ในเวลาว่างสามารถทำเป็นกิจกรรมนันทนาการซึ่งส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และมีคุณภาพชีวิต โดยการเลือกทำกิจกรรมขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละบุคคลด้วยเหตุนี้ ทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษารูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติมหาวิทยาลัยมหิดลโดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

1. การใช้เวลาว่างด้านการเรียน เป็นการว่างเพื่ออ่านหนังสือทบทวนความรู้ การทำงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ รวมถึงค้นคว้าหาความรู้จากสื่ออินเทอร์เน็ต

2. การใช้เวลาว่างด้านบันเทิง เป็นการใช้เวลาว่างทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชื่นชอบและทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น ดูภาพยนตร์ ดูละคร ฟังเพลง ร้องเพลง เล่นดนตรี เป็นต้น

3. การใช้เวลาว่างด้านพัฒนาตนเองหรือใช้เวลาว่างในทางสร้างสรรค์ เป็นการใช้เวลาว่างทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง เช่น การฟังธรรม การนั่งสมาธิ การอ่าน หรือเขียนหนังสือ การฝึกทักษะต่าง ๆ การอบรม และการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ รวมถึงการใช้เวลาว่างเพื่อทำประโยชน์ต่อสังคม

4. การใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา เป็นการใช้เวลาทำกิจกรรมออกกำลังกายและการเล่นกีฬา ได้แก่ การเล่นที่มีการเคลื่อนไหวทางกาย การวิ่งเหยาะ ๆ การเล่นกีฬาเพื่อการออกกำลังกาย การเดินร่ำตามจังหวะเพลง กิจกรรมกีฬาได้แก่ กิจกรรมกีฬาทั้งในร่มและกลางแจ้ง

5. การใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ เป็นการใช้เวลาว่างในการขายของหน้าร้าน รับจ้างสอนหนังสือ รับจ้างแปล รับจ้างทำงานทั่วไป ประดิษฐ์สิ่งของขาย ทำขนมหรืออาหารขาย ขายของทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น เพื่อหารายได้เสริม

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

1. ความหมายของบุคลิกภาพ

เบอร์นาร์ด (Bernard 1970 : 417) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นภาพรวมทั้งหมดของ ลักษณะทางกายภาพ พฤติกรรม แนวโน้มการกระทำ ความสามารถซึ่งอยู่ภายในและสิ่งที่แสดงออก ให้เห็น

รูช (Ruch 1953, อ้างถึงใน ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ 2530 : 41) กล่าวว่า บุคลิกภาพคือ ตัวเราทั้งตัว หรืออวัยวะที่แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาและพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นเป็น กระเจงกาทิสระที่สะท้อนความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของบุคคลนั้น ๆ

ดิงค์เมเยอร์ (Dinkmeyer 1965, อ้างถึงใน นิภา นิธิชยาน 2530 : 26) ได้ให้ความหมาย ของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพ คือสภาวะทุกอย่างอันประกอบขึ้นเป็นตัวบุคคลนับตั้งแต่สภาวะ ทางกาย อารมณ์ ทักษะ ความสนใจ ความคิด ลักษณะท่าทาง ความรู้สึก นิสัย ความสามารถทาง ปัญญา

เชดส์ค็อกซ์ โฆวาสินธุ์ (2530 : 3) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่รวมเป็น แบบฉบับเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลและเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งพิจารณา ได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้น

สุรางค์ โคว์ตระกูล (2539 : 19) กล่าวว่า บุคลิกหรือคุณลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์แต่ ละบุคคล แสดงออกโดยพฤติกรรมที่บุคคลนั้นมีต่อสิ่งแวดล้อมที่ตนกำลังเผชิญอยู่ และพฤติกรรมนี้ จะคงเส้นคงวาพอสมควร

2. ความสำคัญของบุคลิกภาพ

กันยา สุวรรณแสง (2533 : 4-5) กล่าวว่า บุคลิกภาพมีความสำคัญต่อการดำรง ชีวิต ในสังคมเป็นอย่างมาก ดังจะพิจารณาได้จากประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ความมั่นใจ ผู้ที่มีบุคลิกภาพดี จะมีความมั่นใจในการแสดงออกมากขึ้น ทำให้ กล้าแสดงออก เพราะคนอื่น ๆ ที่พบเห็นจะให้ความสนใจและเชื่อมั่น ดังนั้นโอกาสที่จะประสบ ความสำเร็จจึงมีมากขึ้น

2. การคาดหมายพฤติกรรม ถ้ารู้ว่าบุคคลนั้นมีบุคลิกภาพอย่างไร จะทำนายได้ว่าใน สถานการณ์ใดจะแสดงพฤติกรรมอย่างไร

3. การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถบอกได้ว่าบุคคลหนึ่งแตกต่าง จากอีกบุคคลหนึ่งได้โดยที่โดยอาศัยสังเกตดูพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นประจำสม่ำเสมอแก่ตัวบุคคล นั้น ๆ

4. การตระหนักในเอกลักษณ์ของบุคคล บุคลิกภาพ ทำให้คนมีลักษณะเฉพาะตัวที่เป็นของตนเอง เป็นแบบอย่างแก่เยาวชน

5. การปรับตัวเข้ากับคนอื่น ๆ การที่รู้บุคลิกภาพของบุคคลอื่น ทำให้ปรับตัวเข้ากับเขาได้ง่าย เอาชนะศัตรูได้ แก้ปัญหาได้ บุคลิกภาพมีส่วนสำคัญช่วยให้สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลและสถานการณ์ได้ดีขึ้น รวดเร็วขึ้น ง่ายขึ้น

6. ความสำเร็จ คนที่บุคลิกภาพดี ได้เปรียบคนอื่นเสมอ เป็นพื้นฐานแห่งความศรัทธา เชื่อถือแก่ผู้พบเห็น ช่วยให้อำนาจ การทำงานสำเร็จง่ายขึ้น ได้รับความร่วมมือ และการติดต่อด้วยดี ได้รับความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่การงาน

7. การยอมรับ คนที่มีบุคลิกภาพดีย่อมเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ใคร ๆ ก็เรียกร้องการชอบให้ร่วมอยู่ในกลุ่มทำให้เกิดความมั่นคงทางจิตใจ

3. ลักษณะของบุคลิกภาพ

ลักษณะของบุคลิกภาพ ได้มีนักวิชาการศึกษาไว้ดังนี้

ไอแซก (Eysenck 1969 : 253) กล่าวว่า การพิจารณาบุคลิกภาพแสดงตัวและเก็บตัว ได้จากการมีส่วนร่วมหรือไม่มีส่วนร่วม การเข้าสังคมหรือการแยกตัว การเข้าใกล้ หรือการถอยหนี การกระตือรือร้นหรือเฉื่อยชา ความมั่นคงทางอารมณ์

บุคลิกภาพแบบแสดงตัว – การเก็บตัว (Jung 1967, อ้างถึงใน ทศพร ประเสริฐสุข 2508 : 67) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพว่า โดยทั่วไปบุคลิกภาพของคนเรามีอยู่ 2 ลักษณะ คือ หันเข้าหาตัวเอง ซึ่งเป็นพวกที่เก็บตัว และอีกลักษณะหนึ่ง คือ หันออกจากตัวเอง หรือเรียกว่า พวกแสดงตัว ลักษณะของพวกแสดงตัวจะเป็นบุคคลที่สนใจ โลกภายนอกและความเป็นจริงทางสังคมเป็นสำคัญ เป็นพวกปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้ ไม่ค่อยวิจารณ์ตนเอง ทำอะไรขึ้นอยู่กับโลกภายนอกคือ ฝึกหัดปฏิบัติจริงเป็นหลัก ส่วนพวกเก็บตัวก็จะสนใจแต่เรื่องของตนเองเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน หรือการทำงาน จึงเป็นคนที่มีความภูมิใจในตัว ไม่ยึดหยุ่น ชอบวิจารณ์ลงโทษตัวเอง แต่ก็มีคามละเอียดอ่อน

จุง (Jung 1971, อ้างถึงใน Hall And Lindzey 1975 : 89-91) ให้ความเห็นว่าบุคลิกภาพแบ่งได้เป็น 2 มิติ (Dimension) คือ มิติที่มักแยกตัวเอง เมื่อเกิดความกดดันทางอารมณ์หรือที่เรียกว่า การเก็บตัว (Introversion) และมิติที่ชอบเข้าสังคม และชอบมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่เรียกว่า การแสดงออก (Extroversion) นอกจากนี้ยังได้พยายามแยกแยะรายละเอียดของบุคลิกภาพแสดงตัว และเก็บตัว เพื่อจะได้มองเห็นภาพความชัดเจน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบบุคลิกภาพเก็บตัว – แสดงตัว

บุคลิกภาพแสดงตัว (Extroversion) บุคคลที่มีลักษณะเด่นดังนี้	บุคลิกภาพเก็บตัว (Introversion) บุคคลที่มีลักษณะเด่นดังนี้
1. มีความเชื่ออยู่บนรากฐานของความจริง ข้อมูลที่ได้นั้นต้องยุติธรรม 2. มีอุปนิสัยที่อาจจะเปลี่ยนแปลงไปได้ตาม ความเหมาะสม 3. พร้อมที่จะเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ใหม่ อยู่เสมอ 4. ไม่เป็นผู้พะวงถึงตัวเองมากนัก 5. การปรับตัวมักเป็นในรูปการชดเชย 6. ถ้าจะเกิดวิปริตทางใจก็มักจะเป็นประเภท Hysteria	1. การตัดสินใจมักขึ้นอยู่กับตนเองเป็นใหญ่ 2. มีมาตรฐานและกฎเกณฑ์แน่นอน ควบคุม อุปนิสัยของตน 3. ไม่มีการยืดหยุ่นอะลุ่มอล่วย 4. พะวงถึงตนเองมากเป็นพิเศษ 5. การปรับตัวมักจะเป็นในรูปการหลบหนี 6. ถ้าจะเกิดวิปริตทางใจก็มักจะเป็นประเภท Anxiety

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพแบบแสดงตัวและแบบเก็บตัว จะเห็นได้ว่าบุคลิกภาพแบบแสดงตัว เป็นบุคลิกภาพที่ชอบเข้าสังคม เปิดเผย สามารถปรับตัวให้เข้าได้กับทุกสถานการณ์ ส่วนบุคลิกภาพแบบเก็บตัวเป็นบุคลิกภาพที่ไม่ชอบสมาคมกับบุคคลอื่น จึงทำให้สรุปได้ว่า

บุคลิกภาพแบบเก็บตัว (Introversion) คือ บุคลิกภาพที่มีลักษณะเงียบเฉยเก็บตัว เมื่อไม่ชอบสังคมกับคนอื่น ๆ มองเข้าสู่ตนเอง ชอบอ่านหนังสือ และค้นคว้าตามลำพังมากกว่าที่จะทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ สนุกกับคนยากมีการเตรียมก่อนทำ ทำอะไรเต็มไปด้วยความระมัดระวังเกินไป ไม่ชอบกิจกรรมที่ตื่นเต้น โดดโตน ดำเนินชีวิตประจำวันด้วยความเคร่งขรึม ชอบความเป็นเจ้าระเบียบเรียบร้อย ควบคุมความรู้สึกพอใจไม่พอใจไว้ได้มาก มีพื้นอารมณ์ไม่เปลี่ยนแปลงง่าย คุ้นชื่อน่าเชื่อถือ บางครั้งมองแต่ในแง่ร้ายยึดถือแบบมาตรฐานจรรยาบรรณของสังคมมาก

บุคลิกภาพแบบแสดงตัว (Extroversion) คือ บุคลิกภาพที่มีลักษณะการแสดง ออกที่มีอชยาศัยไมตรี ชอบเข้าสังคม มีเพื่อนมาก ชอบพูดคุยกับคนอื่น ไม่ชอบทำงานตามลำพัง ชอบทำกิจกรรมที่ให้ความตื่นเต้น ชอบเสี่ยงทำอะไรทันพลัน ก่อนข้างหุ่นหัน ชอบทำตลกขบขัน ไม่ชอบความจำเจ ไม่กังวล ชอบทำตามสบาย เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย ชอบสนุกเร้าใจ มีแนวโน้มที่จะแสดงความก้าวร้าวและความรู้สึกออกมาตรง ๆ ไม่ค่อยน่าเชื่อถือ

4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

อีริกสัน (Erikson 1959, อ้างถึงใน ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ 2530 : 42) เชื่อว่า การพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์นั้นมิได้หยุดอยู่แต่ในวัยเด็ก แต่จะมีการพัฒนาลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพอย่างเป็นลำดับตลอดช่วงชีวิตของบุคคลแต่ละบุคคล

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 44) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพประกอบด้วยพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล กล่าวคือ

1. พันธุกรรม สิ่งที่ย่ำทอดทางพันธุกรรมส่วนมากเป็นลักษณะทางกายภาพ เช่น ความสูงต่ำ ลักษณะเส้นผม สีผิว ชนิดของโลหิต โรคภัยไข้เจ็บบางชนิด และข้อบกพร่องทางร่างกายบางชนิด เช่น ตาบอดสี ศีรษะล้าน นิ้วเกิน มือติดกัน ฯลฯ ซึ่งลักษณะทางกายเหล่านี้เป็นอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลทั้งสิ้น

2. สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของมนุษย์ ทั้งพัฒนาการทางร่างกายทางจิต และบุคลิกภาพ คือบุคคลอื่น ๆ รอบตัวเรา ครอบครัว กลุ่มคน และวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์คนอื่น ๆ นี้ จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ ทั้งชนิดพฤติกรรมทางสังคมมนุษย์

3. ช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล แสดงถึง ระดับพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ อันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และแม้ระยะสำคัญของพัฒนาการของมนุษย์ส่วนมากจะอยู่ในช่วงชีวิตเด็กเป็นส่วนมาก

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพแบบแสดงตัวและแบบเก็บตัวแล้ว จะเห็นได้ว่าบุคลิกภาพแบบแสดงตัวเป็นบุคลิกภาพที่ชอบเข้าสังคม เปิดเผย สามารถปรับตัวให้เข้าได้กับทุกสถานการณ์ ส่วนบุคลิกภาพแบบเก็บตัว เป็นบุคคลที่ไม่ชอบสมาคมกับคนอื่น ขาดความยืดหยุ่น และตัดสินใจอะไร โดยใช้ตนเองเป็นหลัก ซึ่งบุคลิกภาพทั้งสองแบบดังที่กล่าวมาแล้ว ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาบุคลิกภาพที่มีผลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษา

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์

ลิจิต กาญจนารักษ์ (2547 : 115) ปัจจัยทางอารมณ์เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่อารมณ์เปรียบเสมือนผงซुरुสของชีวิต กล่าวได้ว่า ตลอดช่วงอายุขัยของเราอารมณ์เป็นสิ่งหนึ่งที่คอยทำให้ชีวิตของเรามีชีวิตชีวา หรือเต็มไปด้วยความสับสนยุ่งยาก อารมณ์ของเรามีหลายแบบ ทั้งอารมณ์รัก พอใจ เกลียด โกรธ เครียดและกลัว ฯลฯ ไม่ว่าจะตกอยู่ในสภาพอารมณ์แบบใดสิ่งทีติดตามมาคือพฤติกรรมหรือการแสดงออกทางกายอันสืบเนื่องมาจากการเกิดอารมณ์ และนี่เป็นสิ่งสำคัญที่เกี่ยวกับสุขภาพจิตของคนเรา เมื่อยามที่เกิดอารมณ์ขึ้นมา อารมณ์จะเป็นตัวการทำให้

เกิดการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย เช่น หัวใจเต้นเร็วและแรง ต่อมหมวกไตทำงานเพื่อหลั่งฮอร์โมนเข้าสู่กระแสเลือดเพิ่มขึ้น กระเพาะ ลำไส้ ตับ ตับอ่อน ระบบขับถ่าย ระบบความรู้สึกทางเพศทำงาน เปลี่ยนไปจากภาวะปกติและมีผลกระทบโดยตรงต่อสุขภาพ ไม่ว่าเราจะตระหนักรู้หรือไม่ก็ตาม สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องของชีวิตประจำวัน นอกจากนั้น อารมณ์ยังมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับแรงจูงใจ อีกด้วย อารมณ์จะเป็นตัวนำของแรงจูงใจ ถ้าเรารู้สึกสบายอกสบายใจ รู้สึกว่าวันนี้สดใส เราก็มีความสุข มีความพอใจที่จะทำกิจวัตรประจำวัน แต่ถ้าวันไหนมีอารมณ์หงุดหงิด ไม่พอใจ วันนี้จะเป็นวันแห่งความยุ่งยากเราไม่อยากทำอะไร เห็นอะไรก็ขวางหูขวางตา แม้กระทั่งเห็นใครเขายิ้มให้ ก็พาลตีความไปว่าเขายิ้มเยาะ ปัญหาต่าง ๆ ที่บ้าน บนถนน ส่วนใหญ่ก็สืบเนื่องมาจากอารมณ์ของคน ถ้าไม่จากเขาก็มาจากตัวเราเอง การทำความรู้จักกับอารมณ์ของตนเองและของคนอื่นจึงเป็นหัวข้อสำคัญในการทำความเข้าใจต่อพฤติกรรมมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านสุขภาพจิต

1. องค์ประกอบของอารมณ์

อารมณ์เป็นสภาพของพฤติกรรมที่มีความสลับซับซ้อนมากและจะเกี่ยวกับปฏิกิริยาทางสรีระ องค์ประกอบที่เกี่ยวกับสถานการณ์ที่ทำให้เกิดอารมณ์ ภาวะการรับรู้คิด (Cognition) ความรู้สึก (feeling) และองค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรม เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างละเอียด จะได้อธิบายถึงองค์ประกอบเหล่านี้

1. ปฏิกิริยาทางสรีระ การตอบสนองทางสรีระขึ้นอยู่กับชนิดและความรุนแรงของอารมณ์ อารมณ์ร้าย ๆ อย่างเช่น ความโกรธ ความกลัว จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างรุนแรง เช่น ระบบเหงื่อ ระบบน้ำลาย อัตราการเต้นของหัวใจเต้น ความดันโลหิต ตัวสั่น การเปลี่ยนแปลงบริเวณผิวหนังและเส้นผม การเปลี่ยนแปลงของระบบขับถ่าย นักจิตวิทยาพยายามที่จะจำแนกความแตกต่างของอารมณ์มนุษย์ โดยสังเกตจากปฏิกิริยาทางสรีระที่แสดงออกมาอย่างเฉพาะสำหรับอารมณ์นั้น ๆ แต่ปรากฏว่าไม่สำเร็จ สิ่งที่สามารถศึกษาได้คือการอธิบายสภาพการเปลี่ยนแปลงของร่างกายในลักษณะรวม ๆ มีอารมณ์อยู่ 2 ชนิด ที่นักจิตวิทยาสามารถอธิบายได้ว่าเกิดจากปฏิกิริยาทางกายที่แตกต่างกัน คือ ความกลัวกับความโกรธ เช่น เอกซ์ (Ax 1953 : 422-433, อ้างถึงใน ลิขิต กาญจนภรณ์ 2547 : 115-116) ได้อธิบายว่าความกลัวเกิดจากการที่ต่อมหมวกไตหลั่งฮอร์โมน Epinephrine ส่วนความโกรธเกิดจากการที่ต่อมหมวกไตหลั่งฮอร์โมน norepinephrine เอลมาเจียน (Elmadjian 1959 : 409-415, อ้างถึงใน ลิขิต กาญจนภรณ์ 2547 : 116) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ปริมาณฮอร์โมนทั้ง 2 ชนิด จากปัสสาวะของนักกีฬาออกกั๊ทั้งก่อนและหลังการแข่งขัน พบว่าในนักกีฬาที่เข้าร่วมแข่งขันอันน่าตื่นเต้นนั้น มีปริมาณของ norepinephrine สูงมาก ส่วนนักกีฬาที่ถูกสั่งพักระหว่างการแข่งขันอันเนื่องมาจากการบาดเจ็บและกำลังอยู่ในภาวะกลัวนั้นมีปริมาณของ Epinephrine สูง

2. ปัจจัยทางสถานการณ์และการรู้คิด ชัคเตอร์ และซิงเกอร์เป็นนักจิตวิทยาการทดลองที่มีความสนใจเกี่ยวกับการเกิดอารมณ์ของคนเรา แต่เขาไม่สนใจเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางสรีระกับการเกิดอารมณ์ เขามีความเห็นว่างปัจจัยทางสถานการณ์และการรู้คิดของคนเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดอารมณ์ ในการทดลองที่มีชื่อเสียงของเขา ชัคเตอร์และซิงเกอร์ (Schacter and Singer 1962 : 379-399, อ้างถึงใน ลิขิต กาญจนภรณ์ 2547 : 117) ได้ทำการทดลองโดยการฉีดฮอร์โมนจากต่อมหมวกไต (adrenalin) ในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่หนึ่งการให้ฮอร์โมนนี้เป็นสถานการณ์กระตุ้น อีกกลุ่มหนึ่งให้ฉีดยาหลอก (placebo) กลุ่มตัวอย่างกลุ่มหนึ่งได้รับข้อมูลจากผู้ที่ทดลองเกี่ยวกับฤทธิ์ของฮอร์โมนต่อมหมวกไตว่าจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย เช่น ทำให้เหงื่อแตกบริเวณฝ่ามือ หัวใจเต้นแรง รู้สึกกระวนกระวาย ส่วนกลุ่มตัวอย่างอีกกลุ่มหนึ่งไม่ได้รับข้อมูลอะไรเลย ผู้ทดลองนำกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มาลละรวม ๆ กันให้ปะปนอยู่กับผู้ร่วมการทดลองหรือพวกหน้าม้าการทดลอง พวกหน้าม้าการทดลองนี้ได้รับการฝึกฝนมาแล้วเป็นอย่างดีในการแสดงออกทางอารมณ์ เช่น เป็นคนสนุก เป็นคนเศร้า เป็นคนเจ้าอารมณ์ ผลการทดลองพบว่ากลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองที่แสดงอาการสนุกสนานร่าเริงรายงานว่าตนสนุกเพราะเพื่อน ๆ ที่มาใหม่ในกลุ่มทำให้สนุก เขาจึงรู้สึกสนุกด้วย ส่วนกลุ่มทดลองอีกกลุ่มหนึ่งที่มีอารมณ์ไม่ค่อยดี รายงานว่าที่ตนอารมณ์ไม่ดีเพราะพวกเพื่อน ๆ ที่มาใหม่ทำให้เขาเกิดความรำคาญ

3. ปัจจัยความรู้สึก สิ่งที่ติดตามมาด้วยความคิดและการเปลี่ยนแปลงของร่างกายอันเกิดจากการเกิดอารมณ์จะสัมพันธ์กับความรู้สึก เช่น ความรู้สึกเศร้าใจ ความรู้สึกเป็นสุข ความรู้สึกปิติ ความรู้สึกผิด ความรู้สึกอึดใจ ความรู้สึกระอาใจ ความรู้สึกโกรธและเคืองแค้น บ่อยเหลือเกินที่เราวิเคราะห์พบว่าความรู้สึกทำนองนี้เกิดขึ้นอย่างสัมพันธ์กับสถานการณ์บางอย่างในชีวิตประจำวันความรู้สึกนี้เป็นการแสดงปฏิกิริยาตอบสนองสถานการณ์นั้น ๆ การเกิดความรู้สึกจึงเป็นลักษณะเล็ก ๆ ของอารมณ์ ความรู้สึกเหล่านี้จึงฝังใจอยู่นานและมีผลต่อสุขภาพจิตของเรา

ผลงานชิ้นนี้จัดทำขึ้นโดย

4. ปัจจัยพฤติกรรมผลสุดท้ายของการเกิดอารมณ์และความรู้สึก คือการแสดงออกพฤติกรรมซึ่งหมายรวมทั้งพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเหนืออำนาจจิต และที่เป็นพฤติกรรมเจตนา เราคงเคยได้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์รายวัน ว่าคนขับรถ 2 คน ซึ่งไม่รู้จักกันมาก่อน แต่ต้องมาโกรธเคืองกันเนื่องจากต่างฝ่ายต่างไม่ยอมลดอรรถให้กันในซอยแคบ ๆ ที่รถวิ่งได้ทีละคัน คน 2 คนตะโกนด่ากันทำทายเป็น และในที่สุดฝ่ายหนึ่งจึงชักปืนออกมายิงอีกฝ่ายหนึ่งถึงแก่ความตาย อีกคนหนึ่งกลุ่มใจต่อชะตาชีวิตของตนเองที่เกิดทางเข้ามาแสวงโชคในเมืองกรุง แต่กลับตกงานอารมณ์เศร้าที่เกิดจากการผิดหวังละสิ้นหวังในชีวิต จึงตัดสินใจนอนให้รถไฟทับตัวเองตาย นักเรียน 2 กลุ่ม ยกพวกตีกันเพราะต่างโกรธแค้นซึ่งกันและกัน สิ่งเหล่านี้เป็นตัวอย่างที่แสดงถึงความรุนแรงของอารมณ์ที่สัมพันธ์กันพฤติกรรม

2. ลักษณะมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์

2.1 ความสุข (Happiness)

2.1.1 ความหมายของความสุข

อาร์กาย และ มาติน (Argyle and Martin 1991 : 77-95) ให้ความหมายของความสุขว่า เป็นการประเมินของบุคคลในขณะนั้นว่า มีความพึงพอใจในชีวิต มีความรู้สึกทางบวก เช่น มีความเบิกบานใจ มีความยินดี มีอารมณ์ดี และการไม่มีความรู้สึกทางลบ ในขณะนั้น เช่น ความซึมเศร้าและความวิตกกังวล

อเวริว และ มอร์ (Averill and More 1993 : 612-629) ได้กล่าวถึงภาวะความสุขว่า เป็นกระบวนการของกลไกความสามารถ ที่อ้างถึงการทำงานภายใน มีระบบการเติมเต็มในการทำหน้าที่ของตัวเอง โดยกระบวนการของกลไกความสามารถขึ้นอยู่กับ ปัจจัยทางชีวภาพ สังคม และการรับรู้ทางด้านจิตใจ โดยเฉพาะการรับรู้ทางด้านจิตใจที่จะมุ่งเน้นไปยังตนเอง หากระบบการทำงานด้านจิตใจอยู่ในระดับที่เหมาะสม ก็จะทำให้เกิดภาวะสงบ และเป็นสุขได้

กลาเซอร์ (Glazer, อ้างถึงใน กัญจิกา ชัยสวัสดิ์ 2546 : 10) กล่าวว่าความสุขเป็นเรื่องเกี่ยวกับปรัชญาที่ไม่มีที่สิ้นสุดบวกกับด้านสังคมศาสตร์ เป็นเรื่องของสุขภาวะเชิงอัตวิสัย (Subjective well-being) และคุณภาพชีวิต (quality of life)

กัญจิกา ชัยสวัสดิ์ (2546 : 11) กล่าวว่าความสุขเป็นสิ่งที่นำไปสู่การมีสุขภาวะ (Well-being) และการมีคุณภาพชีวิต (Quality of life) ที่ดี เป็นความปรารถนาสูงสุดของมนุษย์ ซึ่งความสุขนั้น ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ 1. ความพึงพอใจในชีวิต 2. ระดับของอารมณ์ทางบวก หรือความเบิกบานใจ 3. ระดับของอารมณ์ทางลบในขณะนั้น เช่น ความซึมเศร้า และความวิตกกังวล

อุทัย วงศ์ไวยวรรณ (2546 : 34-40) กล่าวถึงความสุขไว้ว่า ความสุขคือ การพึงตระหนักได้ตลอดว่า สิ่งที่เป็นอยู่ในขณะนี้ เป็นความพึงพอใจแล้ว รู้จักใช้ปัญญาในการคิด วิเคราะห์ มีความมั่นใจ ไม่รู้สึกกลัว ทำในสิ่งที่ใจปรารถนาให้สำเร็จลุล่วง โดยอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรมและความรักของครอบครัว

โดยสรุปแล้วอาจกล่าวได้ว่า ความสุข คืออารมณ์และความรู้สึกในทางบวก ของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน อันเกิดจากปัจจัยภายใน เช่น การรับรู้เรื่องดี ๆ แล้วทำให้มีความสุขทางใจ หรือ จากปัจจัยภายนอก เช่น การมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง เป็นต้น

2.2 ความต้องการ (Need)

ความต้องการเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนพึงมี ความต้องการมากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับช่วงวัยของมนุษย์ด้วย ช่วงวัยรุ่นมักมีความต้องการหลากหลาย และต้องได้รับการตอบสนอง

หากแต่ความต้องการนั้น ต้องเป็นความต้องการในสิ่งที่ถูกที่ควร เพราะความต้องการเป็นแรงผลักดัน ให้เราทำในสิ่งที่ต้องการได้สำเร็จ ดังที่ ประดิษฐา สว่างศรี (2536 : 20) กล่าวว่า ความต้องการเป็นสิ่งจำเป็นของคนเรา เพราะมีความสำคัญต่อการผลักดันให้ร่างกาย เกิดการกระทำและแสดงพฤติกรรมออกมา ซึ่งเมื่อมีความต้องการ และได้รับการตอบสนอง ชีวิตก็จะดำเนินไปอย่างราบรื่น แต่หากความต้องการไม่ได้รับการตอบสนอง ร่างกายก็จะเกิดความเครียด วิตกกังวล และไม่มีความสุข ความต้องการของวัยรุ่นสรุปได้ดังนี้

2.2.1 ความต้องการความรัก สิ่งนี้เป็นเรื่องปกติของวัยรุ่นเนื่องจาก วัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านของอารมณ์ และจิตใจ ซึ่งทำให้วัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องนี้ค่อนข้างมาก ซึ่งถ้าหากขาดความรักแล้ว อาจจะทำให้ตนขาดความสุขได้ เนื่องจากความรักของพ่อแม่ นั้นย่อมอบอุ่นกว่าความรักไปไหน ๆ ซึ่งวัยรุ่นถ้าหากมีเรื่องกังวลใจ ถ้าผู้ปกครองสามารถให้คำปรึกษาได้ดี เด็กก็จะรักมากขึ้น ความรักจากพ่อแม่เป็นสิ่งไม่ตาย วัยรุ่นส่วนใหญ่จะเริ่มตีตัวหนีห่างออกจากพ่อแม่ในช่วงวัย 12-13 หรือบางที 14 ปี แต่ในความจริงแล้วการออกสู่สังคมใหญ่นั้นก็ต้องมีกำลังใจ ซึ่งความรักนั้นเป็นข้อเกิดแห่งความสุขทั้งหลายที่เกิดขึ้น

2.2.2 ความต้องการอิสระ ในเรื่องนี้นั้นเป็นธรรมชาติของวัยรุ่นที่ต้องการที่จะออกสู่โลกกว้างและต้องการเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้วัยรุ่นต้องการอิสระ วัยรุ่นส่วนใหญ่ได้ความเป็นอิสระในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งที่สำคัญคือ อิสระทางความคิด ซึ่งในความคิดจากการสังเกต สรุปได้ว่าความเป็นอิสระแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. อิสระทางกาย เป็นความอิสระที่สามารถทำให้ตัววัยรุ่นสามารถเลือกในสิ่งที่จะเป็นได้ทั้งยังช่วยในการฝึกความรับผิดชอบในตัวของวัยรุ่นเอง
2. อิสระทางจิตใจ เป็นอิสระที่สามารถจะสื่อออกมาในทางกายอีกทอดหนึ่งซึ่งจะเป็นอิสระในการที่จะนึกคิด

3. อิสระทางสังคม เป็นความอิสระที่จะเลือกในสิ่งที่ตนเองอยากพบเจอในโลกที่กว้างใหญ่แห่งนี้ ซึ่งจัดเป็นอิสระที่มีมากที่สุด แต่ถ้าหากให้อิสระแก่วัยรุ่นมากเกินไป จะทำให้เกิดปัญหา

2.2.3 ความต้องการเกียรติยศและชื่อเสียง เป็นสิ่งที่แปลกมากเนื่องจากวัยรุ่นส่วนใหญ่ต้องการที่จะดัง ซึ่งเป็นสิ่งที่แหวกแนวออกไปจากความคิดอื่น ๆ ซึ่งการต้องการเกียรติยศและชื่อเสียงนั้น โดยรวมแล้ว เรียกว่า อำนาจแห่งเงินตรา และเกียรติยศจะคิดว่าเนื่องจากเงินนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้คน ๆ นั้นมีอำนาจและสามารถสร้างเกียรติยศ และชื่อเสียงได้ในเวลาต่อมาซึ่งหากกล่าวจริง ๆ แล้วคงเรียกว่าต้องการเงินมากกว่า แต่เนื่องจากการต้องการแค่เงินอย่างเดียวอาจทำให้

เกิดประเด็นที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นสิ่งที่จะมีพร้อมกับเงินนั้นคือ อำนาจ หากใครมีอำนาจมาก คนนั้นก็ย่อมจะมีเงินมากตามมาเหมือนเงาตามตัว

2.2.4 ความต้องการในสิ่งที่ตนเองต้องการ ในเรื่องนี้ เป็นพฤติกรรมที่เกิดกับวัยรุ่น เนื่องจากวัยรุ่นจำนวนมากมีความคิดที่เป็นของตนเอง และไม่ยอมจะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๆ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วการตัดสินใจเป็นเรื่องที่วัยรุ่นส่วนใหญ่ต้องการที่จะทำมากกว่าเรื่องอื่น ๆ ซึ่งในเรื่องนี้จัดเป็นเรื่องของวิจรรย์ญาณของวัยรุ่น ซึ่งค่อนข้างจะมีอุดมคติสูงมากทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งตามมา ซึ่งวัยรุ่นส่วนใหญ่จะมีความคิดของตนเองเป็นหลัก ทำให้การที่จะรับฟังคนอื่น ๆ เป็นเรื่องยาก ซึ่งการที่จะแก้ปัญหาต้องขึ้นอยู่กับตัววัยรุ่นเองที่จะยอมรับฟังผู้อื่นได้มากน้อยแค่ไหน

2.2.5 ความต้องการรู้เรื่องเพศและเพศตรงข้าม จัดได้ว่าเป็นเรื่องปกติ เมื่ออย่างเข้าสู่วัยรุ่น เนื่องจากร่างกายเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงทำให้วัยรุ่นเกิดความกังวลจนทำให้ต้องการรู้ถึงข้อเท็จจริง และในขณะนั้นฮอร์โมนเพศนั้น ก็จะเริ่มมีการหลั่งไหลไปทั่วร่างกายต่อมต่าง ๆ เริ่มมีการกระตุ้นโดยเพศตรงข้าม ซึ่งทำให้วัยรุ่นนั้นต้องการรู้ถึงว่าเหตุผลที่เป็นเช่นนั้นเพราะเหตุใด ซึ่งวัยรุ่นจะเริ่มมีการมองหาเพศตรงข้ามมากขึ้น ซึ่งนั่นเป็นเรื่องของธรรมชาติที่ผู้ชายต้องมองฝ่ายหญิง และฝ่ายหญิงก็มองฝ่ายชาย ซึ่งในเรื่องนี้จัดว่าไม่มีปัญหาร้ายแรง แต่หากความรับรู้ในเรื่องนี้เพิ่มมากขึ้น ก็จะเริ่มเกิดปัญหาทางอารมณ์ ซึ่งเกิดจากการอยากรู้ อยากเห็น

2.2.6 ความต้องการกลุ่ม วัยรุ่นก็คือมนุษย์ทั่วไปที่ต้องมีกลุ่ม ซึ่งเหมือนกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งการรวมกลุ่มนั้นมักจะพบในเพศ

2.2.7 ความต้องการการยอมรับจากผู้ใหญ่ วัยรุ่นส่วนใหญ่ก็นึกว่าตนเองนั้นโตพอแล้ว สามารถที่จะเผชิญปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ด้วยตนเอง ทำให้ตนเองคิดว่าตนเองนั้นเก่ง ซึ่งความจริงแล้วโลกนั้นมีความกว้างขวางมากมาย ซึ่งตนเองไม่เคยประสบมาก่อน ซึ่งวัยรุ่นนั้นต้องพบเจอ วัยรุ่นต้องการการยอมรับจากผู้ใหญ่มาก เนื่องจากสามารถที่ทำได้ในเรื่องต่าง ๆ ได้ ซึ่งในความคิดของวัยรุ่นส่วนใหญ่จะมีความผูกพันทางด้านอารมณ์และความคิด

2.2.8 ความต้องการความปลอดภัย และความมั่นคง เนื่องจากไม่มีใครไม่ต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง วัยรุ่นจำนวนมากเป็นห่วงเรื่องความปลอดภัย เนื่องจากปัจจุบันเกิดปัญหาต่าง ๆ ภายในสังคมซึ่งเป็นเรื่องที่ค่อนข้างน่ากลัวซึ่งเป็นอิทธิพลจากสื่อมวลชนต่าง ๆ และความเสื่อมทางวัฒนธรรม ดังนั้นวัยรุ่นจึงต้องการในเรื่องนี้มาก บ้าน และ โรงเรียนเป็นแหล่งที่มีความปลอดภัยสูงมาก แต่ก็ยังเกิดปัญหามากมาย ซึ่งวัยรุ่นหวาดกลัวในเรื่องนี้ ความปลอดภัยในการเดินทางกลับกลายเป็นปัญหาสำคัญของสังคม ซึ่งประกอบด้วยปัญหาารชุน และอื่น ๆ วัยรุ่นมีความต้องการความปลอดภัยเนื่องจากความปลอดภัยต้องมาก่อนเสมอไม่ควรนำชีวิตไปเสี่ยง

2.2.9 ความต้องการความมั่นคง นั่นก็คือเงินนั่นเอง ซึ่งเงินนั้นเป็นแหล่งที่มาของความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ซึ่งช่วยในการดำรงชีวิต ตามลำพังของวัยรุ่นซึ่งเรื่องนี้วัยรุ่นตอนปลายจะใช้เวลาในการเก็บเงินเพื่อที่จะเผชิญกับชีวิตต่อไป

2.2.10 ความต้องการการเป็นแบบอย่าง โบราณกล่าวว่า “หากผู้ใหญ่ดี เด็กก็จะดีไปด้วย แต่ถ้าผู้ใหญ่ไม่ดี เด็กก็อาจจะไม่ดีตามไปด้วย” แต่คำกล่าวนี้มีทั้งจริงและเท็จ เนื่องจากสภาพแวดล้อมภายนอกตัวของวัยรุ่นเป็นผู้กำหนด ซึ่งในเรื่องนี้อาจจะกล่าวได้ว่าขึ้นอยู่กับตัวเอง ไม่ใช่ผู้ใหญ่ทั้งหมด แต่ผู้ใหญ่กลับเป็นส่วนในการช่วยเหลือเด็ก โดยการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก หรือการสอนนั่นเอง ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องโบราณ แต่กลับมีค่ามากมายต่อสังคม ซึ่งจริง ๆ แล้วการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเด็กนั้นมีหลายวิธีทั้งการพูดจาไพเราะ รักษาระเบียบ และอื่น ๆ ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้วัยรุ่นเป็นคนดีภายในสังคมได้ กลุ่มจึงถือว่าเป็นเรื่องธรรมชาติ ซึ่งพบมากที่สุดในช่วง 2 เพศ

2.2.11 ความต้องการประสบการณ์ใหม่ ๆ วัยรุ่นเป็นวัยที่ชอบอยากรู้อยากเห็น ซึ่งจัดได้ว่าเป็นวัยที่ต้องการรู้ในทุก ๆ อย่างและที่สำคัญประสบการณ์ใหม่นั้น วัยรุ่นคิดว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจควรที่จะลองทำ แต่ในทางกลับกันปัญหาที่เกิดขึ้นก็เกิดจากการอยากรู้อยากลองนั่นเอง ซึ่งปัญหาที่พบบ่อยคือปัญหาทางด้านสิ่งเสพติด ซึ่งจัดได้ว่าเป็นปัญหาอันดับ 1 ของประเทศ ซึ่งรัฐบาลได้ดำเนินการจัดการ แต่ประเทศชาติก็ยังคงมีอยู่แต่พบน้อยถึงน้อยมาก

2.2.12 ความต้องการมีอนาคต คนทุกคนมีอนาคตและความหวัง ซึ่งมีอิทธิพลมากที่สุดในช่วงของวัยรุ่น อนาคตมีทั้งสดใส และมีมืดดำ หากเราเลือกเดินผิดทางอนาคตก็ดับลง แต่ความหวังจะช่วยให้แสงแห่งอนาคตเจิดจรัส อนาคตเป็นสิ่งที่วัยรุ่นฝันว่าจะเป็น ซึ่งในการที่จะประสบผลสำเร็จนั้นก็ต้องเริ่มจากการลงมือทำก่อน แล้วค่อยทยอยทำไปเรื่อย ๆ จนกว่ามันจะสำเร็จ ดังนั้น “อนาคตก็เปรียบกับการหว่านข้าวลงในนา ซึ่งกว่าข้าวจะเจริญเติบโตได้นั้นต้องใช้เวลาในการที่จะดูแลเลี้ยงดูจนกว่าข้าวจะสุกงาม และที่สำคัญกว่า จะจัดการกับข้าวก็ต้องมีคนช่วย ไม่ใช่ตัวคนเดียว” ดังนั้น อนาคตย่อมเกิดจากการสร้างสรรค์และเลือกเส้นทางของวัยรุ่นเอง ซึ่งอนาคตจะสดใสได้ก็ขึ้นอยู่กับคุณที่จะสร้างมัน ไม่ว่าจะเด็กหรือแก่ ก็มีอนาคตกันทั้งนั้น แม้ว่าผู้ใหญ่บางคนอาจจะกล่าวกับคนที่ไม่ดีว่า “แกหมดอนาคตแล้ว” แต่อย่าท้อกับมันเพราะความหวังและความตั้งใจจะจุดไฟแห่งอนาคตขึ้นเอง (หัวใจวัยรุ่น 2551)

2.3 ความอยากรู้อยากเห็น

ความอยากรู้อยากเห็นอยากลองจะมีสูงสุดในวัยรุ่น ทำให้อาจเกิดพฤติกรรมเสี่ยงได้ง่าย ถ้าวัยรุ่นขาดการยั้งคิดที่ดี การได้ทำอะไรด้วยตนเองและทำได้สำเร็จจะช่วยให้วัยรุ่นมีความมั่นใจในตนเอง (Self confidence) อันเป็นสาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นเสี่ยง (พนม เกตุมาน 2550) นอกจากนี้ ดร.นพดล วรรณิกา หัวหน้าโครงการเฝ้าระวังรักษาคุณภาพเยาวชนไทย กล่าวว่า สาเหตุ

ที่ทำให้วัยรุ่นเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาด้านพฤติกรรมความรุนแรง คือ ความอยากรู้อยากเห็น อยากลอง ชอบความตื่นเต้นท้าทายความสามารถ เช่น การทดลองดื่มเหล้า สูบบุหรี่ ลองหนีเรียนออกไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ การลองเรื่องเพศ ยาเสพติด การพนัน แม้แต่ลองเที่ยวโสเภณี ฯลฯ

2.4 ความเครียด

ความเครียดเป็นสภาพทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลตกอยู่ภายใต้แรงกดดันบางประการ แรงกดดันเหล่านี้อาจจะมาจากสาเหตุภายในตัวเองหรือมาจากสภาพแวดล้อม การที่บุคคลต้องตกอยู่ในภาวะอารมณ์เครียดเป็นเวลานาน ๆ ติดต่อกันก็จะมีผลกระทบต่อร่างกาย คือ ทำให้สุขภาพเสื่อมลง ทำให้จิตใจหงุดหงิด การตัดสินใจไม่ได้เป็นบ่อเกิดของความผิดพลาดในการกระทำ

วีระ ไชยศรีสุข (2533 : 177) กล่าวถึงความหมายของความเครียดว่า ความเครียดคือ สถานการณ์ที่คับแค้น มีผลทำให้เกิดความกดดันทางอารมณ์ เมื่อมีการใช้พลังงานมาก และมีการเปลี่ยนแปลงต่อขบวนการทางสรีรวิทยาของร่างกาย เช่น การอยู่ในสถานที่ที่มีอุณหภูมิสูงมาก ๆ หรืออาการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นนาน ๆ ซึ่งจะเป็นตัวเร่งให้เกิดความเครียด

นิมิต ศัลยา (2538 : 1) อธิบายว่า ความเครียด หมายถึง ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นจากการสะสมความกดดันต่าง ๆ ไว้ในร่างกายและจิตใจ เป็นปริมาณพอสมควร และแสดงออกมาเป็นอาการตึงเครียด ให้เห็นปริมาณความกดดันมากน้อยเท่าไร จึงจะถึงขั้นแสดงออกมาเป็นอาการตึงเครียดนั้น แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ซึ่งมีส่วนประกอบทางร่างกาย จิตใจที่เข้มแข็ง อ่อนแอแตกต่างกันตั้งแต่อยู่ในครรภ์แล้ว นอกจากนี้ กรรมพันธุ์ ถึงแวดล้อม ในวัยเด็กก็มีส่วนกำหนดด้วย เหล่านี้เป็นตัวเร่ง ตัวถ่วงของการแสดงอาการเครียดของแต่ละคน โดยทั่วไปอาการตึงเครียดจะแสดงออกทางร่างกาย เช่น บางคนเครียดมาก ๆ ก็บ่นปวดท้อง หงุดหงิด อารมณ์เสียก็บ่นปวดหัว หายใจไม่ออกความดันโลหิตขึ้นสูงบ้างต่ำบ้าง แต่ถ้าค้นหากันจริง ๆ แล้ว คนเรามากจะมีอาการเครียดเหมือนกันกับคนใกล้จิตในครอบครัวเดียวกัน

เดช คู่ทวีกุล (2546 : 10) สรุปว่า ความเครียด หมายถึง ปฏิกริยาตอบสนองทางร่างกายและจิตใจต่อสิ่งเร้า ซึ่งอาจเป็นทั้งสถานการณ์ภายนอกและภายในของบุคคลนั่นเองที่มากดดัน คุกคาม หรือบังคับ ทำให้ร่างกายหรือจิตใจเกิดการปรับตัวแล้วแสดงออกในลักษณะของอาการต่าง ๆ เช่น ปวดศีรษะ ปวดท้อง ใจเต้น เป็นต้น รวมทั้งแสดงออกมาในลักษณะของความรู้สึกวิตกกังวล สับสน หงุดหงิด ไม่มีสมาธิ เป็นต้น

ลิจิต กาญจนภรณ์ (2547 : 142) กล่าวว่า ความเครียดเป็นสภาวะของจิตใจที่ตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่มีความกดดัน อันมาจากสภาพแวดล้อมหรือจากความต้องการภายในตัวของบุคคลนั้น สถานการณ์กดดันนี้จะมีลักษณะคุกคามต่อสวัสดิภาพทำให้เกิดความรู้สึกลำบากใจ จำเป็นจะต้องหาทางออกหรือข้อแก้ไข

การเกิดขึ้นของความเครียดมาจากหลายสาเหตุด้วยกัน เช่น

1. ความเครียดที่เกิดจากสาเหตุทางร่างกาย
2. ความเครียดที่เกิดจากความต้องการทางจิตใจ ประกอบด้วย ความคับข้องใจ และความขัดแย้งในใจ
3. ความเครียดที่เกิดจากสังคมและสภาพแวดล้อม
4. ความเครียดที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของชีวิต

จากความหมายของความเครียดที่กล่าวมาทั้งหมดพอสรุปได้ว่า ความเครียดคือ ปฏิกริยาตอบสนองทางร่างกายและจิตใจอันเกิดจากสิ่งเร้าที่กดดัน เป็นเหตุให้ร่างกายหรือจิตใจมีผลตอบสนองโดยแสดงออกทางด้านร่างกาย และจิตใจ ทำให้เกิดภาวะลำบากใจ ไม่สบายกายและไม่สบายใจ โดยแสดงอาการต่าง ๆ ออกมา เช่น ปวดศีรษะ ปวดท้อง หอบ เป็นต้น อาการทั้งหมดที่แสดงออกจะออกมาในลักษณะทางลบทั้งสิ้น

2.5 ความเหงา (loneliness)

2.5.1 ความหมาย

เวส (Weiss 1987, อ้างถึงใน พรรคแนวร่วมภาคประชาชน 2550) ได้นิยามความหมายของคำว่า ความเหงา (Loneliness) ไว้ว่า ความเหงาคือ สถานะทางความรู้สึกและอารมณ์ของบุคคลที่มีระดับความไม่พึงพอใจต่อความสัมพันธ์ทางสังคม (ทั้งจากอดีต ปัจจุบัน และอนาคต) ซึ่งส่งผลต่อการแยกตัวจากสังคมในที่สุด รวมทั้งภาวะความเหงา (loneliness) อันเป็นผลมาจากการขาดรูปแบบของความสัมพันธ์ภายใน 6 ลักษณะ ดังนี้

1. ความรู้สึกปลอดภัยในการเป็นสมาชิกคนหนึ่งในสังคม (Attachments)
2. การมีเครือข่ายความสัมพันธ์ในสังคม ทั้งจากครอบครัวหรือเพื่อน

(Social Integration)

ผลงานวิจัยนักศึกษาระดับปริญญาตรี

(Opportunity for Nurturance)

4. การได้รับการยอมรับในทักษะหรือความสามารถของบุคคล

(Reassurance of Worth)

5. การได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม (Reliable Alliance)
6. การได้รับคำแนะนำปรึกษาจากบุคคลอื่นในสังคม (Guidance)

จุฑามาศ ฉัตรโอพารกุล (2547 : 7) ความว่าเหว คือ อารมณ์ทุกข์ทรมานใจ ที่เกิดจากการไม่ได้รับสัมพันธภาพในแบบที่ตนต้องการและขาดความใกล้ชิดทางอารมณ์จากสังคม ทำให้รู้สึกว่าตนเองมีค่าและอยากแยกตัวออกจากสังคม

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ความว้าเหว คือ อารมณ์ทุกข์ อันเกิดจากการไม่ได้รับสัมพันธภาพในสิ่งที่ตนต้องการ ทำให้ไม่พอใจ จนต้องแยกตัวออกจากสังคม

2.5.2 สาเหตุของความรู้สึกว้าเหว

Shaver (1982) ได้กล่าวไว้ว่า ความรู้สึกว้าเหว เป็นผลมาจากปัจจัยจากปฏิสัมพันธ์ของสถานการณ์ และลักษณะเฉพาะส่วนบุคคล โดยปัจจัยจากสถานการณ์จะมีผลต่อการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพที่ลดน้อยลง ส่วนลักษณะส่วนบุคคลนั้นก็เกี่ยวข้องกับระยะเวลาของการมีความรู้สึกว้าเหว บุคคลนั้นมีความรู้สึกว้าเหว สำหรับอิทธิพลขององค์ประกอบต่อปัจจัยทั้งสองนั้น มีดังต่อไปนี้ คือ

1. อิทธิพลจากสถานการณ์ ได้แก่ เหตุการณ์ที่ลดการติดต่อทางสังคมกับบุคคลอื่นและเป็นเหตุส่งเสริมสำหรับความรู้สึกว้าเหว เช่น การหย่าร้าง หรือการสูญเสียคู่ชีวิต การแยกจากครอบครัวเพื่อไปอยู่ในที่แห่งใหม่ อาจเพื่อการศึกษา หรือย้ายที่อยู่ การเปลี่ยนแปลงสถานภาพด้านการเงิน ตำแหน่ง การหนีออกจากบ้าน และความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นราบรื่นเริ่มมีอุปสรรค เป็นต้น

2. อิทธิพลจากลักษณะเฉพาะส่วนบุคคลจะทำให้อิทธิพลจากสถานการณ์ที่ได้กล่าวมาแล้วส่งผลต่อความรู้สึกว้าเหวมากขึ้น ดังที่ Hanson, Jones และ Carpenter (1986) ได้ชี้ให้เห็นลักษณะเฉพาะ 4 แบบ ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับความรู้สึกว้าเหว คือ ขาดทักษะทางสังคมที่เหมาะสม มักจะขี้อาย เก็บตัว ไม่กล้าแสดงออก มีความขัดแย้งในอารมณ์และเครียด มักจะมีความวิตกกังวลและซึมเศร้า ไม่มีความยินดีในตัวเองมักจะมี ความมั่นใจในตัวเองต่ำ ดูถูกตัวเอง และมีทัศนคติทางลบในการดำเนินชีวิต มักจะมีความไม่เป็นมิตรและมองโลกในแง่ร้าย

3. ทักษะทางสังคม และรูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ โดยจะรู้สึกไม่ยอมรับผู้อื่น พุดน้อย ไม่กล้าเปิดเผยตัวเอง หรือเปิดเผยตัวเองอย่างผิดแบบแผน รวมทั้งไม่ยอมรับตัวเองด้วย สรุปก็คือ ความรู้สึกว้าเหวจะมีมากเมื่อความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งกระทบกระเทือน โดยเฉพาะความคุ้นเคยและความเปิดเผยระหว่างกัน ร่วมกับระยะเวลาที่มีปฏิสัมพันธ์กันบกพร่อง

4. การสนับสนุนทางสังคมที่ได้รับและวิธีเผชิญ ความรู้สึกว้าเหว การสนับสนุนทางสังคมจะช่วยให้มองเห็นปัญหาและแก้ปัญหาได้ ลดความวิตกกังวล ส่วนวิธีเผชิญความรู้สึกนั้น ใช้กลยุทธ์หลายอย่างด้วยกัน เช่น ลดความต้องการที่ไม่จำเป็นลง เพิ่มปริมาณและคุณภาพของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และประเมินความต้องการของตนเองใหม่ โดยลดความคาดหวังให้ใกล้เคียงกันกับความจริง บุคคลจะรับรู้และคิดเกี่ยวกับสถานการณ์ในชีวิต โดยผ่านกระบวนการคิดและให้เหตุผลแยกว่าสถานการณ์ของเพื่อนบุคคลจึงรู้สึกว้าเหวมากขึ้น หรือถ้าบุคคลให้เหตุผลว่าความว้าเหวเกิดขึ้นจากการขาดความสามารถของตน การให้เหตุผลนี้ก็จะส่งผล

ต่อประสบการณ์ความว้าเหว่ของบุคคลนั้นด้วย และเมื่อเกิดความรู้สึกว่าเหว่ขึ้นบุคคลจะมีการตอบสนองหรือเผชิญกับความว้าเหว่แตกต่างกันไป

โดยสรุปแล้วความเหงาหรือความว้าเหว่ หมายถึง ความรู้สึกของอารมณ์ ที่รู้สึกโดดเดี่ยวตัดขาดความสัมพันธ์กับสังคม รู้สึกไม่เป็นสุข

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมูลเหตุของใจทางอารมณ์ทำให้ผู้วิจัยพอสรุปได้ว่า มูลเหตุของใจทางอารมณ์ได้แก่ ความสุข ความต้องการ ความอยากหรืออยากเห็น ความเครียด และความเหงา มีอิทธิพลผลต่อพฤติกรรมของบุคคล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่ามูลเหตุของใจทางอารมณ์น่าจะมีอิทธิพลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาเช่นกัน

แนวคิดที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพของบุคคล

1. สัมพันธภาพในครอบครัว

1.1 ความหมายสัมพันธภาพในครอบครัว

คำว่าครอบครัว ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้คำจำกัดความไว้ว่า “สถาบันพื้นฐานของสังคมที่ประกอบด้วยสามีภรรยาและหมายความรวมถึงลูกด้วย”

จงกลณี ดุษฎีเจริญ (2540 : 37) ได้กล่าวถึง สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง ลักษณะทางพฤติกรรมภายในครอบครัวประกอบด้วย บิดา มารดา และบุตร ที่อาศัยอยู่ในครอบครัว มีความรักห่วงใย มีการดูแลเอาใจใส่ต่อกันและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันของสมาชิกในครอบครัว

นุชลดดา โรจนพรรณ (2541 : 57) ให้ความหมายว่า สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึงการที่สมาชิกในครอบครัวมีความผูกพันรักใคร่ปรองดองกันและสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้

สายสุรี จุติกุล (2537 : 13-24) ยงยุทธ วงศ์ภิรมยศาสตร์ (2537 : 29-38) และสุนทรอมรวิวัฒน์ (2537 : 55-57) ได้รวบรวมแนวความคิดของนักจิตวิทยาชาวต่างประเทศในเรื่อง

สัมพันธภาพและความรักในครอบครัวไว้ว่า คนเราจะต้องมีความรักและความอบอุ่นระหว่างกันและกัน ครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดีจะต้องมีพฤติกรรมที่แสดงความรักและความผูกพันกันในลักษณะต่อไปนี้

1. ต้องเอาใจใส่ดูแลและเอื้ออาทรต่อกัน การเอาใจใส่ในที่นี้หมายถึง การดูแลสุขภาพของกันและกัน อาหารการกิน การเล่าเรียนของบุตร ความสะอาด การใช้จ่ายเงินทอง การเดินทางไปทำงานหรือไปโรงเรียน ความทุกข์และความสุขที่ต้องการระบาย เป็นต้น

2. ต้องรู้จักคนที่รักเรา สามีภรรยาต้องรู้จักและเข้าใจกันให้ดี สำหรับบุตร บิดา มารดา ก็ต้องเข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับบุตร อุปนิสัยบุตร รู้ว่าบุตรชอบหรือไม่ชอบอะไร จุดเด่นจุด

คือเป็นอย่างไร ทุกคนในครอบครัวจะต้องปรับความรู้จักซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยให้มีการตอบสนองที่ดีต่อกันและกัน

3. ต้องเคารพซึ่งกันและกัน การเคารพในที่นี้หมายถึง การเคารพที่มาจากใจ การเคารพในลักษณะนี้มีพฤติกรรมแสดงออกได้หลายอย่าง เช่น การฟังกัน การเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างกัน การเกรงใจกัน เช่น บุตรเกรงใจบิดามารดา บิดามารดาก็ต้องรู้จักเกรงใจบุตร ความเกรงใจนี้รู้สึกว่ามีคุณค่าและจะช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลดีขึ้น

4. ต้องมีความไว้วางใจ ความไว้วางใจเป็นรากฐานที่ทำให้เกิดสัมพันธ์ภาพในครอบครัว ความไว้วางใจควรมีต่อกันทั้งทางกายและทางใจ จะช่วยให้คนในครอบครัวมีความสบายไร้กังวล หรือความกลัว เป็นที่พึ่งพาได้ ครอบครัวใดที่ไม่ได้สร้างรากฐานที่ดีในเรื่องของความไว้วางใจ บุคลิกภาพของผู้เยาว์ในครอบครัวอยู่ในสภาพของการขาดความไว้วางใจอาจนำไปสู่ภาวะของการเป็นคนก้าวร้าว เก็บกดหรือมีปมด้อย

5. ต้องให้กำลังใจกันและกัน การให้กำลังใจคือการให้พลังแก่สมาชิกในครอบครัวให้ดำเนินชีวิตไปอย่างมีความสุข การให้กำลังใจอาจเป็นคำพูดและท่าทางที่ให้การสนับสนุนชมเชยเมื่อทำสิ่งที่ถูกต้องแนะแนวทางในการหาทางออกเมื่อมีปัญหาไม่ว่าหรือกล่าวโทษว่าเป็นความผิด

6. ต้องให้อภัยกันและกัน สมาชิกในครอบครัวอยู่ด้วยกันหลายคน ต้องมีการกระทบกระทั่งกันบ้าง ไม่มากก็น้อย ถ้ามีความรักอยู่ก็ให้อภัยกันได้ยกโทษให้ ในครอบครัวที่บุตรประพฤติผิด บิดามารดาก็ไม่ควรจดจำความผิดนั้นแล้วนำไปต่อว่าบุตรในโอกาสต่อ ๆ ไป เพราะเมื่อบุตรได้รับฟังความผิดของตนอยู่เสมอก็จะเกิดความโกรธ ความไม่สบายใจและอาจนึกว่าบิดามารดาไม่รักตน

7. ต้องรู้จักสื่อสารในครอบครัว การสื่อสารในครอบครัวควรจะใช้ระยะเวลาระหว่างสามปีภรรยา บิดามารดาับบุตร การสื่อสารอาจจะมีทั้งรูปแบบที่ใช้ภาษาและภาษาท่าทาง ภาษาพูด การเขียน ฯลฯ การตำหนิกันก็ทำได้แต่ควรเป็นคำตำหนิที่ใช้ถ้อยคำที่น่าฟัง

8. ต้องใช้เวลาด้วยกันอย่างมีคุณค่าและคุณภาพ สมาชิกในครอบครัวควรหาเวลาอยู่ด้วยกัน ถามไถ่สารทุกข์สุขดิบระหว่างกัน ช่วยกันแก้ปัญหาด่าง ๆ ที่มีกิจกรรมร่วมกัน เช่น ไปเที่ยวทางไกล ไปเที่ยวสวนสาธารณะ รับประทานอาหารพิเศษร่วมกัน ไปเยี่ยมญาติ เป็นต้น

9. ต้องมีการปรับตัวตามภาวะที่เปลี่ยนแปลงของบุคคลในครอบครัว สภาพของครอบครัวและสถานะของสมาชิกได้อยุ่หนึ่ง มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ตัวอย่างเช่น บุตรที่เกิดใหม่เป็นทารก ก็จะเติบโตและมีพัฒนาการตามวัยอันเหมาะสม บิดามารดาจะต้องปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลงของบุตร ตัวของบิดามารดาก็มีการเปลี่ยนแปลงนี้และปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลงของคนอื่น

10. ต้องรู้จักภาระหน้าที่ในครอบครัว และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การอยู่ร่วมกันในครอบครัวต่างคนต่างมีบทบาทและหน้าที่ ทั้งบทบาทหน้าที่ต่อตนเองและต่อสมาชิกในครอบครัว ซึ่งบทบาทและหน้าที่เหล่านี้เกิดจากความคาดหวังของตนเองและความคาดหวังของแต่ละคนในครอบครัว ดังนั้นสมาชิกในครอบครัวจะต้องตกลงกันให้ได้ว่าเรื่องต่าง ๆ ที่จะบริหารครอบครัวให้เป็นปกติสุขนั้น เป็นเรื่องของใครในสัดส่วนอย่างไร ร่วมกันอย่างไร

11. มีความใกล้ชิดทางสัมผัส การสัมผัส เช่น การกอดกันโอบกั้นบ่าเกี่ยวแขนหรือหอมแก้มในครอบครัวเป็นการแสดงความรักความอบอุ่นตามธรรมชาติของคน แต่การแสดงออกควรกระทำกันในครอบครัวระหว่างคนใกล้ชิดและแสดงความใกล้ชิดจริง ๆ เช่น เมื่อบุตรเล็ก ๆ เป็นทารก บิดามารดาก็ควรเอามาบอกรูมาจูบ เพื่อแสดงความรักและให้ความอบอุ่นและเพิ่มความมั่นใจให้แก่บุตร แต่เมื่อบุตรโตขึ้นก็อาจจะห่างไป

สรุปได้ว่า สัมพันธภาพในครอบครัวคือ ความรักความผูกพัน ของสมาชิกในครอบครัวที่มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

1.2 ลักษณะครอบครัวที่ดี

ครอบครัวที่ดีมีลักษณะอย่างไรนั้น แต่ละคนอาจจะมองได้หลายด้าน นายแพทย์ วิทยา นาควิริยะ ได้กล่าวถึงลักษณะของครอบครัวที่ดีมี ดังนี้

1. สมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันจะทำให้วัยรุ่นปรับตัวได้ดี มีเจตคติที่ดีต่องานที่ทำ

2. พ่อแม่ที่เข้าใจลักษณะธรรมชาติและความต้องการของวัยรุ่น

3. พ่อแม่ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะรับแบบต่าง ๆ จากพฤติกรรมของพ่อแม่

4. ครอบครัวที่มีการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ช่วยให้ผู้วัยรุ่นแสดงลักษณะความเป็นตัวของตัวเอง มีการปรับตัวทางสังคมที่ดี เด็กเหล่านี้จะฉลาด มีความอยากรู้อยากเห็น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสนใจกิจกรรมทางสังคม วัยรุ่นที่มีสัมพันธภาพและปรองดองกับพ่อแม่ของเขา จะมีปัญหานอกบ้านน้อยกว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวเผด็จการที่มีการเลี้ยงดูแบบเข้มงวด

5. ครอบครัวที่เปิดโอกาสให้เด็กได้รับคำอธิบาย เปิดโอกาสให้มีการอภิปราย และตัดสินใจ จะทำให้วัยรุ่นพัฒนาไปในทางที่ดี

6. คนในครอบครัวสอนให้ผู้วัยรุ่นได้รู้จักสิทธิและหน้าที่

7. ครอบครัวที่มีการอบรมสั่งสอน จะทำให้วัยรุ่นสามารถเรียนรู้ที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานต่าง ๆ ของกลุ่ม

8. พ่อแม่จะต้องมีเจตคติที่ดีต่อบุตรของตัวเอง
9. ครอบครัวที่ไม่ใช้มาตรฐานของผู้ใหญ่มาดัดลึนพฤติกรรมของเด็ก
10. พ่อแม่ไม่คุ้มค่า วิจารณ์ หรือทำโทษ เมื่อเด็กมีความอยากรู้อยากเห็น ต้องการจะเป็นผู้ใหญ่ อยากรู้อิสรภาพ ในเมื่อลักษณะเช่นนั้นคือธรรมชาติของวัยรุ่น
11. ผู้ใหญ่ต้องเข้าใจในเรื่องอุดมการณ์ของเด็กที่มีต่อตัวเอง ครอบครัว เพื่อน ชุมชน ตลอดจนประเทศชาติของเขา
12. พ่อแม่ควรตระหนักถึงอารมณ์ของวัยรุ่นเมื่อเขามีน้องใหม่ในครอบครัว เพราะเด็กวัยนี้อาจจะเข้าอารมณ์ ฉุนเฉียว มีความลับ ไม่ค่อยร่วมมือ และอาจจะทะเลาะวิวาทกัน พ่อแม่จะต้องเข้าใจว่าเด็กวัยนี้สนใจเพื่อนมากกว่าสมาชิกในครอบครัว

1.3 อิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อพฤติกรรมวัยรุ่น

ในสภาพของครอบครัวปัจจุบันจะมีลักษณะที่เป็นครอบครัวขนาดเล็ก ประกอบด้วยพ่อแม่และลูกเท่านั้น ปัญหาที่มักจะมีอยู่ในครอบครัวประเภทนี้ โดยเฉพาะครอบครัวที่อยู่ในเมืองก็คือการที่พ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลาให้กับลูก กล่าวคือ ตอนเช้าต่างคนก็ต่างรีบออกจากบ้านเพื่อไปทำงานและไปเรียนหนังสือ กว่าที่จะกลับบ้านก็เป็นเวลาเย็น โอกาสที่จะได้พบปะสนทนากันก็มักจะเป็นวันหยุดเท่านั้น แต่ถ้าเป็นพ่อแม่ที่มีกิจกรรมอื่นทางสังคมก็จะทำให้ลูกยังต้องอยู่ตามลำพังมากขึ้น

การที่นักเรียนวัยรุ่นอยู่ตามลำพังและอยู่กับครอบครัวที่มีพ่อแม่พร้อมกันนั้น จะทำให้พฤติกรรมที่แสดงออกต่างกัน นักเรียนวัยรุ่นที่มีครอบครัวที่อบอุ่นเป็นประชาธิปไตยจะทำให้เป็นคนที่มีเหตุผล กล้าตัดสินใจโดยอาศัยเหตุผลประกอบ มีความเชื่อมั่นในตนเอง พฤติกรรมที่แสดงออกเป็นพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ นักเรียนวัยรุ่นที่ครอบครัวขาดความอบอุ่น หรือพ่อแม่มีความเข้มงวดเกินไป หรือครอบครัวที่ขาดพ่อหรือแม่ จะทำให้แสดงพฤติกรรมหลายประการที่สังคมไม่ยอมรับ เช่น ก้าวร้าว เกรง กลัวเสียศักดิ์ หรือถูกเพื่อนชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย การตัดสินใจหรือการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เป็นไปโดยอิทธิพลของเพื่อนมากกว่าครอบครัว นอกจากนี้ จากการศึกษาของฮอปท์แมน พบว่าวัยรุ่นชายที่มาจากครอบครัวที่ขาดพ่อได้คะแนนทางด้านค่านิยมและศีลธรรมต่ำ แต่เป็นคนที่อยู่ในกรอบของระเบียบมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีพ่ออยู่ด้วย ถ้าจะสรุปประเด็นของอิทธิพลที่มีต่อพฤติกรรมนักเรียนวัยรุ่นจะได้ดังนี้

1. บรรยากาศภายในครอบครัว พ่อแม่ที่เป็นประชาธิปไตย ยอมรับฟังความคิดเห็นของลูก จะทำให้ลูกมีความอบอุ่น กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็นลูกก็มีความสุข รักครอบครัว พฤติกรรมที่แสดงออกก็จะเป็นพฤติกรรมไปในทางที่ดี ตรงข้ามกับครอบครัวที่เลี้ยงดูลูกอย่างเข้มงวด เต็มไปด้วยกฎระเบียบต่าง ๆ ลูกก็มีพฤติกรรมไปในทางเก็บกด ไม่พยายามแสดง

ความคิดเห็น หลีกหนีไม่ยอมพบหน้ามีพ่อแม่ เบื่อครอบครัว จนบางครั้งอาจคบเพื่อนเกรงเสพยาเสพติดก็เป็นได้

2. การอบรมเลี้ยงดู พ่อแม่ที่คอยให้กำลังใจ เอาใจใส่ตามที่จำเป็น ลูกก็จะแสดงพฤติกรรมที่ดี แต่ถ้าหากทางบ้านขาดความอบอุ่น นักเรียนวัยรุ่นก็จะพยายามหาเพื่อนนอกบ้าน ซึ่งในบางครั้งถ้าได้เพื่อนไม่ดี อาจทำให้เป็นคนมีปัญหาได้

3. ต้นแบบของพ่อแม่ พ่อแม่และลูกจะต้องอยู่ด้วยกันเกือบตลอดเวลา ดังนั้น พ่อและแม่ควรจะเป็นต้นแบบที่ดีของลูกได้ นักเรียนวัยรุ่นเป็นวัยที่แสวงหาเอกลักษณ์ของตนเองดังได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้นจึงพยายามหาต้นแบบที่ตนเห็นว่าดีหรือเหมาะสมตามความรู้สึกของตนเอง พ่อแม่อยู่ใกล้ชิดโอกาสที่นักเรียนวัยรุ่นจะเลียนแบบจึงมีมาก ยกตัวอย่างเช่น นักเรียนวัยรุ่นที่พ่อแม่ชอบอยู่บ้าน อ่านหนังสือ นักเรียนวัยรุ่นก็จะเป็นคนรักบ้าน รักการอ่านตามพ่อแม่ไปด้วย แต่ถ้าพ่อแม่ที่ชอบเที่ยวและชวนลูกออกเที่ยวกินอาหารนอกบ้านบ่อย ๆ นักเรียนวัยรุ่นก็มีโอกาสที่จะติดพฤติกรรมนั้นได้

จากการศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัวสามารถสรุปได้ว่า สัมพันธภาพในครอบครัว ได้แก่ บรรยายภาพในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู และความเป็นต้นแบบของพ่อแม่ น่าจะมีอิทธิพลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษา เช่น พ่อแม่ที่รักการอ่านหนังสือ ลูกมักจะเป็นคนที่รักการอ่านหนังสือไปด้วย พ่อแม่ชอบออกกำลังกาย ลูกก็จะชอบออกกำลังกายไปด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงคิดว่าสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัวน่าจะมีอิทธิพลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษา

2. สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน

2.1 กลุ่มเพื่อนและอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

เพื่อนถือเป็นปัจจัยแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษามาก ซึ่งมีผลทำให้นักศึกษาแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาเพื่อให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกันและเป็นที่รักของเพื่อนภายในกลุ่ม แต่ในบางครั้งพฤติกรรมที่แสดงออกก็เป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

พรพิมล เจริญนาครินทร์ (2539 : 11) กล่าวถึง ธรรมชาติของวัยรุ่นที่แสดงออกมามีลักษณะของวัยที่รักและต้องการเพื่อนมาก วัยรุ่นอยากอยู่กับเพื่อนมากกว่าอยู่บ้านมักจะเชื่อเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ เด็กจะเลียนแบบซึ่งกันและกันทั้งทางด้านการแต่งกาย การพูดจาการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เนื่องจากต้องการให้เพื่อนในกลุ่มยอมรับการเป็นสมาชิกของกลุ่ม

เจียรนัย ทรงชัยกุล (2540 : 228-229) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนของนักเรียนในสังคมโรงเรียน แบ่งได้เป็น 2 รูปแบบอย่างกว้าง ๆ คือ กลุ่มเพื่อนที่มีโครงสร้างที่แน่นอนและกลุ่มเพื่อนแบบมีโครงสร้างที่ไม่แน่นอน

กลุ่มเพื่อนแบบมีโครงสร้างที่แน่นอน เป็นลักษณะของกลุ่มเพื่อนที่มีโครงสร้างอย่างเป็นแบบแผน มีจุดหมายชัดเจน มีหลักเกณฑ์ในการดำเนินงาน มักก่อตัวขึ้นโดยมีจุดหมายเพื่อการทำกิจกรรมบางอย่างที่ต้องร่วมกันรับผิดชอบ ตัวอย่างกลุ่มเพื่อนแบบมีโครงสร้างที่แน่นอนของนักเรียน ได้แก่ กลุ่มเพื่อนร่วมห้องเรียน กลุ่มเพื่อนร่วมกิจกรรมหรือชุมนุม กลุ่มเพื่อนคณะกรรมการนักเรียน เป็นต้น

เพื่อนแบบมีโครงสร้างที่ไม่แน่นอน เป็นลักษณะของกลุ่มเพื่อนที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวกันจากความรู้สึกที่พึงพอใจกัน ซึ่งเป็นไปด้วยความสมัครใจของสมาชิกกลุ่มโดยทั่วไป แล้วสมาชิกของกลุ่มจะประกอบไปด้วยนักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นเดียวกัน อายุใกล้เคียงกันมีความคล้ายคลึงกันในด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ความต้องการ ความสนใจ เจตคติและค่านิยม สิ่งสำคัญที่ผูกพันสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกของกลุ่มไว้ ได้แก่ ความรู้สึกทางจิตใจระหว่างสมาชิก สมาชิกของกลุ่มเพื่อนแบบมีโครงสร้างที่ไม่แน่นอนจะมีแนวทางประพฤติปฏิบัติตนตามค่านิยม และปทัสสถานของกลุ่ม กลุ่มเพื่อนแบบนี้จะมีอิทธิพลมากต่อความคิดและการกระทำของนักเรียนในสังคมโรงเรียน เนื่องจากเป็นเพื่อนที่เขาชอบพอ รักใคร่ยึดมั่น เชื่อถือและพร้อมที่จะทำตาม

สปริงฮอลล์ และ คอลลิน (Sprinthall and Collins 1984 : 269) ได้แบ่งอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. อิทธิพลประเภทให้ข้อมูล (Informational influence) กลุ่มเพื่อนจะทำหน้าที่เสมือนเป็นแหล่งข้อมูลความรู้ให้แก่สมาชิกของกลุ่มเกี่ยวกับ แนวทางประพฤติปฏิบัติตน เจตคติ ค่านิยม และผลของการกระทำ

2. อิทธิพลประเภทให้เอาอย่าง (Normative influence) กลุ่มเพื่อนจะพยายามให้ความกดดันทางสังคม เพื่อให้สมาชิกของกลุ่มประพฤติปฏิบัติตนอย่างปทัสสถานของกลุ่ม

ผลงานวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของค่านิยมต่อการใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน มีกระบวนการที่สำคัญ 2 ประการ คือ การเปรียบเทียบทางสังคม และการคล้อยตามกัน ซึ่งจะส่งผล 3 ด้าน คือ

1. อิทธิพลที่มีต่อการเรียน ถ้านักเรียนคบเพื่อนที่มีลักษณะเรียกกันว่า “พวกคงแก่เรียน” คือมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน เห็นคุณค่าและความสำคัญของการเรียน กลุ่มเพื่อนก็จะชักนำกันให้สนใจติดตามวิชาความรู้ที่ครูอบรมสั่งสอน เอาใจใส่แสวงหาความรู้เพิ่มเติมสมาชิกได้กลุ่มพวกนี้ จึงมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จทางเรียนสูง ถ้านักเรียนคบเพื่อนที่มีลักษณะเรียกกันว่า “พวกแก๊งกิจกรรม” คือเห็นความสำคัญของความสนุกสนานและความบันเทิงใจมากกว่า ความสำคัญของการเรียน กลุ่มเพื่อนก็จะชักนำกันให้หลบเลี่ยงการเรียนไปแสวงหาความสนุกสนานเพลิดเพลินตามสถานที่ต่าง ๆ สมาชิกในกลุ่มนี้จะไม่ค่อยประสบความสำเร็จในการเรียน

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการเรียนของนักเรียนยังครอบคลุมถึงการตัดสินใจสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน เช่น การเลือกวิชาเรียนและแผนการสอน การเลือกสถานที่เรียน และเจตคติที่มีต่อครูและต่อโรงเรียนด้วย

2. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการเตรียมตัวประกอบอาชีพของนักเรียนวัยรุ่น กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลสำคัญต่อเจตคติและค่านิยมต่ออาชีพและประสบการณ์ทางอาชีพของนักเรียน คือ ถ้านักเรียนคบเพื่อนที่มีลักษณะเรียกกันว่า “พวกหนักเอาเบาสู” นักเรียนกลุ่มนี้มีแนวโน้มจะไม่ว่างงาน ในทางตรงข้ามถ้านักเรียนคบเพื่อนที่มีลักษณะ “หนักไม่เอาเบาไม่สู” หรือ “เจ้าสำราญ” คือพวกที่ไม่มีเป้าหมายในการประกอบอาชีพ รักความสะดวกสบาย ไม่สู้งาน นักเรียนที่คบเพื่อนลักษณะนี้ย่อมได้รับประสบการณ์ทางอาชีพที่ค่อนข้างจำกัดซึ่งจะส่งผลให้ไม่พร้อมที่จะก้าวเข้าสู่โลกของงานเมื่อสำเร็จการศึกษา

3. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการครองตนในสังคม โดยกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการครองตนเองของวัยรุ่น เพราะวัยรุ่นจะได้แนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะตัวเขาจากการที่บุคคลอื่นปฏิบัติต่อเขา นอกจากนี้กลุ่มเพื่อนยังมีอิทธิพลต่อเจตคติและการประพฤติปฏิบัติตนทางสังคมอีกด้วย ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นยึดถือปทัสสถานของกลุ่มเพื่อนเป็นแบบอย่าง ดังที่ Brown (1982 : 121-133) ศึกษาพบว่า นักเรียนวัยรุ่นหญิงได้รับความกดดันจากกลุ่มเพื่อนเป็นอย่างมากในด้านวิธีการแต่งกายสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ และการร่วมกิจกรรมทางสังคม เช่น การออกนัด (Dating) และการไปงานสังสรรค์ สำหรับความกดดันที่เด่นชัดของกลุ่มเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนวัยรุ่นชาย ได้แก่ การดื่มสุรา และการใช้สารเสพติด

สรุปได้ว่าเพื่อนเป็นบุคคลที่สำคัญ และมีอิทธิพลต่อประชากรกลุ่มวัยรุ่นเป็นอย่างมาก ยิ่ง ดังนั้นผู้ปกครองควรดูแลให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดในเรื่องการคบเพื่อน โดยให้วัยรุ่นตระหนักและตรึกรอง ถึงความถูกต้องเหมาะสม ต่อการยึดถือปฏิบัติตนต่อกลุ่มเพื่อนให้ถูกต้องเหมาะสม

2.2 การเลียนแบบเพื่อน

ในช่วงวัยรุ่นถือว่าเป็นวัยที่กำลังแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง ดังนั้นลักษณะพัฒนาการทางสังคมของเด็กวัยรุ่นก็คือการเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อน วัยรุ่นจะให้ความสำคัญกับเพื่อน และเพื่อนจะมีอิทธิพลกับวัยรุ่นเป็นอย่างมาก อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนจะสอนให้วัยรุ่นรู้จักกฎเกณฑ์ และต้องรักษากฎระเบียบจึงจะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ การรวมกลุ่มทำให้วัยรุ่นกล้าหาญมากขึ้น กล้าทดลอง กล้าขัดแย้ง ลองคิดกับผู้ใหญ่ บางครั้งกลุ่มอาจมีอิทธิพลกำหนดให้วัยรุ่นทำตามมติของกลุ่มโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง (พาสนา ผโลศิลป์ 2535, อ้างถึงใน กตัญชลิ ฌรงค์ราช 2543 : 32)

กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลในการเป็นตัวแบบและชักจูงให้เกิดการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ อิทธิพลกลุ่มเพื่อนมีผลต่อพฤติกรรมทั้งในแง่บวกและลบ ถ้าได้รับการเสริมแรงในทางที่ไม่เหมาะสมเด็กจะมีแนวโน้มในการกระทำความผิดได้ง่าย

2.2.1 ความหมายของการเลียนแบบเพื่อน

มิลเลอร์ (Miller 1967, อ้างถึงใน สวนา พรพัฒน์กุล 2525 : 17) กล่าวว่า การเลียนแบบเป็นขบวนการที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปแสดงพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน สามารถเข้ากันได้โดยใช้สื่อหรือเครื่องมือที่เหมาะสม การเลียนแบบจะเกิดขึ้นจากการพอใจในการเรียนรู้ ผลจากการเรียนรู้ที่น่าพอใจนี้เองทำให้เกิดแรงขับในการเลียนแบบขึ้น

องค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งของการเลียนแบบก็คือ การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมมานาน สภาพแวดล้อมบีบบังคับให้อาแบบอย่างของสังคมเพื่อความอยู่รอดของชีวิตนอกจากนี้โดยสภาพที่แท้จริง ของมนุษย์มักมองตนเองและมองโลกจากแง่มุมของตนเอง และกลุ่มคนที่ตนเข้าร่วมด้วย ดังนั้น เมื่อต้องการทำตนให้เข้ากับกลุ่มคนใดก็มักจะยึดถือแบบฉบับของคนกลุ่มนั้นเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของชนหมู่นั้น

2.2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเลียนแบบเพื่อน

อีริกสัน (Erikson 1963, อ้างถึงใน ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร 2530 : 159) นักจิตวิทยาพัฒนาการที่มีชื่อเสียงท่านหนึ่ง ได้ทำการศึกษาหาความสัมพันธ์เกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านจิตใจของวัยรุ่น กับปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม อีริกสันให้ความเห็นว่า วัยรุ่นเป็นช่วงของการเลียนแบบการเลียนแบบเกิดขึ้นเนื่องจากบุคคลเกิดความสงสัยในบทบาทเกี่ยวกับ “ตนเอง” เนื่องจากข้อมูลที่เขาได้รับไม่สามารถตอบคำถามข้อสงสัยเกี่ยวกับตนเอง หรือเกี่ยวกับเป้าหมายชีวิตของเขาได้อย่างชัดเจนถูกใจ

วูล์ฟ เกโก และเทอร์แมน (Wolf, Gego and Ternan, อ้างถึงใน โสกา ฟิลมันน์ 2536 : 114) ได้แสดงให้เห็นเกี่ยวกับความเข้าใจตนเองและความสำคัญของตนเองของวัยรุ่น ที่ทำให้เด็กลดบทบาทความสัมพันธ์กับพ่อแม่ลง และเพิ่มความต้องการที่จะเข้าไปมีความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนแทน และจุดนี้เองที่เริ่มนำเด็กให้เข้าไปสู่การกระทำที่เป็นการลบได้ หากเด็กไปได้ค่านิยมที่ผิดจากกลุ่ม คือ กลับชื่นชมในสิ่งที่ผิดว่าเป็นสิ่งดีควรแก่การยกย่อง พฤติกรรมจากแก๊งค์ที่เด็กชื่นชมก็จะเป็นตัวกระตุ้นนำเด็กไปสู่การกระทำความผิด หรือกระทำในสิ่งที่ขัดต่อระเบียบและกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดไว้

การคบเพื่อนเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญมากสำหรับเด็ก เพราะการมีเพื่อนจะทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณมีพรรคพวก เป็นที่ยอมรับและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ทำให้เกิดความเข้มแข็ง มั่นใจและมีอำนาจมากขึ้นทำให้ลดการเห็นแก่ตัวลง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการ

ช่วยเหลือผู้อื่นทำให้เพิ่มความภาคภูมิใจและมั่นใจให้กับตนเอง และเด็กวัยนี้พยายามทำหลายสิ่งหลายอย่างให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อนทำตามแบบเพื่อน เช่น เรื่องของแฟชั่นเสื้อผ้า ทรงผม คนตรี ร้องทำ ภาษาแสดง เป็นต้น

2.2.3 อิทธิพลของตัวแบบ

แบนดูรา (Bandura 1965, อ้างถึงใน เพชรชมพู เทพพิพิธ 2533 : 28) ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับอิทธิพลของตัวแบบที่มีต่อผู้สังเกต ดังนี้

1. ผู้สังเกตจะเกิดพฤติกรรมใหม่ เมื่อผู้สังเกตได้เห็นการกระทำของตัวแบบ ซึ่งผู้สังเกตไม่เคยพบเห็นหรือสนใจการกระทำแบบนี้มาก่อน ผู้สังเกตจะรวบรวมรูปแบบของการกระทำใหม่ในรูปแบบของสัญลักษณ์และถ่ายทอดออกมาเป็นพฤติกรรมใหม่

2. ผู้สังเกตจะมีหลักเกณฑ์การแสดงพฤติกรรมใหม่เกิดขึ้น ในสถานการณ์ที่ผู้สังเกตเห็นการกระทำของตัวแบบในลักษณะต่าง ๆ ภายใต้สภาพการณ์ต่าง ๆ และถ้าการตอบสนองส่งผลทางบวกผู้สังเกตก็จะรวมรูปแบบ ลักษณะของตัวแบบในรูปแบบต่าง ๆ แล้วนำมาสร้างเป็นหลักเกณฑ์ใหม่

3. ผู้สังเกตจะมีความคิดและพฤติกรรมสร้างสรรค์ การมีตัวแบบจะช่วยสนับสนุนการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ เพราะเมื่อผู้สังเกตเห็นตัวแบบกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง ผู้สังเกตอาจใช้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ ประกอบกับการกระทำของตัวแบบมาพัฒนาความคิดหรือพฤติกรรมใหม่ขึ้นมา อย่างไรก็ตามยังมีข้อมูลจำกัดสำหรับตัวแบบเชิงสร้างสรรค์ ถ้าตัวแบบเชิงสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ หรือ ผู้สังเกตมีทักษะจำกัด พฤติกรรมสร้างสรรค์ก็จะไม่มีอิทธิพลเพียงพอที่จะทำให้ผู้สังเกตกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมตาม

4. การยับยั้งการแสดงพฤติกรรมหรือการลดความกลัวที่จะแสดงพฤติกรรม การที่ได้เห็นตัวแบบถูกลงโทษ ผู้สังเกตจะมีแนวโน้มไม่แสดงพฤติกรรมตามตัวแบบนั้น และในทำนองเดียวกันถ้าได้เห็นตัวแบบทำพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องและไม่ถูกห้ามปรามแล้วผู้สังเกตก็มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ

5. ผู้สังเกตจะกระทำตามตัวแบบมากขึ้น การมีตัวแบบจะมีอิทธิพลต่อการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมมากขึ้นทั้งทางบวกและทางลบ ถ้าผู้สังเกตได้เห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมหนึ่งและได้รับรางวัล ผู้สังเกตก็มีแนวโน้มที่จะทำตามมากขึ้น ในทำนองเดียวกันถ้าผู้สังเกตได้เห็นตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมรุนแรง และได้รับการยกย่องว่าเป็นสิ่งที่ดี ผู้สังเกตก็มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมตามมากขึ้น เช่นกัน ดังนั้น การเสนอตัวแบบในสังคมจำเป็นต้องมีความระมัดระวังอย่างยิ่ง เพราะอาจจะมีผลต่อการเพิ่มพฤติกรรมทางลบได้เช่นกัน

6. ตัวแบบมีอิทธิพลทางด้านอารมณ์ การมีตัวแบบนี้ นอกจากจะส่งผลต่อการกระทำตามตัวแบบแล้ว ยังมีผลต่ออารมณ์ของผู้สังเกตให้รุนแรงเพิ่มขึ้นอีก และกระตุ้นให้เกิดอารมณ์คล้ายตามไปด้วย

7. การเอื้ออำนวยให้เกิดการกระทำตามตัวแบบ การกระทำของตัวแบบที่ผู้สังเกตมีความสนใจและชื่นชมอยู่แล้ว จะเอื้ออำนวยให้ผู้สังเกตนั้น ๆ กระทำตามตัวแบบมากขึ้น จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีสัมพันธภาพกับเพื่อนสรุปได้ว่า อิทธิพลจากเพื่อนส่งผลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษา เนื่องจากในช่วงวัยรุ่นจะมีพฤติกรรมการติดเพื่อน ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนจึงมีการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกันเพื่อคงความสัมพันธ์ที่ดีของสมาชิกในกลุ่มไว้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่าสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนน่าจะส่งผลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เวลาว่าง

1. งานวิจัยในต่างประเทศ

เรย์มอร์ (Raymore 1995 : 702) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบของพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในช่วงเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสู่ช่วงวัยรุ่นในมหาวิทยาลัย จนถึงช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและการคงอยู่ของรูปแบบพฤติกรรมการใช้เวลาว่างตามช่วงวัยดังกล่าว ได้แก่ เพื่อนสนิท และผู้ปกครอง รูปแบบการใช้เวลาว่างที่ทำการศึกษา ได้แก่ ระดับของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวร่างกาย กิจกรรมบันเทิง กิจกรรมที่บ้าน และกิจกรรมการใช้เวลาว่างที่เสี่ยงอันตราย นักเรียนเมื่ออยู่ในช่วงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เวลาว่างในเกณฑ์ต่ำ และจะเปลี่ยนแปลงอีกครั้งเมื่อเข้าสู่ผู้ใหญ่ตอนต้น กล่าวคือจะเข้าร่วมกิจกรรมใช้เวลาว่างน้อยลง

ฮูด (Hood 1993 : 33) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานและการรับรู้ทางครอบครัวกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของเด็กวัยรุ่น โดยตั้งสมมติฐานว่า เด็กวัยรุ่นจะยังคงใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัวและอิทธิพลของครอบครัวจะส่งผลต่อวิถีชีวิตของเขา โดยศึกษาถึงองค์ประกอบทางจิตวิทยาสำหรับวัยรุ่นกับความพึงพอใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างเปอร์เซ็นต์ของการใช้เวลาว่างกับพื้นฐานและการรับรู้ทางครอบครัว องค์ประกอบทางจิตวิทยา 9 องค์ประกอบสามารถนำมาเป็นองค์ประกอบในการใช้เวลาของเด็กวัยรุ่น

เมอร์เรย์ (Murray 1988 : 172) ศึกษาการใช้เวลาว่างของเด็กวัยรุ่นพบว่า ปัจจุบันเด็กวัยรุ่นประสบกับสภาพความกดดันจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้เวลาว่างของวัยรุ่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้เกิดผลเสียตามมาคือ เด็กวัยรุ่นมีการใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่เหมาะสม เช่น การก่อคดีอาชญากรรม การติดยาเสพติด เป็นต้น ปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นมีการใช้เวลาไม่เหมาะสมเกิดจากการด้อยโอกาสทางการศึกษา อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนและอิทธิพลของสื่อมวลชน

ดีลูชี (Delucchi 1987 : 365) ได้ศึกษาเรื่องการใช้เวลาของแต่ละบุคคลจะขึ้นอยู่กับคุณภาพและลักษณะนิสัย ตามรายงานการใช้เวลาของนักเรียนที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าพบว่า การใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และประสบความสำเร็จในการบริหารเวลาการทำกิจกรรมจะขึ้นอยู่กับภูมิหลัง ลักษณะนิสัยของผู้ใช้เวลามีแผนงานจัดสรรเวลาได้เหมาะสมและการนำแผนจัดสรรเวลาไปใช้อย่างจริงจัง

เพนิสตัน (Peniston 1944 : 17, อ้างถึงใน พงศ์จาตช่วง 2540 : 18) ศึกษาเรื่องการใช้เวลาของนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน ผลการศึกษาพบว่า เด็กนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนหรือเด็กนักเรียนที่มีปัญหาทางด้านการใช้เวลานั้นจะกลายเป็นเด็กที่ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่รู้จักแบ่งเวลาให้กับตนเอง และไม่รู้จักคุณค่าของเวลาปล่อยให้เวลาเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ ซึ่งสาเหตุที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมเหล่านี้เกิดมาจากหลายสาเหตุ เช่น จากครอบครัวเด็ก โรงเรียน การใช้เวลาของนักเรียนเอง การรับผิดชอบที่นักเรียนได้รับ การมีเวลาว่าง ซึ่งเพนิสตันได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาลูกเหล่านี้ เด็กที่มีปัญหาการเรียนหรือมีปัญหาด้านการใช้เวลาคควรจะมีการจัดสรรเวลาแบ่งประเภทกิจกรรมที่ทำ กำหนดแผนการล่วงหน้าในการทำกิจกรรมและจัดทำตารางแบ่งเวลาในการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย และปฏิบัติตามตารางที่ได้จัดทำไว้อย่างจริงจัง ซึ่งขั้นตอนในการปฏิบัติเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนใช้เวลาได้อย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพและจะส่งผลดีต่อนักเรียนเอง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เวลาว่าง พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและการคงอยู่ของรูปแบบการใช้เวลาว่าง ได้แก่ เพื่อนสนิท ผู้ปกครอง การใช้เวลาว่างของเด็กวัยรุ่นปัจจุบันประสบกับสภาพความกดดันจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้เวลาว่างของวัยรุ่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้เกิดผลเสียตามมาคือ เด็กวัยรุ่นมีการใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่เหมาะสม เช่น การก่อคดีอาชญากรรม การติดยาเสพติด เป็นต้น

2. งานวิจัยในประเทศ

ศทชฤทัย เชิญขวัญมา (2551) ศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมนันทนาการและการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กิจกรรมนันทนาการที่นักเรียนทำเป็นประจำในวันธรรมดา ได้แก่ การดูโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ การฟังวิทยุ/เทป และกิจกรรมที่ทำบางเวลาได้แก่ การเดินเล่นตามศูนย์การค้า การดูวิดีโอ/VCD/DVD และการเล่นเกม ส่วนในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ พบว่า กิจกรรมที่นักเรียนทำไม่แตกต่างจากวันธรรมดามากนัก และเมื่อวิเคราะห์จำแนกตามเพศพบว่า การทำกิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนหญิงจะมีสัดส่วนของผู้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นประจำมากกว่านักเรียนชาย ยกเว้นการเล่นดนตรี การเล่นกีฬา/ออกกำลังกาย การเล่นอินเทอร์เน็ต และการเล่นเกม ซึ่งนักเรียนชายจะมีสัดส่วนของผู้ที่กิจกรรมมากกว่านักศึกษาหญิง

สุริกา อักษรนันท์ (2550) ศึกษารูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างและความพึงพอใจในการใช้เวลาว่างของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีต่อการให้บริการใช้เวลาว่างของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า รูปแบบกีฬานิสิตส่วนมากจะเข้าร่วมการเดินเร็วและวิ่งเหยาะ ๆ รูปกิจกรรมศิลปะ หัตถกรรม ดนตรี ส่วนมากเข้าร่วมการร้องเพลง รูปแบบการอ่านและงานอดิเรกส่วนมากเข้าร่วมดูโทรทัศน์ วิดีโอ รูปแบบกิจกรรมนอกสถานที่ส่วนมากเข้าร่วมชมภาพยนตร์ ศึกษาเกี่ยวกับเพศ ชั้นปี ระดับคะแนนเฉลี่ย มีผลต่อความพึงพอใจในการให้บริการของสำนักหอสมุด สำนักการกีฬา สำนักบริการคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ที่พักอาศัยและระดับคะแนนเฉลี่ยมีผลต่อความพึงพอใจในการให้บริการของสำนักหอสมุด สำนักการกีฬา อย่างมีนัยสำคัญที่ .05

จิตต์โสภิน มีระเกตุ (2550 : 202) ศึกษาการใช้เวลาว่างของเยาวชนอายุระหว่าง 12 - 18 ปี กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง พบว่า เยาวชนประมาณเกือบสองในสามเป็นชาวมุสลิม การใช้เวลาว่างในรูปแบบกิจกรรมภายในบ้านที่เยาวชนกระทำมากที่สุดคือ การรับชมโทรทัศน์ รูปแบบกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เยาวชนกระทำมากที่สุด คือ การร้องเพลง กิจกรรมนอกสถานที่ที่เยาวชนกระทำมากที่สุดคือ การเล่นกีฬา

อานาจ เณรรักษา (2548) ศึกษาการใช้เวลาว่างของนักเรียนและนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า นักเรียนและนักศึกษาใช้เวลาว่างปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการทั้งขณะอยู่ที่วิทยาลัยและขณะอยู่ที่บ้าน อยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนและนักศึกษามีเพศต่างกัน ชั้นปีต่างกันและประเภทวิชาต่างกัน ใช้เวลาว่างในการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการ

ขณะอยู่ที่วิทยาลัยและขณะอยู่ที่บ้าน ไม่แตกต่างกัน นักเรียนและนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการขณะที่อยู่ที่วิทยาลัยและอยู่ที่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อัศวิน มณีอินทร์ (2548) ศึกษาการใช้เวลาว่างของนิสิตที่พักอาศัยในหอพักของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่พักอาศัยในหอพักของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒใช้เวลาว่างอย่างสม่ำเสมอในด้านเกมและกีฬาในกิจกรรมวิ่งเหยาะ แอโรบิคแดนซ์ และว่ายน้ำ ใช้เวลาว่างอย่างสม่ำเสมอด้านการอ่าน การเขียนและการพูด ในกิจกรรมอ่านหนังสือทบทวนบทเรียน อ่านหนังสือพิมพ์ และอ่านหนังสือการ์ตูน ใช้เวลาว่างสม่ำเสมอด้านกิจกรรมบริการอาสาสมัคร ในกิจกรรมพัฒนามหาวิทยาลัย งานบริการสังคมที่จัดโดยหน่วยงานบริการอาสาสมัครและค่ายอาสาพัฒนา และใช้เวลาอย่างสม่ำเสมอในด้านดนตรีและเพลงในกิจกรรมร้องเพลงคาราโอเกะ เล่นดนตรีกับเพื่อนเป็นวงดนตรี

วันรัฐ ผาติหัตถกร (2548) ได้องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร พบว่า องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ บุคลิกภาพ มโนภาพแห่งตน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน โดยทุกองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 องค์ประกอบที่ไม่มี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 องค์ประกอบ ได้แก่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้มา โรงเรียนต่อวัน สถานภาพครอบครัวแบบบิดาอยู่ร่วมกัน สถานภาพครอบครัวแบบบิดามารดาแยกกันอยู่ สถานภาพแบบบิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม รายได้ของครัวเรือนต่อเดือนและสภาพแวดล้อม องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร มี 2 องค์ประกอบเรียงลำดับจากที่มีอิทธิพลมากที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และบุคลิกภาพ

มงคล อักษรดิษฐ์ (2548) ศึกษาการใช้เวลาว่างของนักศึกษาสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างเพื่อปฏิบัติกิจกรรมด้านการดูแลสุขภาพบ้านและกิจการของครอบครัว กิจกรรมด้านการเรียน กิจกรรมด้านนันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง และใช้เวลาว่างเพื่อปฏิบัติกิจกรรมหารายได้เสริมอยู่ในระดับน้อย กิจกรรมที่นักศึกษาใช้เวลาว่างปฏิบัติ

ในระดับมาก ได้แก่ การทำความสะอาดบ้าน การซักผ้า การอ่านหนังสือพิมพ์ วารสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนและช่วยเสริมประสบการณ์ การกีฬา ฟังเพลง ดูภาพยนตร์ การพูดคุยสังสรรค์กับเพื่อน นักศึกษาสนใจกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ใช้เวลาว่างเพื่อร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ละมุล ตีรนานนท์ (2545 : 47-48) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมสุขภาพกับพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา พบว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 นอกจากนี้ ยังพบว่านักศึกษามีพฤติกรรมการใช้เวลาว่าง ด้านกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและการออกกำลังกาย ด้านกิจกรรมส่งเสริมการศึกษา และด้านการพักผ่อนหย่อนใจและงานอดิเรก อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี

นอนุช สุนทรศิริ (2544) ได้ทำการวิเคราะห์การใช้เวลาเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคพิเศษ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา พบว่าสัดส่วนของการใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ต่อ 1 สัปดาห์ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ การพูดคุยกับเพื่อน (4 34 ชั่วโมง) ปรึกษาหารือเกี่ยวกับการเรียน (4 00 ชั่วโมง) การอ่านและค้นคว้าในห้องสมุด (3 56 ชั่วโมง) การทำแบบฝึกหัด (3 27 ชั่วโมง) เที่ยงเตรกับเพื่อน ๆ ที่เรียนด้วยกัน (3 18 ชั่วโมง) ค้นคว้าและทำรายงาน (3 06 ชั่วโมง) อ่านหนังสือเพื่อการเรียน (3 00 ชั่วโมง) และการทำงานกิจกรรมของมหาวิทยาลัย (3 00 ชั่วโมง) และนอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษามีการใช้เวลาในการศึกษาเพื่อเพิ่มวุฒิโดยตรง ในการประกอบอาชีพและการทำงานบ้าน และใช้เวลาในการศึกษาจากสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ มีสัดส่วนแตกต่างกัน

นิธิวัฒน์ เมฆขจร (2540 : 67) ได้ศึกษาการใช้เวลาของนักศึกษาที่เป็นนักกีฬามหาวิทยาลัยศรีปทุม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2539 จำนวน 140 คน พบว่านักกีฬาที่เป็นนักกีฬาที่มีที่พักรออาศัยต่างกัน มีการใช้เวลาด้านการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 05 ส่วนตัวแปรทางด้านเพศ ระดับชั้น คณะที่ศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เชาวน์ปัญญา และทัศนคติต่อการเรียนต่างกัน มีการใช้เวลาด้านการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาเอกสารทั้งหมดข้างต้นที่เกี่ยวข้องกับการใช้เวลาว่างเห็นได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ชั้นปี หลักสูตร ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ค่าใช้จ่ายส่วนตัว และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีอิทธิพลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่าง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างได้แก่ เพื่อนสนิท และผู้ปกครอง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษารูปแบบการใช้เวลาว่างของ

นักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยกำหนดปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ชั้นปี หลักสูตร ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ที่พักอาศัย สถานภาพทางครอบครัว ค่าใช้ส่วนตัวต่อสัปดาห์ และรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างที่แตกต่างกัน รูปแบบการใช้เวลาว่างทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการเรียน ด้านบันเทิง ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และด้านการหารายได้พิเศษ ของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล มีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายใน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัว ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่าง

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การทำสารนิพนธ์ เรื่อง การเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์รูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2552 - 2553 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยได้นำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ใช้ศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2552-2553 ของวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 2,415 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรซึ่งเชื่อมั่นได้ร้อยละ 95 (ณรงค์ โพธิ์พุกยานันท์ 2551 : 176) ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่มตามตารางที่ 2 และ 3

ตารางที่ 2 การแสดงจำนวนประชากรทั้งหมด

ชั้นปี	หลักสูตร					
	ศิลปศาสตร์		บริหารธุรกิจ		วิทยาศาสตร์	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ปี 1	29	32	103	137	39	33
ปี 2	36	41	212	283	41	45
ปี 3	38	46	154	216	32	41
ปี 4	136	192	160	233	71	65
รวม	550		1,498		367	
รวมนักศึกษาทั้งสิ้น 2,415 คน						

ตารางที่ 3 การแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ชั้นปี	กลุ่มตัวอย่าง					
	ศิลปศาสตร์		บริหารธุรกิจ		วิทยาศาสตร์	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ปี 1	4	5	15	19	6	5
ปี 2	5	6	30	40	6	6
ปี 3	5	6	22	31	5	6
ปี 4	19	27	23	33	10	9
รวม	77		213		53	
รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 343 คน						

2. ตัวแปรที่ใช้ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ

1.1 ปัจจัยด้านข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ชั้นปี หลักสูตร ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา สถานที่พักอาศัย ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

1.2 ปัจจัยภายในที่มีส่งผลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัย
นานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้แก่

1.2.1 ด้านบุคลิกภาพ

1.2.2 ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์

1.3 ปัจจัยภายนอกที่มีส่งผลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัย
นานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้แก่

1.3.1 ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัว

1.3.2 ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

1.3.3 ด้านสภาพแวดล้อม

1.3.4 ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่าง

2. ตัวแปรตาม

2.1 รูปแบบการใช้เวลาว่าง 5 ด้าน

2.1.1 ด้านการเรียน

2.1.2 ด้านบันเทิง

2.1.3 ด้านการพัฒนาตนเอง

2.1.4 ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา

2.1.5 ด้านการหารายได้พิเศษ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) มีรายละเอียด ซึ่ง
ได้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ ชั้นปี หลักสูตร
ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ที่พักอาศัย ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์ และรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อ
เดือน จำนวน 10 ข้อ ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) เป็นคำถาม
ปลายปิด (Close end)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายใน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมูลเหตุจูงใจ
ทางอารมณ์ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัว ด้าน
สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านโอกาสในการใช้เวลาว่าง รวม
จำนวน 35 ข้อ โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า (Rating
Scale) มี 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล 5 ด้าน ได้แก่ การใช้เวลาว่างด้านการเรียน การใช้เวลาว่างด้านบันเทิง การใช้เวลาว่างด้านพัฒนาตนเอง การใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และ การใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ จำนวน 40 ข้อ โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

การตอบแบบสอบถามในตอนที่ 2 และ 3 ข้อคำถามแต่ละข้อจะมีระดับมาตรฐานที่เป็นข้อความให้เป็นค่านำหน้าตัวเลข โดยจะกำหนดค่านำหน้าตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert five rating scale อ้างอิงใน ธาปินทร์ ศิลป์จารุ, 2549:77) ดังนี้

มากที่สุด	กำหนดให้ระดับความคิดเห็นมีค่าเท่ากับ	5
มาก	กำหนดให้ระดับความคิดเห็นมีค่าเท่ากับ	4
ปานกลาง	กำหนดให้ระดับความคิดเห็นมีค่าเท่ากับ	3
น้อย	กำหนดให้ระดับความคิดเห็นมีค่าเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	กำหนดให้ระดับความคิดเห็นมีค่าเท่ากับ	1

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามมีข้อคำถามเป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) จะใช้ค่าเฉลี่ยเป็นตัวสถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ดังนั้นจึงต้องกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับค่าเฉลี่ยออกเป็นช่วง โดยการหาความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \end{aligned}$$

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

ดังนั้น จะมีระดับการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามระดับความคิดเห็น ดังนี้	
ค่าระดับเฉลี่ย 4.21 – 5.00	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วยมากที่สุด
ค่าระดับเฉลี่ย 3.41 – 4.20	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วยมาก
ค่าระดับเฉลี่ย 2.61 – 3.40	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วยปานกลาง
ค่าระดับเฉลี่ย 1.81 – 2.60	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วยน้อย
ค่าระดับเฉลี่ย 1.00 – 1.80	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด (Open ended Question) โดยถามความต้องการของนักศึกษาเกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนการใช้เวลาว่างของนักศึกษาด้านใด และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้เวลาว่าง เพื่อสรุปแนวคิดและขอบเขต เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. กำหนดกรอบและแนวคิดเพื่อสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

3. สร้างแบบสอบถามที่มีเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จากอาจารย์ที่ปรึกษาและนำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือ

3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัญชลี พงศ์พันธุ์ อธิการผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักศึกษา วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

3.2 อาจารย์ไมเคิล แนนกลิส ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

3.3 นางสาวประภาพร ชงสมจิตต์ หัวหน้างานห้องสมุด วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาและตรวจสอบเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นคณะกรรมการระดับชั้นนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 30 ฉบับ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณาธิการวิทยาการจัดการ เพื่อขอความร่วมมือไปยังคณบดีวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง และดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนสิงหาคม 2553 ได้กลับมา 343 ฉบับ คิดเป็น 100%

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อประมวลผลข้อมูลและจัดทำกราฟทางสถิติสำหรับการวิจัย ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อใช้อธิบายปัจจัยส่วนบุคคล อธิบายปัจจัยภายในและอธิบายปัจจัยภายนอก
2. สถิติอ้างอิงเพื่อการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 ตัว ที่เป็นอิสระต่อกันด้วยค่า Independence - Samples T Test ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลเรื่องเพศกับปัจจัยสนับสนุน และรูปแบบการใช้เวลาว่าง กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. สถิติอ้างอิงเพื่อการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรมากกว่า 2 ตัว ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก และรูปแบบการใช้เวลาว่าง กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก และรูปแบบการใช้เวลาว่าง โดยวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
5. วิเคราะห์ข้อมูลจากข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม

ผลงานวิทยานิพนธ์ศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การค้นคว้าอิสระเรื่อง การเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์รูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ดำเนินการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามกับนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 – 4 ประจำปีการศึกษา 2552-2553 จำนวน 343 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

ปัจจัยภายใน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัว ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านโอกาสในการใช้เวลาว่าง

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก กับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 343 ชุด ประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ชาย	150	43.73
หญิง	193	56.27
รวม	343	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มประชากรในการศึกษานี้เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเป็นเพศหญิง จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 56.27 และเป็นเพศชาย จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 43.73

ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
นักศึกษาชั้นปีที่ 1	54	15.74
นักศึกษาชั้นปีที่ 2	93	27.11
นักศึกษาชั้นปีที่ 3	75	21.87
นักศึกษาชั้นปีที่ 4	121	35.28
รวม	343	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มประชากรในการศึกษานี้เป็นนักศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 มากที่สุด จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 35.28 รองลงมา คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 27.11 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 21.87 และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 น้อยที่สุด จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 15.74

ตารางที่ 6 แสดงข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามหลักสูตร

หลักสูตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
บริหารธุรกิจ	214	62.39
ศิลปศาสตร์	76	22.16
วิทยาศาสตร์	53	15.45
รวม	343	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มประชากรในการศึกษาครั้งนี้กำลังศึกษาอยู่หลักสูตรบริหารธุรกิจมากที่สุด จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 62.39 รองลงมา คือ หลักสูตรศิลปศาสตร์ จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 22.16 และหลักสูตรวิทยาศาสตร์ น้อยที่สุด จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 15.45

ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ต่ำกว่า 1.50	2	0.58
1.50-2.00	26	7.58
2.01-2.50	59	17.60
2.51-3.00	112	32.65
3.01-3.50	100	29.15
3.51-4.00	44	12.83
รวม	343	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มประชากรในการศึกษาครั้งนี้มีผลการเรียนเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.00 มากที่สุด จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 32.65 รองลงมา คือ ผลการเรียนเฉลี่ยระหว่าง 3.01-3.50 จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 29.15 ผลการเรียนเฉลี่ยระหว่าง 2.01-2.50 จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 17.20 ผลการเรียนเฉลี่ยระหว่าง 3.51- 4.00 จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 12.83 ผลการเรียนเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.00 จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.58 และผลการเรียนเฉลี่ยระหว่างต่ำกว่า 1.50 น้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.58

ตารางที่ 8 แสดงข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามสถานที่พักอาศัย

สถานที่พักอาศัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
บ้านของบิดามารดา	223	65.01
บ้านญาติ	10	2.92
บ้านเช่า	11	3.21
หอพักเอกชน	87	25.36
หอพักของวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย	12	3.50
รวม	343	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่า กลุ่มประชากรในการศึกษาครั้งนี้พักอาศัยอยู่บ้านของบิดามารดา มากที่สุด จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 65.01 รองลงมา คือ อาศัยอยู่หอพักเอกชน จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 25.36 หอพักของวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 อาศัย อยู่บ้านเช่า จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.21 และพักบ้านญาติ น้อยที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็น ร้อยละ 2.92

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว

สถานภาพทางครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
บิดามารดาอยู่ร่วมกัน	291	84.84
บิดามารดาแยกกันอยู่	40	11.66
บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม	12	3.50
รวม	343	100.00

จากตารางที่ 9 พบว่า กลุ่มประชากรในการศึกษาครั้งนี้บิดามารดาอยู่ด้วยกันมากที่สุด จำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 84.84 รองลงมา คือ บิดามารดาแยกกันอยู่ จำนวน 40 คน คิดเป็น ร้อยละ 11.66 และบิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม น้อยที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50

ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์

ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1,000 - 3,000 บาท	234	68.22
3,001 - 6,000 บาท	67	19.53
6,001 - 9,000 บาท	20	5.83
10,000 บาทขึ้นไป	22	6.41
รวม	343	100.00

จากตารางที่ 10 พบว่า กลุ่มประชากรในการศึกษานี้มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์ระหว่าง 1,000 - 3,000 บาท มากที่สุด จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 68.22 รองลงมา คือ ระหว่าง 3,001 - 6,000 บาท จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 19.53 และ 10,000 บาทขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.41 และน้อยที่สุด คือระหว่าง 6,001-9,000 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.83

ตารางที่ 11 แสดงข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
50,000 - 100,000 บาท	67	19.53
100,001 - 300,000 บาท	99	28.86
300,001 - 500,000 บาท	54	15.74
500,001 - 800,000 บาท	42	12.24
800,001 - 1,000,000 บาท	22	6.41
1,000,000 บาทขึ้นไป	36	10.50
ไม่ระบุ	23	6.71
รวม	343	100.00

จากตารางที่ 11 พบว่า กลุ่มประชากรในการศึกษานี้ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 100,001 - 300,000 บาท มากที่สุด จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 28.86 รองลงมา คือ ระหว่าง 50,000 - 100,000 บาท จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 19.53 ระหว่าง 300,001 - 500,000 บาท จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 15.74 ระหว่าง 500,001 - 800,000 บาท จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 12.24 และ 1,000,000 บาทขึ้นไปจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.50 และน้อยที่สุดระหว่าง 800,001 - 1,000,000 บาท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.41

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาทำกิจกรรมเมื่อมีเวลาว่าง

กิจกรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เล่น Facebook, Hi5, Twitter, MSN	265	77.26
ดูภาพยนตร์หรือคูดีวีดี	244	71.14
ฟังเพลง	239	69.68
นอน	219	63.85
คุยกับเพื่อน	212	61.81
เล่นเกมคอมพิวเตอร์	193	56.27
ซื้อปิ้งหรือเดินเล่นตามห้างสรรพสินค้า	189	55.10
ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา	181	52.77
ทำงานส่งอาจารย์	153	44.61
อ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร	140	40.82
ค้นคว้าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต	137	39.94
ไปเที่ยวกับครอบครัว	132	38.48
คุยกับคนในบ้าน	127	37.03
ทบทวนวิชาเรียน	121	35.28
เข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย	83	24.20
เข้าห้องสมุด	71	20.70
ดูการแข่งขันฟุตบอล	69	20.12
หารายได้พิเศษ	64	18.66
ช่วยธุรกิจครอบครัว	61	17.78
ฟังธรรม ไปโบสถ์ หรือนั่งสมาธิ	28	8.18

จากตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มประชากรในการศึกษาครั้งนี้ เล่น Facebook, Hi5, Twitter, MSN มากที่สุด จำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 77.26 รองลงมา คือ ดูภาพยนตร์หรือคูดีวีดี จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 71.14 และฟังธรรม ไปโบสถ์ หรือนั่งสมาธิ น้อยที่สุด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8.18

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

ในตอนนี้ได้ทำการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายใน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมุลเหตุจูงใจทางอารมณ์ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัว ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านโอกาสในการใช้เวลาว่าง ดังนี้

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นปัจจัยภายในด้านบุคลิกภาพ

ด้านบุคลิกภาพ	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					\bar{x}	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
ท่านชอบอ่านหนังสือมากกว่าการเข้าสังคม	10 2.92%	36 10.50%	120 34.99%	111 32.36%	66 19.24%	2.45	1.01	ปานกลาง
ท่านชอบทำงานคนเดียวมากกว่าทำงานเป็นกลุ่ม	29 8.45%	82 23.91%	146 42.57%	62 18.08%	24 7.00%	3.09	1.02	ปานกลาง
ท่านคิดว่าท่านเป็นคนเจ้าระเบียบ	23 6.71%	76 22.16%	156 45.48%	66 19.24%	22 6.41%	3.03	0.97	ปานกลาง
ท่านคิดว่าท่านเป็นคนที่เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย	64 18.66%	143 41.69%	123 35.86%	9 2.62%	4 1.2%	3.74	0.83	มาก
ท่านมักใช้เวลาว่างทำกิจกรรมที่หลากหลาย ไม่จำเจ	47 13.70%	105 30.61%	142 41.40%	42 12.24%	7 2.04%	3.42	0.94	มาก
ท่านมักใช้เวลาว่างทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนเสมอ	59 17.20%	121 35.28%	128 37.32%	33 9.62%	2 0.58%	3.59	0.90	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม						3.22	0.40	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 แสดงว่า ปัจจัยภายในด้านบุคลิกภาพของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษาเป็นคนที่เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 และนักศึกษาชอบอ่านหนังสือมากกว่าการเข้าสังคม อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นปัจจัยภายใน
ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์

ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	5	4	3	2	1			
การใช้เวลาว่างอยู่กับเพื่อนทำให้ ท่านมีความสุข	116 33.82%	155 45.19%	66 19.24%	6 1.75%	0 0.00%	4.11	0.77	มาก
เมื่อท่านต้องการสอบผ่านได้ และคะแนนดีท่านจะอ่าน หนังสือมากขึ้น	116 33.82%	157 45.77%	56 16.33%	12 3.50%	2 0.58%	4.09	0.83	มาก
การทำกิจกรรมที่ท่านชอบทำให้ ท่านคลายเครียด	171 49.85%	126 36.73%	36 10.50%	8 2.33%	2 0.58%	4.33	0.80	มาก ที่สุด
เมื่อมีเงินไม่พอใช้ท่านต้องการ ทำงานหารายได้พิเศษ	39 11.37%	66 19.24%	116 33.82%	63 18.37%	58 16.91%	2.90	1.23	ปาน กลาง
ท่านมักจะไปเที่ยวในสถานที่ ต่าง ๆ เมื่อสอบเสร็จ	107 31.20%	107 31.20%	89 25.95%	28 8.16%	12 3.50%	3.78	1.08	มาก
ถ้าท่านต้องการมีรูปร่างดีท่านจะ ออกกำลังกาย	80 23.32%	120 34.99%	99 28.86%	30 8.75%	14 4.08%	3.65	1.06	มาก
ท่านเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพราะต้องการมีเพื่อน	44 12.83%	116 33.82%	129 37.61%	30 11.66%	14 4.08%	3.40	0.99	ปาน กลาง
ความสงสัยและอยากรู้ทำให้ ท่านศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	77 22.45%	132 38.48%	109 31.78%	19 5.54%	6 1.75%	3.74	0.93	มาก
เมื่อท่านรู้สึกเหงาท่านมักจะทำ กิจกรรมที่ชอบ	102 29.74%	135 39.36%	85 24.78%	11 3.21%	10 2.92%	3.90	0.96	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม						3.77	0.48	มาก

จากตารางที่ 14 แสดงว่า ปัจจัยภายในด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์ของนักศึกษา
วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการทำกิจกรรมที่ชอบทำให้คลายเครียด อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และเมื่อมีเงินไม่พอใช้นักศึกษาต้องการทำงานหารายได้พิเศษ อยู่ในระดับ
น้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นปัจจัยภายนอก
นอกด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัว

ด้านสัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับครอบครัว	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	5	4	3	2	1			
ออกกำลังกาย/เล่นกีฬาด้วยกัน	28 8.16%	57 16.62%	93 27.11%	91 26.53%	74 21.57%	2.63	1.22	ปาน กลาง
ไปเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ ด้วยกัน	75 21.87%	118 34.40%	91 26.53%	43 12.54%	16 4.66%	3.56	1.10	มาก
ดูหนัง ฟังดนตรี ดูคอนเสิร์ต นอกบ้านด้วยกัน	38 11.08%	83 24.20%	100 29.15%	77 22.45%	45 13.12%	2.98	1.20	ปาน กลาง
ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ด้วยกัน	17 4.96%	52 15.16%	113 32.94%	94 27.41%	67 19.53%	2.59	1.11	ปาน กลาง
นั่งคุยกัน ตามโต๊ะเรียน ระหว่างกัน	95 27.70%	113 32.94%	92 26.82%	33 9.62%	10 2.92%	3.73	1.06	มาก
มีกิจกรรมในโอกาสพิเศษด้วยกัน เช่น วันเกิด วันขึ้นปีใหม่ ฯลฯ	110 32.07%	109 31.78%	95 27.70%	20 5.83%	9 2.62%	3.85	1.02	มาก ที่สุด
ครอบครัวของท่านสนับสนุนให้ ท่านใช้เวลาว่างเกี่ยวกับการเรียน	64 18.7%	140 40.8%	103 30.0%	30 8.7%	6 1.7%	3.66	0.64	มาก
ครอบครัวของท่านสนับสนุนให้ ท่านทำกิจกรรมของชมรมใน วิทยาลัย	56 16.33%	100 29.15%	128 37.32%	35 10.20%	24 7.00%	3.38	1.09	ปาน กลาง
ครอบครัวของท่านมักจะหาเวลา ว่างทำกิจกรรมด้วยกันเสมอ	59 17.20%	82 23.91%	120 34.99%	61 17.78%	21 6.12%	3.28	1.13	ปาน กลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม						3.29	0.66	ปาน กลาง

จากตารางที่ 15 แสดงว่า ปัจจัยภายนอกด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัว
ของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดลในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 3.29 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีกิจกรรมใน โอกาสพิเศษด้วยกัน อยู่ในระดับ
มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยกัน อยู่ในระดับน้อยที่สุด
โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นปัจจัยภายใน
ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

ด้านสัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับเพื่อน	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	5	4	3	2	1			
ท่านและเพื่อนมักทบทวนตำรา เรียนด้วยกัน	29 8.45%	108 31.49%	141 41.11%	49 14.29%	16 4.66%	3.25	0.96	ปาน กลาง
ท่านและเพื่อนชวนกันไป ห้องสมุด	19 5.54%	57 16.62%	117 34.11%	97 28.28%	53 15.45%	2.69	1.09	ปาน กลาง
ท่านและเพื่อนชักชวนกันออก กำลังกายหรือเล่นกีฬา	46 13.41%	81 23.62%	118 34.40%	75 21.87%	23 6.71%	3.15	1.11	ปาน กลาง
ท่านและเพื่อนมักจะซื้อสิ่งของ หรืออุปกรณ์การเรียนที่เหมือนกัน	14 4.08%	57 16.62%	125 36.44%	95 27.70%	52 15.16%	2.67	1.05	ปาน กลาง
ท่านนำเทคนิคการเรียนที่ดีของ เพื่อนมาปรับใช้กับตัวเอง	33 9.62%	96 27.99%	147 42.86%	49 14.29%	18 5.25%	3.22	0.98	ปาน กลาง
เพื่อนเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับ ท่าน	33 9.62%	92 26.82%	157 45.77%	46 13.41%	15 4.37%	3.24	0.95	ปาน กลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม						2.95	0.60	ปาน กลาง

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่าด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนของ
นักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
2.95 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาและเพื่อนมักทบทวนตำราเรียนด้วยกัน อยู่ในระดับ
มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 และนักศึกษาและเพื่อนชอบสะสมสิ่งเหมือนกัน อยู่ในระดับ
น้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.33

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นปัจจัยภายนอก
ด้านสภาพแวดล้อม

ด้านสภาพแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	5	4	3	2	1			
วิทยาลัยฯ มีสถานที่เหมาะสม ในการทำกิจกรรมในเวลาว่าง	22 6.41%	105 30.61%	148 43.15%	42 12.24%	26 7.58%	3.16	0.98	ปาน กลาง
วิทยาลัยฯ มีบรรยากาศโดยรวม เหมาะสมในการทำกิจกรรมใน เวลาว่าง	18 5.26%	93 27.19%	155 45.32%	24 14.04%	28 8.16%	3.07	0.97	ปาน กลาง
วิทยาลัยฯ สนับสนุนให้ท่านทำ กิจกรรม	26 7.58%	109 31.78%	140 40.82%	45 13.12%	23 6.71%	3.20	0.99	ปาน กลาง
ท่านชอบใช้เวลาว่างทำกิจกรรม อยู่ที่วิทยาลัย	29 8.45%	91 26.53%	129 37.61%	63 18.37%	31 9.04%	3.07	1.07	ปาน กลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม						3.13	0.82	ปาน กลาง

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายนอกด้านสภาพแวดล้อมในภาพรวม อยู่ใน
ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า วิทยาลัยฯ สนับสนุนให้ท่าน
ทำกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 และวิทยาลัยฯ มีบรรยากาศโดยรวม
เหมาะสมในการทำกิจกรรมในเวลาว่าง และนักศึกษาชอบใช้เวลาว่างทำกิจกรรมอยู่ที่วิทยาลัย
อยู่ในระดับน้อยที่สุดเท่ากัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นปัจจัยภายนอก
ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่าง

ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่าง	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	5	4	3	2	1			
ท่านมีเวลาว่างทำกิจกรรมที่ท่านชอบอย่างสม่ำเสมอ	44 12.8%	111 32.4%	131 38.2%	45 13.1%	12 3.5%	3.38	0.98	ปาน กลาง
ท่านใช้เวลาว่างทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์เสมอ	31 9.04%	93 27.11%	160 46.65%	49 14.29%	10 2.92%	3.25	0.91	ปาน กลาง
ท่านจัดสรรเวลาของตัวเองทำให้มีเวลาว่างทำกิจกรรมอย่างอื่นเสมอ	28 8.19%	107 31.29%	168 49.12%	29 8.48%	10 2.92%	3.33	0.86	ปาน กลาง
อาจารย์มอบหมายงานให้มากทำให้ท่านไม่มีเวลาว่างทำกิจกรรมอย่างอื่น	30 8.77%	94 27.49%	148 43.27%	51 14.91%	19 5.56%	2.81	0.98	ปาน กลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม						3.20	0.61	ปาน กลาง

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายนอกด้านโอกาสในการใช้เวลาว่าง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีเวลาว่างทำกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 และอาจารย์มอบหมายงานให้มากทำให้นักศึกษามีเวลาว่างทำกิจกรรมอย่างอื่น อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการเรียน

ด้านการเรียน	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					\bar{x}	S.D.	การแปลผล
	5	4	3	2	1			
ท่านใช้เวลาว่างในการทำงานส่งอาจารย์	37 10.79%	120 34.99%	144 41.98%	37 10.79%	5 1.46%	3.43	0.88	ปานกลาง
ท่านใช้เวลาว่างทบทวนบทเรียน	16 4.66%	67 19.53%	164 47.81%	83 24.20%	13 3.79%	2.97	0.88	ปานกลาง
ท่านใช้เวลาว่างอ่านหนังสือหรือตำราเรียนก่อนเข้าเรียน	3 0.87%	51 14.87%	118 34.40%	125 36.44%	41 13.41%	2.53	0.93	น้อย
ท่านใช้เวลาว่างอ่านหนังสือพิมพ์วารสารที่เกี่ยวกับเนื้อหาในห้องเรียน	9 2.62%	46 13.41%	107 31.20%	131 38.19%	50 14.58%	2.51	0.98	น้อย
ท่านใช้เวลาว่างค้นคว้าหาความรู้ทางอินเทอร์เน็ต	42 12.24%	100 29.15%	117 34.11%	67 19.53%	17 4.96%	3.24	1.06	ปานกลาง
ท่านใช้เวลาว่างพบอาจารย์ที่ปรึกษา	12 3.50%	27 7.87%	79 23.03%	111 32.36%	114 33.24%	2.16	1.08	น้อยที่สุด
ท่านใช้เวลาว่างในการเข้าห้องสมุดเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	19 5.54%	33 9.62%	114 33.24%	106 30.90%	71 20.70%	2.48	1.09	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม						2.76	0.62	ปานกลาง

ตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่า การใช้เวลาว่างด้านการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษาใช้เวลาว่างในการทำงานส่งอาจารย์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 และนักศึกษาใช้เวลาว่างพบอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.16

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นรูปแบบการใช้
เวลาว่างด้านบันเทิง

ด้านบันเทิง	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	5	4	3	2	1			
เมื่อมีเวลาว่างท่านมักฟังเพลง/ ฟังดนตรี	116 33.82%	117 34.11%	71 20.70%	29 8.45%	10 2.92%	3.87	1.06	มาก
เมื่อมีเวลาว่างท่านมักเล่นดนตรี/ ร้องเพลง	83 24.20%	90 26.24%	93 27.11%	40 11.66%	37 10.79%	3.41	1.27	ปาน กลาง
เมื่อมีเวลาว่างท่านมักดู ภาพยนตร์/ ดู DVD	112 32.65%	122 35.57%	68 19.83%	23 6.71%	18 5.25%	3.84	1.11	มาก
เมื่อมีเวลาว่างท่านมักจะไปเที่ยว สถานเริงรมย์	46 13.41%	68 19.83%	82 23.91%	58 16.91%	89 25.95%	2.78	1.38	น้อย ที่สุด
เมื่อมีเวลาว่างท่านมักไปงาน ปาร์ตี้	28 8.16%	57 16.62%	95 27.70%	81 23.62%	82 23.91%	2.62	1.24	ปาน กลาง
เมื่อมีเวลาว่างท่านมักไปดู คอนเสิร์ต	17 4.96%	34 9.91%	98 28.57%	92 26.82%	102 29.74%	2.34	1.15	น้อย ที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม						3.14	0.74	ปาน กลาง

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงของนักศึกษา
วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เมื่อมีเวลาว่างนักศึกษามักฟังเพลง/ฟังดนตรี อยู่ในระดับมากที่สุด
โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และเมื่อมีเวลาว่างนักศึกษามักไปดูคอนเสิร์ต อยู่ในระดับน้อยที่สุด
โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นรูปแบบการใช้
เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง

ด้านการพัฒนาตนเอง	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	5	4	3	2	1			
เมื่อมีเวลาว่างท่านมักติดตาม ข่าวสารบ้านเมืองทางสื่อต่าง ๆ	36 10.53%	88 25.73%	127 37.13%	61 17.84%	30 8.77%	3.11	1.09	ปาน กลาง
เมื่อมีเวลาว่างท่านมักไปฟัง ธรรม หรือไปโบสถ์	15 4.37%	37 10.79%	94 27.41%	102 29.74%	95 27.70%	2.34	1.12	น้อย
เมื่อมีเวลาว่างท่านมักจะเรียนรู้ หรือเพิ่มพูนทักษะใหม่ๆ เสมอ เพื่อพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา	30 8.75%	78 22.74%	137 39.94%	77 22.45%	21 6.12%	3.06	1.02	ปาน กลาง
เมื่อมีเวลาว่างท่านมักจะทำ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	11 3.21%	52 15.16%	119 34.69%	105 30.61%	56 16.33%	2.58	1.03	ปาน กลาง
เมื่อมีเวลาว่างท่านมักจะไปเรียน พิเศษหรือเข้าร่วมอบรมเพื่อ เพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ	15 4.39%	41 11.99%	129 37.72%	104 30.41%	53 15.50%	2.59	1.03	ปาน กลาง
เมื่อมีเวลาว่างท่านมักจะเขียน หรืออ่านหนังสือ	22 6.43%	69 20.18%	113 33.04%	97 28.36%	41 11.99%	2.81	1.09	ปาน กลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม						2.75	0.68	ปาน กลาง

ผลงานวิจัยนักศึกษาระดับปริญญาตรี

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเองของ
นักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 2.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เมื่อมีเวลาว่างนักศึกษามักติดตามข่าวสารบ้านเมือง
ทางสื่อต่าง ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 และเมื่อมีเวลาว่างนักศึกษามักไป
ฟังธรรม หรือไปโบสถ์ระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นรูปแบบการใช้
เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา

ด้านการออกกำลังกาย หรือเล่นกีฬา	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	5	4	3	2	1			
ท่านมีกลุ่มเพื่อนที่ออกกำลังกาย หรือเล่นกีฬาเป็นประจำ	59 17.20%	58 16.91%	95 27.70%	77 55.45%	53 15.45%	2.98	1.31	ปาน กลาง
ท่านเข้าร่วมแข่งขันกีฬาเป็น ประจำ	34 9.91%	35 10.20%	85 24.78%	95 27.70%	94 27.41%	2.48	1.27	น้อย
ท่านมักจะออกกำลังกายหรือ เล่นกีฬาในมหาวิทยาลัย	39 11.37%	54 15.74%	78 22.74%	89 25.95%	83 24.20%	2.64	1.31	น้อย
ท่านเห็นความสำคัญของการ ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา	88 25.66%	101 29.45%	86 25.07%	45 13.12%	23 6.71%	3.54	1.20	มาก
เมื่อมีเวลาว่างท่านมักออกกำลังกาย หรือเล่นกีฬา	59 17.20%	73 21.28%	109 31.78%	70 20.14%	32 9.33%	3.17	1.21	ปาน กลาง
ท่านเป็นสมาชิกชมรมกีฬาและ เข้าร่วมสม่ำเสมอ	37 10.79%	31 9.04%	91 26.53%	83 24.20%	101 29.45%	2.48	1.29	น้อย
ค่าเฉลี่ยโดยรวม						2.88	0.98	ปาน กลาง

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือ
เล่นกีฬาของนักศึกษามหาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษาเห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย/
เล่นกีฬา อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 และนักศึกษาเข้าร่วมแข่งขันกีฬา
เป็นประจำ และนักศึกษาเป็นสมาชิกชมรมกีฬาและเข้าร่วมสม่ำเสมอ อยู่ในระดับน้อยที่สุดเท่ากัน
โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.48

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นรูปแบบการใช้
เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ

ด้านการหารายได้พิเศษ	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	5	4	3	2	1			
ทำนใช้เวลาว่างรับจ้างเล่นดนตรี ตามงานหรือร้านอาหารต่างๆ	6 1.75%	16 4.66%	35 10.20%	33 9.62%	253 73.76%	1.51	0.97	น้อย ที่สุด
ทำนใช้เวลาว่างรับจ้างแปล เอกสาร	3 0.87%	17 4.96%	40 11.66%	42 12.24%	241 70.26%	1.54	0.94	น้อย ที่สุด
ทำนใช้เวลาว่างขายของหรือขาย ของทางอินเทอร์เน็ต	11 3.21%	25 7.29%	42 12.24%	43 12.54%	222 64.72%	1.72	1.13	น้อย ที่สุด
ทำนใช้เวลาว่างในการรับจ้าง สอนภาษา	14 4.08%	29 8.45%	40 11.66%	38 11.08%	222 64.72%	1.76	1.19	น้อย ที่สุด
ทำนใช้เวลาว่างทำงานใน หน่วยงานต่างๆ ใน วิทยาลัย	14 4.08%	28 8.16%	37 10.79%	39 11.37%	225 65.60%	1.74	1.18	น้อย ที่สุด
ทำนรับจ้าง อื่น ๆ	16 11.51%	10 7.19%	8 5.76%	13 9.35%	92 66.19%	1.18	1.43	น้อย ที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม						1.76	0.85	น้อย ที่สุด

จากตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษของ
นักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
1.76 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษาใช้เวลาว่างในการรับจ้างสอนภาษา อยู่ในระดับมาก
ที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.76 และนักศึกษารับจ้างอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 1.18

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล กับปัจจัยส่วนบุคคลโดยใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 ตัวที่เป็นอิสระต่อกันด้วยค่า Independent Samples T-test อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีผลการทดสอบดังนี้

ตารางที่ 24 ผลการทดสอบโดยการทดสอบค่าที (t-test) ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ ในภาพรวมจำแนกตามเพศ

รูปแบบการใช้เวลาว่าง	เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ค่าสถิติ ทดสอบ t	Sig.
ด้านการเรียน	หญิง	193	2.75	0.61	-0.55	0.31
	ชาย	150	2.78	0.64		
ด้านบันเทิง	หญิง	193	3.16	0.73	0.61	0.50
	ชาย	150	3.11	0.76		
ด้านการพัฒนาตนเอง	หญิง	192	2.75	0.68	0.11	0.82
	ชาย	148	2.74	0.69		
ด้านการออกกำลังกาย หรือเล่นกีฬา	หญิง	193	2.60	0.86	-6.33	0.03
	ชาย	150	3.24	1.01		
ด้านการหารายได้พิเศษ	หญิง	67	1.70	0.90	-0.78	0.53
	ชาย	72	1.81	0.81		
ภาพรวม	หญิง	66	4.31	0.90	0.27	0.78
	ชาย	71	4.31	0.74		

* กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามเพศ โดยทดสอบด้วยค่าที (t-test) โดยภาพรวมพบว่า ค่า $t = 0.27$ ค่า $df = 135$ ค่า $Sig. = 0.78$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีภาพรวมการใช้เวลาว่างไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ได้ค่า $t = -0.55$ ค่า $df = 341$ ค่า $Sig. = 0.31$ นั่นคือนักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการเรียนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านการใช้เวลาว่างด้านบันเทิง ได้ค่า $t = 0.61$ ค่า $df = 341$ ค่า $Sig. = 0.50$ นั่นคือนักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง ได้ค่า $t = 0.11$ ค่า $df = 338$ ค่า $Sig. = 0.82$ นั่นคือนักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา ได้ค่า $t = -6.33$ ค่า $df = 341$ ค่า $Sig. = 0.03$ นั่นคือนักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ ได้ค่า $t = -0.78$ ค่า $df = 135$ ค่า $Sig. = 0.53$ นั่นคือนักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรมากกว่า 2 ตัว ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลที่มีตัวแปรมากกว่า 2 ตัว กับรูปแบบการใช้เวลาว่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีผลการทดสอบดังนี้

ตารางที่ 25 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษามหาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามชั้นปี

รูปแบบการใช้เวลาว่าง	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
ด้านการเรียน	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	0.53	3	0.18	0.45	0.72
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	131.48	339	0.39		
	รวม	132.00	342			

ตารางที่ 25 (ต่อ)

รูปแบบการใช้ เวลาว่าง	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
ด้านบันเทิง	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2.45	3	0.82	1.48	0.22
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	186.85	339	0.55		
	รวม	189.30	342			
ด้านพัฒนาตนเอง	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	0.89	3	0.30	0.63	0.59
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	157.80	336	0.47		
	รวม	158.69	339			
ด้านออกกำลังกาย หรือเล่นกีฬา	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	1.53	3	0.51	0.53	0.66
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	327.05	336	0.96		
	รวม	328.59	339			
ด้านการหารายได้ พิเศษ	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	9.38	3	3.13	4.66	0.00
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	90.52	135	0.67		
	รวม	99.90	138			
ภาพรวม	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4.50	3	1.50	2.32	0.08
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	86.13	133	0.65		
	รวม	90.63	136			

* กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

จากตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามชั้นปี โดยทดสอบด้วยความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า โดยภาพรวม ได้ค่า $F = 2.32$ ค่า $df = 136$ ค่า $Sig. = 0.08$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีภาพรวมการใช้เวลาว่างไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และวิเคราะห์รายด้านได้ผลดังนี้

การใช้เวลาว่างด้านการเรียน ได้ค่า $F = 0.45$ ค่า $df = 342$ ค่า $Sig. = 0.72$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการเรียนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านการใช้เวลาว่างด้านบันเทิง ได้ค่า $F = 0.61$ ค่า $df = 342$ ค่า $Sig. = 0.22$ นั่นคือนักศึกษาที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง ได้ค่า $F = 0.63$ ค่า $df = 339$ ค่า $Sig. = 0.59$ นั่นคือนักศึกษาที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา ได้ค่า $F = 0.53$ ค่า $df = 342$ ค่า $Sig. = 0.66$ นั่นคือนักศึกษาที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ ได้ค่า $F = 4.66$ ค่า $df = 138$ ค่า $Sig. = 0.00$ นั่นคือนักศึกษาที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe ปรากฏดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 แสดงการค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษตามชั้นปีเป็นรายคู่

ชั้นปี	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ชั้นที่ 2	ชั้นที่ 3	ชั้นที่ 4
			1.67	2.34
ชั้นที่ 1	1.68	0.23	0.24	0.19
ชั้นที่ 2	1.67	-	0.04*	0.19
ชั้นที่ 3	2.34	-	-	0.01*
ชั้นที่ 4	1.62	-	-	-

* กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 26 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามชั้นปีเป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษาที่มีชั้นปีแตกต่างกันจะมีการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษแตกต่างกัน ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3

มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่ารูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษของนักศึกษามหาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล แตกต่างกันตามระดับชั้นปี

ตารางที่ 27 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษามหาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามหลักสูตร

รูปแบบการใช้เวลาว่าง	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
ด้านการเรียน	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	0.48	2	0.24	0.62	0.54
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	131.48	340	0.39		
	รวม	132.00	342			
ด้านบันเทิง	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	5.01	2	2.50	4.62	0.01
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	148.29	340	0.54		
	รวม	189.30	342			
ด้านพัฒนาตนเอง	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	0.58	2	0.29	0.62	0.54
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	158.11	337	0.47		
	รวม	158.69	339			
ด้านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3.71	2	1.85	1.94	0.15
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	324.88	340	.096		
	รวม	328.59	342			
ด้านการหารายได้พิเศษ	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	0.41	2	0.20	0.28	0.76
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	99.49	136	0.73		
	รวม	99.90	138			
ภาพรวม	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	0.70	2	0.35	0.52	0.59
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	89.93	134	0.67		
	รวม	90.63	136			

* กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามหลักสูตร โดยทดสอบด้วยความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า โดยภาพรวม ได้ค่า $F = 0.52$ ค่า $df = 136$ ค่า $Sig. = 0.59$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีหลักสูตรแตกต่างกัน มีภาพรวมการใช้เวลาว่างไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และวิเคราะห์รายด้านได้ผลดังนี้

การใช้เวลาว่างด้านการเรียน ได้ค่า $F = 0.62$ ค่า $df = 342$ ค่า $Sig. = 0.54$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีหลักสูตรแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการเรียนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง ได้ค่า $F = 0.62$ ค่า $df = 339$ ค่า $Sig. = 0.54$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีหลักสูตรแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา ได้ค่า $F = 1.94$ ค่า $df = 342$ ค่า $Sig. = 0.15$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีหลักสูตรแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ ได้ค่า $F = 0.28$ ค่า $df = 138$ ค่า $Sig. = 0.76$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีหลักสูตรแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านบันเทิง ได้ค่า $F = 4.62$ ค่า $df = 342$ ค่า $Sig. = 0.01$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีหลักสูตรแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe ดังตารางที่ 28

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 28 แสดงการค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการใช้เวลาว่างด้านบันเทิง จำแนกตาม
หลักสูตรเป็นรายคู่

หลักสูตร	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ศิลปศาสตร์	วิทยาศาสตร์
		3.23	2.86
บริหารธุรกิจ	3.18	0.10	0.02*
ศิลปศาสตร์	3.23	-	0.02*
วิทยาศาสตร์	2.86		-

* กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 28 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงของนักศึกษา
วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามหลักสูตรเป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษาที่มีหลักสูตร
แตกต่างกันมีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงแตกต่างกัน ได้แก่ นักศึกษาที่เรียนหลักสูตร
วิทยาศาสตร์มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงแตกต่างจากนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจ และ
นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตร์ มีรูปแบบการใช้เวลาว่างแตกต่างจากนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่ารูปแบบการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงของนักศึกษา
วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล แตกต่างกันตามหลักสูตร

ตารางที่ 29 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ
จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

รูปแบบการใช้ เวลาว่าง	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
ด้านการเรียน	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4.07	5	0.81	2.14	0.06
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	127.93	337	0.38		
	รวม	132.00	342			
ด้านบันเทิง	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2.96	5	0.59	1.07	0.38
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	186.34	337	0.55		
	รวม	189.30	342			

ตารางที่ 29 (ต่อ)

รูปแบบการใช้ เวลาว่าง	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
ด้านพัฒนาตนเอง	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	1.85	5	0.37	0.79	0.56
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	156.84	334	0.47		
	รวม	158.69	339			
ด้านออกกำลัง กายหรือเล่นกีฬา	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	7.95	5	1.59	1.67	0.14
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	320.64	337	0.95		
	รวม	328.59	342			
ด้านการหารายได้ พิเศษ	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	1.61	5	0.32	0.44	0.82
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	98.29	133	0.74		
	รวม	99.90	138			
ภาพรวม	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	0.43	5	0.09	0.12	0.99
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	90.21	131	0.69		
	รวม	90.63	136			

* กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 29 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา โดยทดสอบด้วยความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า โดยภาพรวม ได้ค่า $F = 2.32$ ค่า $df = 136$ ค่า $Sig. = 0.08$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาแตกต่างกัน มีภาพรวมการใช้เวลาว่างไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และวิเคราะห์รายด้านได้ผลดังนี้

การใช้เวลาว่างด้านการเรียน ได้ค่า $F = 2.14$ ค่า $df = 342$ ค่า $Sig. = 0.06$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการเรียนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านบันเทิง ได้ค่า $F = 1.07$ ค่า $df = 342$ ค่า $Sig. = 0.38$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง ได้ค่า $F=0.79$ ค่า $df=339$ ค่า $Sig.=0.56$ นั่นคือนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา ได้ค่า $F=1.67$ ค่า $df=342$ ค่า $Sig.=0.14$ นั่นคือนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ ได้ค่า $F=0.44$ ค่า $df=138$ ค่า $Sig.=0.82$ นั่นคือนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 30 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ จำแนกตามที่พักอาศัย

รูปแบบการใช้เวลาว่าง	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
ด้านการเรียน	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	0.84	4	0.21	0.54	0.71
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	131.17	338	0.39		
	รวม	132.00	342			
ด้านบันเทิง	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	1.09	4	0.27	0.49	0.74
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	188.21	338	0.56		
	รวม	189.30	342			
ด้านพัฒนาตนเอง	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	1.29	4	0.32	0.69	0.60
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	157.40	335	0.47		
	รวม	158.69	339			
ด้านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	1.60	4	0.40	0.41	0.80
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	326.99	338	0.97		
	รวม	328.59	342			
ด้านการหารายได้พิเศษ	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2.78	4	0.69	0.96	0.43
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	97.12	134	0.72		
	รวม	99.90	138			

ตารางที่ 30 (ต่อ)

รูปแบบการใช้ เวลาว่าง	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
ภาพรวม	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	5.86	4	1.47	2.28	0.06
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	84.77	132	0.64		
	รวม	90.63	136			

* กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามที่พักอาศัย โดยทดสอบด้วยความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า โดยภาพรวม ได้ค่า $F = 2.28$ ค่า $df = 136$ ค่า $Sig. = 0.06$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีภาพรวมการใช้เวลาว่างไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และวิเคราะห์รายด้าน ได้ผลดังนี้

การใช้เวลาว่างด้านการเรียน ได้ค่า $F = 0.54$ ค่า $df = 342$ ค่า $Sig. = 0.71$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการเรียนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านบันเทิง ได้ค่า $F = 0.49$ ค่า $df = 342$ ค่า $Sig. = 0.74$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง ได้ค่า $F = 0.69$ ค่า $df = 339$ ค่า $Sig. = 0.60$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีที่พักอาศัยต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา ได้ค่า $F = 0.41$ ค่า $df = 342$ ค่า $Sig. = 0.80$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีที่พักอาศัย แตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ ได้ค่า $F = 0.96$ ค่า $df = 138$ ค่า $Sig. = 0.43$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีที่พักอาศัย แตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 31 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ
จำแนกตามสถานภาพของครอบครัว

รูปแบบการใช้ เวลาว่าง	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
ด้านการเรียน	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	0.02	2	0.01	0.02	0.98
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	131.99	340	0.39		
	รวม	132.00	342			
ด้านบันเทิง	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	0.68	2	0.34	0.61	0.54
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	188.62	340	0.55		
	รวม	189.30	342			
ด้านพัฒนาตนเอง	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	0.25	2	0.13	0.27	0.76
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	158.44	337	0.47		
	รวม	158.69	339			
ด้านออกกำลังกาย หรือเล่นกีฬา	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	0.77	2	0.38	0.40	0.67
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	327.82	340	0.96		
	รวม	328.59	342			
ด้านการหารายได้ พิเศษ	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	1.17	2	0.58	0.80	0.45
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	98.73	136	0.73		
	รวม	99.90	138			
ภาพรวม	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	0.79	2	0.40	0.59	0.55
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	89.84	134	0.67		
	รวม	90.63	136			

* กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 31 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบการใช้
เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามสถานภาพของครอบครัว
โดยทดสอบด้วยความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า โดยภาพรวม ได้ค่า $F = 0.59$

ค่า $df = 136$ ค่า $Sig. = 0.55$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีภาพรวมการใช้เวลาว่างไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และวิเคราะห์รายด้านได้ผลดังนี้

การใช้เวลาว่างด้านการเรียน ได้ค่า $F = 0.02$ ค่า $df = 342$ ค่า $Sig. = 0.98$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีสถานภาพของผู้ปกครองแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการเรียนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านบันเทิง ได้ค่า $F = 0.61$ ค่า $df = 342$ ค่า $Sig. = 0.54$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีสถานภาพของผู้ปกครองแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง ได้ค่า $F = 0.27$ ค่า $df = 339$ ค่า $Sig. = 0.76$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีสถานภาพของผู้ปกครองต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา ได้ค่า $F = 0.40$ ค่า $df = 342$ ค่า $Sig. = 0.67$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีสถานภาพของผู้ปกครองแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ ได้ค่า $F = 0.80$ ค่า $df = 138$ ค่า $Sig. = 0.45$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 32 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ
จำแนกตามค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์

รูปแบบการใช้เวลาว่าง	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
ด้านการเรียน	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	0.68	3	0.23	0.59	0.62
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	131.32	339	0.39		
	รวม	132.00	342			
ด้านบันเทิง	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2.63	3	0.88	1.59	0.19
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	186.67	339	0.55		
	รวม	189.30	342			

ตารางที่ 32 (ต่อ)

รูปแบบการ ใช้เวลาว่าง	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
ด้านพัฒนานเอง	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	1.54	3	0.51	1.10	0.35
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	157.15	336	0.47		
	รวม	158.69	339			
ด้านออกกำลังกาย หรือเล่นกีฬา	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2.94	3	0.98	1.02	0.38
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	325.65	339	0.96		
	รวม	328.59	342			
ด้านการหารายได้ พิเศษ	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	0.39	3	0.12	0.17	0.92
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	99.53	135	0.74		
	รวม	99.90	138			
ภาพรวม	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	1.74	3	0.58	0.87	0.46
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	88.90	133	0.67		
	รวม	90.63	136			

* กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 32 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์โดยทดสอบด้วยความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า โดยภาพรวม ได้ค่า $F = 2.32$ ค่า $df = 136$ ค่า $Sig. = 0.08$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์แตกต่างกัน มีภาพรวมการใช้เวลาว่างไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และวิเคราะห์รายด้านได้ผลดังนี้

การใช้เวลาว่างด้านการเรียนได้ค่า $F = 0.59$ ค่า $df = 342$ ค่า $Sig. = 0.62$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์แตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการเรียนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านบันเทิง ได้ค่า $F = 1.59$ ค่า $df = 342$ ค่า $Sig. = 0.19$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์แตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง ได้ค่า $F=0.10$ ค่า $df=339$ ค่า $Sig.=0.35$ นั่นคือนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์ต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา ได้ค่า $F=1.02$ ค่า $df=342$ ค่า $Sig.=0.38$ นั่นคือนักศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์แตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ ได้ค่า $F=0.17$ ค่า $df=138$ ค่า $Sig.=0.92$ นั่นคือนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์แตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 33 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ
จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

รูปแบบการใช้เวลาว่าง	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
ด้านการเรียน	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	1.33	5	0.27	0.71	0.62
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	117.46	314	0.37		
	รวม	118.79	319			
ด้านบันเทิง	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	13.45	5	2.69	5.11	0.00
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	165.20	314	0.53		
	รวม	178.65	319			
ด้านพัฒนาตนเอง	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	1.08	5	0.22	0.47	0.80
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	141.51	311	0.46		
	รวม	142.59	316			
ด้านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2.60	5	0.52	0.55	0.74
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	297.79	314	0.95		
	รวม	300.39	319			
ด้านการหารายได้พิเศษ	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	7.33	5	1.47	2.52	0.03
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	71.68	123	0.58		
	รวม	79.01	128			

ตารางที่ 33 (ต่อ)

รูปแบบการใช้ เวลาว่าง	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
ภาพรวม	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	1.83	5	0.37	0.61	0.69
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	71.89	121	0.59		
	รวม	73.72	126			

* กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 33 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบการใช้เวลาว่างของวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน โดยทดสอบด้วยความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า โดยภาพรวม ได้ค่า $F = 0.61$ ค่า $df = 126$ ค่า $Sig. = 0.69$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์แตกต่างกัน มีภาพรวมการใช้เวลาว่างไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และวิเคราะห์รายด้านได้ผลดังนี้

การใช้เวลาว่างด้านการเรียน ได้ค่า $F = 0.71$ ค่า $df = 319$ ค่า $Sig. = 0.62$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่อเดือนแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการเรียนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง ได้ค่า $F = 0.47$ ค่า $df = 316$ ค่า $Sig. = 0.80$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา ได้ค่า $F = 0.55$ ค่า $df = 319$ ค่า $Sig. = 0.74$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ ได้ค่า $F = 2.52$ ค่า $df = 128$ ค่า $Sig. = 0.03$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ไม่พบรายคู่ใดที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การใช้เวลาว่างด้านบันเทิง ได้ค่า $F = 5.11$ ค่า $df = 319$ ค่า $Sig. = 0.00$ นั่นคือ นักศึกษาที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe ปรากฏดังตารางที่ 31

ตารางที่ 34 แสดงการค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการใช้เวลาว่างด้านบันเทิง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน เป็นรายคู่

รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	100,001-300,000 บาท	300,001-500,000 บาท	500,001-800,000 บาท	800,000-1,000,000 บาท	1,000,000 บาทขึ้นไป
		3.11	3.19	3.21	3.28	3.47
50,000-100,000 บาท	2.78	0.00*	0.28	0.10	0.01*	0.18
100,001-300,000 บาท	3.11	-	0.86	1.00	0.94	1.00
300,001-500,000 บาท	3.19	-	-	0.99	0.58	1.00
500,001-800,000 บาท	3.21	-	-	-	0.88	1.00
800,000-1,000,000 บาท	3.28	-	-	-	-	0.85
1,000,000 บาทขึ้นไป	3.47	-	-	-	-	-

* กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 34 เมื่อทดสอบความแตกต่างของรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนพบว่า นักศึกษาที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวระหว่าง 50,000-100,000 บาท มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงแตกต่างจากนักศึกษาที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวระหว่าง 100,001 - 300,000 บาท และนักศึกษาที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวระหว่าง 800,000-1,000,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า รูปแบบการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล แตกต่างกันตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก กับรูปแบบการใช้เวลาว่าง
ของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 35 ผลการทดสอบโดยใช้การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในด้านบุคลิกภาพ
กับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

รูปแบบการใช้เวลาว่าง	ด้านบุคลิกภาพ
ด้านการเรียน	0.31**
ด้านบันเทิง	0.04
ด้านการพัฒนาตนเอง	0.28**
ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา	0.14**
ด้านการหารายได้พิเศษ	0.04
ภาพรวม	0.18**

** กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 35 ผลการทดสอบโดยการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายใน
ด้านบุคลิกภาพกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ใน
ภาพรวม คำนวณได้เท่ากับ 0.18 นั่นคือ ปัจจัยภายในด้านบุคลิกภาพกับรูปแบบการใช้เวลาว่างใน
ภาพรวมมีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านบุคลิกภาพกับการใช้เวลาว่างด้านการเรียน คำนวณได้เท่ากับ 0.31 นั่นคือ ปัจจัย
ภายในด้านบุคลิกภาพกับการใช้เวลาว่างด้านการเรียนมีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทาง
เดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านบุคลิกภาพกับการใช้เวลาว่างด้านบันเทิง คำนวณได้เท่ากับ 0.04 นั่นคือ ปัจจัย
ภายในด้านบุคลิกภาพกับการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงไม่มีความสัมพันธ์กันและไม่เป็นไปในทิศทาง
เดียวกัน

ด้านบุคลิกภาพกับการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง คำนวณได้เท่ากับ 0.28 นั่นคือ
ปัจจัยภายในด้านบุคลิกภาพกับการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเองมีความสัมพันธ์กันและเป็นไป
ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านบุคลิกภาพกับการใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา คำนวณได้เท่ากับ 0.14 นั่นคือ ปัจจัยภายในด้านบุคลิกภาพกับการใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬามีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านบุคลิกภาพกับการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ คำนวณได้เท่ากับ 0.04 นั่นคือ ปัจจัยภายในด้านบุคลิกภาพกับการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษไม่มีความสัมพันธ์กันและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 36 ผลการทดสอบโดยใช้การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์กับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

รูปแบบการใช้เวลาว่าง	ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์
ด้านการเรียน	0.18**
ด้านบันเทิง	0.21**
ด้านการพัฒนาตนฯ	0.24**
ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา	0.30**
ด้านการหารายได้พิเศษ	0.12
ภาพรวม	0.29**

** กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 36 ผลการทดสอบโดยการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์กับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวม คำนวณได้เท่ากับ 0.29 นั่นคือ ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์กับรูปแบบการใช้เวลาว่างในภาพรวม มีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์กับการใช้เวลาว่างด้านการเรียน คำนวณได้เท่ากับ 0.18 นั่นคือ ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์กับการใช้เวลาว่างด้านการเรียนมีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์กับการใช้เวลาว่างด้านบันเทิง จำนวนได้เท่ากับ 0.21 นั่นคือ ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์กับการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงมีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์กับการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง จำนวนได้เท่ากับ 0.24 นั่นคือ ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์กับการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเองมีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์กับการใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา จำนวนได้เท่ากับ 0.30 นั่นคือ ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์กับการใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา มีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์กับการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ จำนวนได้เท่ากับ 0.12 นั่นคือ ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์กับการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ ไม่มีความสัมพันธ์กันและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 37 ผลการทดสอบ โดยใช้การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัวกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษา วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

รูปแบบการใช้เวลาว่าง	ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัว
ด้านการเรียน	0.31**
ด้านบันเทิง	0.27**
ด้านการพัฒนาตนฯ	0.33**
ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา	0.27**
ด้านการหารายได้พิเศษ	0.20*
ภาพรวม	0.46**

** กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 37 ผลการทดสอบโดยการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัวกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวม ค่ารวมได้เท่ากับ 0.46 นั่นคือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัวกับรูปแบบการใช้เวลาว่างในภาพรวม มีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัวกับการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ค่ารวมได้เท่ากับ 0.31 นั่นคือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัวกับการใช้เวลาว่างด้านการเรียนมีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัวกับการใช้เวลาว่างด้านบันเทิง ค่ารวมได้เท่ากับ 0.27 นั่นคือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัวกับการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงมีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัวกับการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง ค่ารวมได้เท่ากับ 0.33 นั่นคือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัวกับการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเองมีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัวกับการใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา ค่ารวมได้เท่ากับ 0.27 นั่นคือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัวกับการใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา มีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัวกับการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ ค่ารวมได้เท่ากับ 0.20 นั่นคือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัวกับการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ มีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 38 ผลการทดสอบโดยใช้การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

รูปแบบการใช้เวลาว่าง	ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน
ด้านการเรียน	0.43**
ด้านบันเทิง	0.19**
ด้านการพัฒนาตนๆ	0.40**
ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา	0.28**
ด้านการหารายได้พิเศษ	0.31**
ภาพรวม	0.55**

** กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 38 ผลการทดสอบโดยการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวม คำนวณได้เท่ากับ 0.55 นั่นคือ ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันกับรูปแบบการใช้เวลาว่างในภาพรวม มีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันกับเพื่อนกับการใช้เวลาว่างด้านการเรียน คำนวณได้เท่ากับ 0.43 นั่นคือ ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันกับเพื่อนกับการใช้เวลาว่างด้านการเรียน มีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันกับเพื่อนกับการใช้เวลาว่างด้านบันเทิง คำนวณได้เท่ากับ 0.19 นั่นคือ ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันกับเพื่อนกับการใช้เวลาว่างด้านบันเทิง มีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันกับเพื่อนกับการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง คำนวณได้เท่ากับ 0.40 นั่นคือ ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันกับเพื่อนกับการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง มีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันเพื่อนกับการใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา คำนวณได้เท่ากับ 0.28 นั่นคือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันเพื่อนกับการใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา มีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันเพื่อนกับการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ คำนวณได้เท่ากับ 0.31 นั่นคือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันเพื่อนกับการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ มีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 39 ผลการทดสอบโดยใช้การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกด้านสภาพแวดล้อมกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

รูปแบบการใช้เวลาว่าง	ด้านสภาพแวดล้อม
ด้านการเรียน	0.28**
ด้านบันเทิง	0.04
ด้านการพัฒนาตนฯ	0.20**
ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา	0.06
ด้านการหารายได้พิเศษ	0.17
ภาพรวม	0.38**

** กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

จากตารางที่ 39 ผลการทดสอบโดยการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกด้านสภาพแวดล้อมกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวม คำนวณได้เท่ากับ 0.38 นั่นคือ ด้านสภาพแวดล้อมกับรูปแบบการใช้เวลาว่างในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านสภาพแวดล้อมกับการใช้เวลาว่างด้านการเรียน คำนวณได้เท่ากับ 0.28 นั่นคือ ด้านสภาพแวดล้อมกับการใช้เวลาว่างด้านการเรียนมีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านสภาพแวดล้อมกับการใช้เวลาว่างด้านบันเทิง คำนวณได้เท่ากับ 0.04 นั่นคือ ด้านสภาพแวดล้อมกับการใช้เวลาว่างด้านบันเทิง ไม่มีความสัมพันธ์กันและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านสภาพแวดล้อมกับการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง คำนวณได้เท่ากับ 0.20 นั่นคือ ด้านสภาพแวดล้อมกับการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง มีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านสภาพแวดล้อมกับการใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา คำนวณได้เท่ากับ 0.06 นั่นคือ ด้านสภาพแวดล้อมกับการใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา ไม่มีความสัมพันธ์กันและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านสภาพแวดล้อมกับการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ คำนวณได้เท่ากับ 0.17 นั่นคือ ด้านสภาพแวดล้อมกับการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ ไม่มีความสัมพันธ์กันและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 40 ผลการทดสอบโดยใช้การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกด้านโอกาสในการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

รูปแบบการใช้เวลาว่าง	ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่าง
ด้านการเรียน	0.17**
ด้านบันเทิง	0.17**
ด้านการพัฒนาตนเอง	0.30**
ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา	0.29**
ด้านการหารายได้พิเศษ	0.15
ภาพรวม	0.39**

** กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 40 ผลการทดสอบโดยการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกด้านโอกาสในการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวม คำนวณได้เท่ากับ 0.39 นั่นคือ ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่าง กับ

รูปแบบการใช้เวลาว่างในภาพรวม มีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่างกับการใช้เวลาว่างด้านการเรียน คำนวณได้เท่ากับ 0.17 นั่นคือ ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่างกับการใช้เวลาว่างด้านการเรียน มีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่างกับการใช้เวลาว่างด้านบันเทิง คำนวณได้เท่ากับ 0.17 นั่นคือ ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่างกับการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงมีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่างกับการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง คำนวณได้เท่ากับ 0.30 นั่นคือ ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่างกับการใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง มีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่างกับการใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา คำนวณได้เท่ากับ 0.29 นั่นคือ ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่างกับการใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา มีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่างกับการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ คำนวณได้เท่ากับ 0.15 นั่นคือ ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่างกับการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ ไม่มีความสัมพันธ์กันและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์รูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล และเพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาของวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดลที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2552 - 2553 จำนวน 2,415 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบชั้น (Stratified Radom Sampling) ได้จำนวน 343 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เวลาว่าง ศึกษาจากทบทวนวรรณกรรม และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วย แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยภายใน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัว ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ลงรหัส และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW (Statistical Package for the Social Sciences for Window) ด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิจัยการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ (%) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก ที่มีผลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของ 2 ตัวแปร ด้วยค่า Independent t-test การเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรที่มากกว่า 2 ตัวทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's test for all possible comparison) และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 56.27 และเป็นเพศชาย จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 43.73

ชั้นปี นักศึกษาส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 มากที่สุด จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 35.28 รองลงมาคือนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 27.11 และนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 น้อยที่สุด จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 15.74

หลักสูตร นักศึกษาส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่หลักสูตรบริหารธุรกิจมากที่สุด จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 62.39 รองลงมาคือหลักสูตรศิลปศาสตร์ จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 22.16 และหลักสูตรวิทยาศาสตร์ น้อยที่สุด จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 15.54

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่มีผลการเรียนเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.00 มากที่สุด จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 32.65 รองลงมาคือ 3.01-3.50 จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 29.15 และต่ำกว่า 1.50 น้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.58

ที่พักอาศัย นักศึกษาส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่บ้านบิดามารดามากที่สุด จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 65.01 รองลงมาคือหอพักเอกชน จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 25.36 และพักบ้านญาติ น้อยที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.92

สถานภาพทางครอบครัว นักศึกษาส่วนใหญ่บิดามารดาอยู่ร่วมกันมากที่สุด จำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 84.84 รองลงมาบิดามารดาแยกกันอยู่ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 11.66 และบิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม น้อยที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50

ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์ นักศึกษาส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์ระหว่าง 1,001-3,000 บาท มากที่สุด จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 68.22 รองลงมาคือมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์ระหว่าง 3,001-6,000 บาท จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 19.53 และมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์ระหว่าง 6,001-9,000 บาท น้อยที่สุด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.83

รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน นักศึกษาส่วนใหญ่ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 100,001-300,000 บาท มากที่สุด จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 28.86 รองลงมาคือครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 50,000-100,000 บาท จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 19.53 และครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 800,001-1,000,000 บาท น้อยที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.41

2. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายในที่มีผลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่าง

ด้านบุคลิกภาพ จากการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาคิดว่าเป็นคนที่เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 และนักศึกษาชอบอ่านหนังสือมากกว่าการเข้าสังคม อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45

ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์ จากการศึกษาพบว่า มูลเหตุจูงใจทางอารมณ์ของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การทำกิจกรรมที่ชอบทำให้คลายเครียด อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และเมื่อมีเงินไม่พอใช้ นักศึกษาต้องการทำงานหารายได้พิเศษ อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90

3. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่าง

ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัว จากการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัวของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาและครอบครัวมีกิจกรรมในโอกาสพิเศษด้วยกัน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยกัน อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59

ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน จากการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาและเพื่อนมักทบทวนตำราเรียนด้วยกันอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 นักศึกษาและเพื่อนชอบสะสมสิ่งเหมือนกัน อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.33

ด้านสภาพแวดล้อม จากการศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า วิทยาลัยฯ สนับสนุนให้นักศึกษาทำกิจกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 วิทยาลัยฯ มีบรรยากาศโดยรวมเหมาะสมในการทำกิจกรรมในเวลาว่าง และนักศึกษามักใช้เวลาว่างทำกิจกรรมอยู่ที่วิทยาลัย อยู่ในระดับน้อยที่สุดเท่ากัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07

ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่าง จากการศึกษาพบว่า โอกาสในการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีเวลาว่างทำกิจกรรมที่นักศึกษาชอบอย่างสม่ำเสมอ

อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 และอาจารย์มอบหมายงานให้มากทำให้นักศึกษา
ไม่มีเวลาว่างทำกิจกรรมอย่างอื่น อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81

4. ระดับความคิดเห็นของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

การใช้เวลาว่างด้านการเรียน จากการศึกษาพบว่า การใช้เวลาว่างด้านการเรียนของ
นักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
2.76 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาใช้เวลาว่างในการทำงานส่งอาจารย์ อยู่ในระดับมาก
ที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 และนักศึกษาใช้เวลาว่างพบอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด
โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.16

การใช้เวลาว่างด้านบันเทิง จากการศึกษาพบว่า การใช้เวลาว่างด้านบันเทิงของ
นักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
3.14 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เมื่อมีเวลาว่างนักศึกษามักฟังเพลงหรือฟังดนตรี อยู่ในระดับ
มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และเมื่อมีเวลาว่างนักศึกษามักไปดูคอนเสิร์ต อยู่ในระดับน้อย
ที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34

การใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง จากการศึกษาพบว่า การใช้เวลาว่างด้านการ
พัฒนาตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เมื่อมีเวลาว่างนักศึกษามักติดตามข่าวสาร
บ้านเมืองทางสื่อต่าง ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 และเมื่อมีเวลาว่างท่านมัก
ไปฟังธรรม หรือไปโบสถ์ อยู่ระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34

การใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา จากการศึกษาพบว่า การใช้เวลา
ว่างด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ใน
ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาเห็น
ความสำคัญของการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54
และนักศึกษาเข้าร่วมแข่งขันกีฬาเป็นประจำ และนักศึกษาเป็นสมาชิกชมรมกีฬาและเข้าร่วม
สมัครเล่น อยู่ในระดับน้อยที่สุดเท่ากัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.48

การใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ จากการศึกษาพบว่า การใช้เวลาว่างด้านการ
หารายได้พิเศษของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย
ที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.76 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาใช้เวลาว่างในการรับจ้างสอน
ภาษา อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.76 และนักศึกษารับจ้างอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย
ที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.18

5. การเปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล กับปัจจัยส่วนบุคคล

เพศ จากการศึกษพบว่า การใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านบันเทิง ด้านการพัฒนาตนเองและด้านการหารายได้พิเศษ ระหว่างเพศชายกับเพศหญิงไม่แตกต่างกัน แต่การใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา เพศชายจะมีมากกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ชั้นปีที่กำลังศึกษา จากการศึกษพบว่า การใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านบันเทิง ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา ระหว่างระดับชั้นปีไม่แตกต่างกัน แต่การใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

หลักสูตร จากการศึกษพบว่า การใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านการพัฒนาตนเอง ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และด้านการหารายได้พิเศษ จำแนกตามหลักสูตรที่กำลังศึกษาไม่แตกต่างกัน แต่การใช้เวลาว่างด้านบันเทิง ระหว่างหลักสูตรที่กำลังศึกษาแตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่เรียนหลักสูตรวิทยาศาสตร์มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงแตกต่างจากนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจ และนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตร์ มีรูปแบบการใช้เวลาว่างแตกต่างจากนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา จากการศึกษพบว่า การใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านบันเทิง ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และด้านการหารายได้พิเศษ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ที่พักอาศัย จากการศึกษพบว่า การใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านบันเทิง ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และด้านการหารายได้พิเศษ จำแนกตามที่พักอาศัยขณะที่ศึกษาอยู่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สถานภาพทางครอบครัว จากการศึกษพบว่า การใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านบันเทิง ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และด้านการหารายได้พิเศษ จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัวไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์ จากการศึกษพบว่า การใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านบันเทิง ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และด้านการหารายได้พิเศษ จำแนกตามค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน จากการศึกษาพบว่า การใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และด้านการหารายได้พิเศษ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนไม่แตกต่างกัน แต่การใช้เวลาว่างด้านบันเทิง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนแตกต่างกัน กล่าวคือ นักศึกษาที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวระหว่าง 50,000-100,000 บาท มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงแตกต่างจากนักศึกษาที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวระหว่าง 100,001-300,000 บาท และนักศึกษาที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวระหว่าง 800,000-1,000,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

6.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในและรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านบุคลิกภาพกับรูปแบบการใช้เวลาว่าง จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายในด้านบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่ปัจจัยภายในด้านบุคลิกภาพไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงและด้านการหารายได้พิเศษ

ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์กับรูปแบบการใช้เวลาว่าง จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายในด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์มีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านบันเทิง ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่ปัจจัยภายในด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ

6.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกและรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัวกับรูปแบบการใช้เวลาว่าง จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายนอกด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านบันเทิง ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และด้านการหารายได้พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนกับรูปแบบการใช้เวลาว่าง จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายนอกด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อนมีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านบันเทิง ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และด้านการหารายได้พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านสภาพแวดล้อมกับรูปแบบการใช้เวลาว่าง จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายนอกด้านสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาว่างด้านการเรียน และด้านการพัฒนา

ตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่ปัจจัยภายนอกด้านสภาพแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาว่างด้านบันเทิง ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาและด้านการหารายได้พิเศษ

ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการใช้เวลาว่าง จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายนอกด้านโอกาสในการใช้เวลาว่างมีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และด้านบันเทิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่ปัจจัยภายนอกด้านโอกาสในการใช้เวลาว่างไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

เพศ จากการศึกษา รูปแบบการใช้เวลาว่างในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาตามตัวแปรเพศ ผลปรากฏว่า นักศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิง มีการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านบันเทิง ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการหารายได้พิเศษไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการศึกษาในหลักสูตรนานาชาติ ซึ่งต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการเรียนการสอนทั้งหมด ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่ทั้งชายและหญิงใช้เวลาทุ่มเทให้กับการเรียน ต้องพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านภาษา เพื่อให้เข้าใจและสามารถสอบผ่านในหลักสูตรที่วิทยาลัยกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อำนาจ เณรรักษา (2548 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษารูปแบบการใช้เวลาว่างของนักเรียนและนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พบว่านักเรียนและนักศึกษาที่มีเพศต่างกัน ใช้เวลาว่างในการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการขณะอยู่ที่วิทยาลัยและขณะอยู่ที่บ้านไม่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษา ยังพบว่า ความแตกต่างกันเรื่องเพศของนักศึกษา ทำให้การใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาแตกต่างกัน โดยนักศึกษาเพศชายจะใช้เวลาว่างในการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬามากกว่านักศึกษาเพศหญิง ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาเพศชายมีความสนใจและรักการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา เช่น ฟุตบอล เทนนิส กอล์ฟ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ ศุภรฤทัย เชิญขวัญมา (2551) ศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมนันทนาการและการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การทำกิจกรรมนันทนาการประเภท

ต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนักเรียนหญิงจะมีสัดส่วนของผู้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นประจำมากกว่านักเรียนชาย ยกเว้นการเล่นดนตรี การเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย การเล่นอินเทอร์เน็ต และการเล่นเกม ซึ่งนักเรียนชายจะมีสัดส่วนของผู้ทำกิจกรรมมากกว่านักศึกษาหญิง

ระดับชั้นปี จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านบันเทิง ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาของวิทยาลัยนานาชาติทุกชั้นปีเรียนอยู่ที่วิทยาเขตศาลายาซึ่งมีสภาพแวดล้อมเดียวกัน ไม่ว่าจะนักศึกษาจะเรียนอยู่ในระดับชั้นปีใดก็ตาม สามารถใช้เวลาว่างทำกิจกรรมที่ตนต้องการได้เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนิธิพัฒน์ เมฆขจร (2540 : 67) ได้ศึกษาการใช้เวลาของนักศึกษาที่เป็นนักกีฬามหาวิทยาลัยศรีปทุม กรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษามี ระดับชั้นต่างกัน มีการใช้เวลาด้านการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อำนวย ฌรรักษา (2548) ที่ทำการศึกษาค่าการใช้เวลาว่างของนักเรียนและนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า นักเรียนและนักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน ใช้เวลาว่างในการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการขณะอยู่ที่วิทยาลัยและอยู่ที่บ้านไม่แตกต่างกัน ส่วนการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษแตกต่างกันตามระดับชั้นปีของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษานในแต่ละชั้นปีมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเพื่อหารายได้พิเศษแตกต่างกัน กล่าวคือ นักศึกษาที่เรียนชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ที่มีความรู้ความสามารถในการสอนภาษาหรือมีความสามารถทำงานด้านการแปลภาษามากกว่านักศึกษาชั้นปีอื่น ๆ

หลักสูตร จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และด้านการหารายได้พิเศษไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในแต่ละหลักสูตรของการศึกษา ได้จัดสรรให้นักศึกษาสามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์กับตนเอง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของนิธิพัฒน์ เมฆขจร (2540 : 67) ได้ศึกษาการใช้เวลาของนักศึกษาที่เป็นนักกีฬามหาวิทยาลัยศรีปทุม กรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษามีการเรียนคณะแตกต่างกัน มีการใช้เวลาด้านการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงแตกต่างกันตามหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในบางหลักสูตร เช่น หลักสูตรวิทยาศาสตร์มีเนื้อหาการเรียนที่เน้นสูตรการคำนวณและการทดลอง ส่วนหลักสูตรบริหารธุรกิจมุ่งเน้นความเข้าใจในทฤษฎี แนวคิด และหลักการต่าง ๆ ซึ่งมีเนื้อหาความยากง่ายแตกต่างกัน จึงทำให้นักศึกษาทั้งสองหลักสูตรมีการใช้เวลาว่างแตกต่างกัน โดยเฉพาะการใช้เวลาว่างด้านบันเทิง

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่แตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านบันเทิง ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และด้านการหารายได้พิเศษไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่ว่านักศึกษาจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับใดก็สามารถใช้เวลาว่างในด้านต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์กับตนเองได้ทั้งสิ้น เนื่องจากการใช้เวลาว่างแต่ละรูปแบบจะช่วยพัฒนาให้นักศึกษามีศักยภาพในเรื่องต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวันรัฐ ชาติหัตถกร (2548 : 74) ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้เวลาว่าง โดยนักเรียนบางคนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง แสดงว่านักเรียนมีความสนใจในวิชาการที่เรียนซึ่งอาจทำให้มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เช่น การทบทวนบทเรียน การเข้าห้องสมุด ซึ่งเป็นพฤติกรรมการใช้เวลาว่างที่เหมาะสม แต่นักเรียนบางคนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีพฤติกรรมการใช้เวลาว่างไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสนใจในด้านการเรียนมากเกินไปจนทำให้ไม่สนใจกิจกรรมด้านอื่น ๆ เลย เช่น ไม่ออกกำลังกาย หรือไม่ทำกิจกรรมงานอดิเรกใด ๆ เลย ลักษณะเช่นนี้ถือว่าเป็นพฤติกรรมการใช้เวลาว่างไม่เหมาะสม ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้เวลาว่าง

ที่พักอาศัย จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีที่พักอาศัยที่แตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านบันเทิง ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และด้านการหารายได้พิเศษไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้เวลาว่างในด้านต่าง ๆ สามารถเอื้ออำนวยให้นักศึกษาทำกิจกรรมที่ใดก็ได้โดยไม่ต้องอาศัยปัจจัยเรื่องที่พักอาศัย ไม่ว่านักศึกษาจะพักอาศัยอยู่กับครอบครัว หอพักมหาวิทยาลัย หรือหอพักเอกชน และไม่่ว่าระยะทางจะใกล้หรือไกลจากวิทยาลัย นักศึกษาก็สามารถทำกิจกรรมในเวลาว่างที่ตนสนใจได้เสมอ

สถานภาพทางครอบครัว จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพทางครอบครัวแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านบันเทิง ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และด้านการหารายได้พิเศษไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาแต่ละคนมิได้นำความแตกต่างด้านสถานภาพทางครอบครัวมาเป็นข้อจำกัดในการใช้เวลาว่างในรูปแบบต่าง ๆ เนื่องจากเห็นว่าไม่ว่าจะมีสถานภาพทางครอบครัวอย่างไรก็สามารถใช้เวลาว่างในรูปแบบที่ตนเองสนใจได้เหมือนกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันรัฐ ชาติหัตถกร (2548) ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อ

พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร พบว่า องค์ประกอบด้านสถานภาพทางครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาไตรมิตรวิทยาลัย

ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์ จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์แตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านบันเทิง ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และด้านการหารายได้พิเศษไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามุ่งให้ความสำคัญในเรื่องการเรียนมาเป็นอันดับแรก จึงทำให้การใช้เวลาว่างส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการศึกษาหาความรู้และทำกิจกรรมอยู่ภายในวิทยาลัย ซึ่งไม่จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด เช่น การใช้บริการห้องสมุดสโมสรนักศึกษา สนามกีฬาวิทยาลัย เป็นต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันรัฐ ชาติหัตถกร (2548) ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร พบว่า องค์ประกอบด้านค่าใช้จ่ายที่มาเรียนต่อวันไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาไตรมิตรวิทยาลัย

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวแตกต่างกัน มีรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการใช้เวลาว่างที่ศึกษาครั้งนี้ส่วนใหญ่ักศึกษาไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ดังนั้นไม่ว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของนักศึกษาจะอยู่ในระดับใดก็สามารถเอื้อให้นักศึกษาทำกิจกรรมเหล่านี้ในเวลาว่างได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวันรัฐ ชาติหัตถกร (2548 : 76) ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย พบว่า รายได้ของครอบครัวต่อเดือนไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนสูง บางคนมีพฤติกรรมการใช้เวลาว่างเหมาะสม ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองของนักเรียนผู้นั้นสนับสนุนการนำเงินมาใช้จ่ายในการทำกิจกรรมการใช้เวลาว่าง เช่น อนุญาตตามโรงภาพยนตร์ ห้องเที่ยวที่ต่าง ๆ เป็นต้น ก็จะส่งเสริมให้นักเรียนผู้นั้นมีพฤติกรรมการใช้เวลาว่างที่เหมาะสม แต่นักเรียนบางคนที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนสูง มีพฤติกรรมการใช้เวลาว่างไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองสนับสนุนในการนำเงินมาใช้จ่ายสนับสนุนการนำเงินมาใช้จ่ายในกิจกรรมการใช้เวลาว่างที่ไม่เหมาะสม เช่น การที่ผู้ปกครองให้เงินนักเรียนไปใช้จ่ายในการเล่นเกมส์ หรือซื้อของเล่นที่ไม่มีประโยชน์ ก็จะส่งเสริมให้นักเรียนผู้นั้นมีพฤติกรรมการใช้เวลาว่างที่ไม่เหมาะสม ส่วนรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงและด้านการหารายได้พิเศษแตกต่างกันตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของ

การศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงส่วนใหญ่จะมีค่าใช้จ่าย เช่น ค่าชมภาพยนตร์ ค่าชมคอนเสิร์ต ค่าไปเที่ยวสถานเริงรมย์ เป็นต้น ส่วนการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษนั้น นักศึกษาที่ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำหรือปานกลาง นักศึกษาอาจต้องทำงานพิเศษเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของครอบครัว

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์ต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

ด้านบุคลิกภาพ จากการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพของนักศึกษามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับรูปแบบการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการกำลังกายหรือเล่นกีฬา ซึ่งไปเป็นตามสมมติฐานของการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บุคลิกภาพของนักศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่กำหนดให้นักศึกษาแสดงความเป็นตัวตนอย่างชัดเจน เช่น ลักษณะท่าทาง ความรู้สึกนึกคิด นิสัย อารมณ์ เป็นต้น นอกจากนี้บุคลิกภาพยังเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในด้านต่าง ๆ ตามความต้องการของนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นการใช้เวลาว่างด้านการเรียน เช่น การทำงานส่งอาจารย์ การทบทวนบทเรียน การค้นคว้าหาความรู้ทางอินเทอร์เน็ต นักศึกษาใช้เวลาว่างด้านการพัฒนาตนเอง โดยการติดตามข่าวสารบ้านเมืองทางสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ตัวเองทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน หรือการใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา เพื่อให้ร่างกายมีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวคือ เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย ชอบทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน และชอบเข้าสังคม เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามยังมีปัจจัยอื่นที่มีผลต่อบุคลิกภาพ เช่น พันธุกรรม สิ่งแวดล้อม ซึ่งตรงกับแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพของ ดีลูชชี (Delucchi 1987 : 365) ได้ศึกษาเรื่องการใช้เวลาของแต่ละบุคคลจะขึ้นอยู่กับคุณภาพและลักษณะนิสัย ตามรายงานการใช้เวลาของนักเรียนที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า การใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และประสบความสำเร็จในการบริหารเวลาการใช้เวลาว่างจะขึ้นอยู่กับภูมิลักษณ์นิสัยของผู้ใช้เวลามีแผนงานจัดสรรเวลาได้เหมาะสมและการนำแผนจัดสรรเวลาไปใช้อย่างจริงจัง ส่วนบุคลิกภาพของนักศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาว่างด้านบันเทิงและด้านการหารายได้พิเศษ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการเรียน การศึกษาหาความรู้ เพื่อให้ตนเองสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่วิทยาลัยกำหนด หากมีเวลาว่าง นักศึกษาอาจใช้เวลาว่างด้านบันเทิง เช่น ฟังเพลง ดูภาพยนตร์ เป็นต้น ส่วนบุคลิกภาพของนักศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาว่างด้านที่ใช้เวลาว่างด้านหารายได้พิเศษ ทั้งนี้เนื่องจากงานพิเศษที่นักศึกษาทำส่วนใหญ่เป็นการสอนภาษาหรืองานแปลเอกสาร ซึ่งจำเป็นต้องใช้ความรู้ความสามารถด้านภาษาของนักศึกษามากกว่าปัจจัยด้านบุคลิกภาพ

ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์ จากการศึกษาพบว่า มูลเหตุจูงใจทางอารมณ์มีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านบันเทิง ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มูลเหตุจูงใจทางอารมณ์ซึ่งได้แก่ ความสุข ความต้องการ ความอยากรู้อยากเห็น ความเครียด และความเหงา มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักศึกษาที่กระตุ้นให้นักศึกษาใช้เวลาว่างแตกต่างกันในแต่ละด้าน การใช้เวลาว่างด้านการเรียน เช่น เมื่อนักศึกษาต้องการสอบผ่านนักศึกษาจะตั้งใจอ่านหนังสือ ทบทวนบทเรียน ส่วนด้านบันเทิงนักศึกษาจะใช้เวลาไปกับการฟังเพลงหรือดูภาพยนตร์ เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดและความเหนื่อยล้าจากการใช้ชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับ ลิจิต กาญจนารักษ์ (2547 : 115) กล่าวว่า ปัจจัยทางอารมณ์เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่อารมณ์เปรียบเสมือนผงฐูรของชีวิต กล่าวได้ว่า ตลอดช่วงอายุขัยของเราอารมณ์เป็นสิ่งที่คอยทำให้ชีวิตของเรามีชีวิตชีว หรือเต็มไปด้วยความสับสนยุ่งยาก อารมณ์ของเรามีหลายแบบ ทั้งอารมณ์รัก พอใจ เกลียด โกรธ เครียดและกลัว ฯลฯ ไม่ว่าจะตกอยู่ในสภาพอารมณ์แบบใด สิ่งที่ติดตามมาคือพฤติกรรมหรือการแสดงออกทางกายอันสืบเนื่องมาจากการเกิดอารมณ์ นอกจากนั้นอารมณ์ยังมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับแรงจูงใจอีกด้วย อารมณ์จะเป็นตัวนำของแรงจูงใจ ถ้าเรารู้สึกสบายอกสบายใจ รู้สึกว่าวันนี้สดใส เราก็มีความสุข มีความพอใจที่จะทำกิจวัตรประจำวัน แต่ถ้าวันไหนมีอารมณ์หงุดหงิด ไม่พอใจ วันนั้นจะเป็นวันแห่งความยุ่งยากเราไม่อยากจะทำอะไร เห็นอะไรก็ขวางหูขวางตา แม้กระทั่งเห็นใครเขายิ้มให้ก็พาลตีความไปว่าเขายิ้มเยาะ ปัญหาต่างๆ ที่บ้าน บนถนน ส่วนใหญ่ก็สืบเนื่องมาจากอารมณ์ของคน ถ้าไม่จากเขาก็มาจากตัวเราเอง การทำความรู้จักกับอารมณ์ของตนและของคนอื่นจึงเป็นหัวข้อสำคัญในการทำความเข้าใจต่อพฤติกรรมมนุษย์ ส่วนปัจจัยภายในด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ส่วนใหญ่จะเป็นการสอนด้านภาษาหรืองานแปลเอกสาร ซึ่งต้องใช้ความรู้ความสามารถของนักศึกษาในการทำงานเพื่อหารายได้พิเศษ

ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัว จากการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านบันเทิง ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และด้านการหารายได้พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาและปลูกฝังค่านิยมของนักศึกษา หากนักศึกษามีสัมพันธภาพในครอบครัวที่ดี ซึ่งประกอบด้วย บรรยากาศในครอบครัว ความรัก ความผูกพัน ความเอื้ออาทรและช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในครอบครัว ดังนั้น ครอบครัวจึงมีอิทธิพลต่อการทำกิจกรรมในเวลา

ว่างในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันภายในครอบครัว เช่น การจัดกิจกรรมในโอกาสพิเศษ วันเกิด วันขึ้นปีใหม่ เป็นต้น แสดงให้เห็นว่าสัมพันธภาพในครอบครัวมีความสำคัญหากนักศึกษามีสัมพันธภาพกับครอบครัวที่ดี การทำกิจกรรมของนักศึกษาในเวลาว่างก็จะส่งเสริมพฤติกรรมทางบวก แต่ในทางกลับกันหากสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี นักศึกษาขาดความรักความอบอุ่น พฤติกรรมที่แสดงออกอาจจะมีพฤติกรรมก้าวร้าว ดุด่าเสียดสี หรือถูกเพื่อนชักชวนไปในทางเสื่อมเสียได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ฮูด (Hood 1993 : 33) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานและการรับรู้ทางครอบครัวกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของเด็กวัยรุ่น โดยตั้งสมมติฐานว่า เด็กวัยรุ่นจะยังคงใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัวและอิทธิพลของครอบครัวจะส่งผลต่อวิถีชีวิตของเขา โดยศึกษาถึงองค์ประกอบทางจิตวิทยาสำหรับวัยรุ่นกับความพึงพอใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างเปอร์เซ็นต์ของการใช้เวลาว่างกับพื้นฐานและการรับรู้ทางครอบครัว องค์ประกอบทางจิตวิทยา 9 องค์ประกอบสามารถนำมาเป็นองค์ประกอบในการใช้เวลาของเด็กวัยรุ่น และสอดคล้องกับ สายสุรี จุติกุล (2537 : 13-24) ยงยุทธ วงศ์ภิรมยศาสตร์ (2537 : 29-38) และสุมน อมรวิวัฒน์ (2537 : 55-57) ได้รวบรวมแนวความคิดของนักจิตวิทยาชาวต่างประเทศในเรื่องสัมพันธภาพและความรักในครอบครัวไว้ว่า คนเราจะต้องมีความรักและความอบอุ่นระหว่างกันและกัน ครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดีจะต้องมีพฤติกรรมที่แสดงความรักและความผูกพันกันในลักษณะดังนี้ คือ ต้องเอาใจใส่ดูแลและเอื้ออาทรต่อกัน ทุกคนในครอบครัวจะต้องปรับความรู้จักซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยให้มีการตอบสนองที่ดีต่อกันและกัน ต้องเคารพซึ่งกันและกัน เช่น การฟังกัน การเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างกัน การเกรงใจกัน เป็นต้น ต้องมีความไว้วางใจซึ่งเป็นรากฐานที่ทำให้เกิดสัมพันธภาพในครอบครัว ความไว้วางใจควรมีต่อกันทั้งทางกายและทางใจ จะช่วยให้คนในครอบครัวมีความสบาย ไร้กังวล หรือความกลัวเป็นที่พึ่งพาได้ ต้องให้กำลังใจกันและกัน การให้กำลังใจก็คือการให้พลังแก่สมาชิกในครอบครัวให้ดำเนินชีวิตไปอย่างมีความสุข ต้องให้อภัยกันและกัน สมาชิกในครอบครัวอยู่ด้วยกันหลายคนต้องมีการกระทบกระทั่งกันบ้างไม่มากก็น้อย ถ้ามีความรักอยู่ก็อภัยกันได้ยกโทษให้ ต้องรู้จักสื่อสารในครอบครัว การสื่อสารอาจจะมีทั้งรูปแบบที่ใช้ภาษาและภาษาท่าทาง ภาษาพูด การเขียน ฯลฯ ต้องใช้เวลาด้วยกันอย่างมีคุณค่าและคุณภาพ สมาชิกในครอบครัวควรหาเวลาอยู่ด้วยกัน ถามไถ่สารทุกข์สุกดิบระหว่างกัน ช่วยกันแก้ปัญหาต่างๆ ที่มีกิจกรรมร่วมกัน ต้องรู้จักภาระหน้าที่ในครอบครัว และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความใกล้ชิดทางการสัมผัส เช่น การกอดกัน โอบกั้นบ่าเกี่ยวแขนหรือหอมแก้มในครอบครัวเป็นการแสดงความรักความอบอุ่นตามธรรมชาติของคน

ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน จากการศึกษาพบว่า ความสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันมีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านบันเทิง ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และด้านการหารายได้พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษากำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่น เพื่อนจึงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษามาก ซึ่งมีผลทำให้นักศึกษาแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ แสดงออกมาเพื่อให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกันและเป็นที่ยอมรับของเพื่อน รวมถึงการทำกิจกรรมใช้เวลาว่างกับเพื่อน สอดคล้องกับ เพนิสตัน (Peniston 1944 : 17, อ้างถึงใน พยงค์ จาดช่วง 2540 : 18) ศึกษาเรื่องการใช้เวลาของนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน ผลการศึกษาพบว่า เด็กนักเรียนที่มีปัญหาการเรียน หรือเด็กนักเรียนที่มีปัญหาทางด้านการใช้นั้นจะกลายเป็นเด็กที่ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่รู้จักแบ่งเวลาให้กับตนเอง และไม่รู้จักคุณค่าของเวลาปล่อยให้เวลาเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ ซึ่งสาเหตุที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมเหล่านี้เกิดมาจากหลายสาเหตุ เช่น จากครอบครัวเด็ก โรงเรียน การใช้เวลาของนักเรียนเอง การรับผิดชอบที่นักเรียนได้รับ การมีเวลาว่าง ซึ่งเพนิสตันได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาลูกหลาน เด็กที่มีปัญหาการเรียนหรือมีปัญหาด้านการใช้เวลาควรจะมีการจัดสรรเวลาแบ่งประเภทกิจกรรมที่ทำ กำหนดแผนการล่วงหน้าในการทำกิจกรรมและจัดทำตารางแบ่งเวลาในการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย และปฏิบัติตามตารางที่ได้จัดทำไว้อย่างจริงจัง ซึ่งขั้นตอนในการปฏิบัติเหล่านี้จะช่วยให้เด็กสามารถใช้เวลาได้อย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพและจะส่งผลดีต่อนักเรียนเอง และสอดคล้องกับ เมอร์เรย์ (Murray 1988 : 172) ศึกษาการใช้เวลาว่างของเด็กวัยรุ่นพบว่า ปัจจุบันเด็กวัยรุ่นประสบกับสภาพความกดดันจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้เวลาว่างของวัยรุ่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้เกิดผลเสียตามมาคือ เด็กวัยรุ่นมีการใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่เหมาะสม เช่น การก่อคดี อาชญากรรม การติดยาเสพติด เป็นต้น ปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นมีการใช้เวลาไม่เหมาะสมเกิดจากการด้อยโอกาสทางการศึกษา อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนและอิทธิพลของสื่อมวลชน

สภาพแวดล้อม จากการศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาว่างด้านการเรียน และด้านการพัฒนาตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้เวลาว่างด้านการเรียนและด้านการพัฒนาตนเองของนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างในวิทยาลัย เพื่อการอ่านหนังสือ ทบทวนบทเรียน หรือทำกิจกรรมอยู่กับเพื่อน แต่ปัจจัยภายนอกด้านสภาพแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาว่างด้านบันเทิง ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และด้านการหารายได้พิเศษ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล เน้นให้นักศึกษาทำกิจกรรมเวลาว่างด้านการเรียน และกิจกรรมของชมรม ไม่มีสถานที่หรือบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำ

กิจกรรมด้านบันเทิงและการหารายได้พิเศษ ส่วนด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา วิทยาลัยมีพื้นที่ค่อนข้างจำกัด จึงจัดให้นักศึกษาใช้สถานที่ส่วนกลางของมหาวิทยาลัยในการทำกิจกรรมด้านกีฬา

ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่าง จากการศึกษาพบว่า โอกาสในการใช้เวลาว่างมีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาว่างด้านการเรียน ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา และด้านบันเทิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการเรียนการสอนในวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นระบบไตรภาคการศึกษา ซึ่งในแต่ละภาคการศึกษามีระยะเวลาเรียนช่วงสั้น ทำให้นักศึกษาต้องใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ด้านการเรียน ทำงานส่งอาจารย์ หากมีเวลาว่างนักศึกษาก็ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมอย่างอื่น เช่น การออกกำลังกาย ชมภาพยนตร์ ฟังเพลง เพื่อเป็นการคลายความตึงเครียดจากการเรียน แต่ปัจจัยภายนอกด้านโอกาสในการใช้เวลาว่างไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เนื่องจากพื้นฐานทางครอบครัวของนักศึกษาที่ได้อยู่แล้ว ทำให้นักศึกษาไม่ต้องใช้เวลาว่างในการหารายได้พิเศษ นักศึกษาจึงมีหน้าที่ในเรื่องการเรียนเป็นหลัก หรืออาจมีนักศึกษาใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษแต่เป็นส่วนน้อยที่รับจ้างสอนภาษาอังกฤษ รับแปลเอกสาร หรือทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ภายในวิทยาลัย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์รูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะบางประการ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนางานกิจการนักศึกษา วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผลจากการศึกษาพบว่าปัจจัยภายในด้านบุคลิกภาพและมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์ของ

นักศึกษามีความสัมพันธ์ต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งนักศึกษส่วนใหญ่มิบุคลิกภาพแบบแสดงตัว คือ มีบุคลิกลักษณะชอบเข้าสังคม มีเพื่อนมาก ชอบพูดคุยกับผู้อื่น ชอบทำกิจกรรมที่ให้ความตื่นเต้น ไม่ชอบความจำเจ ชอบสนุกสนานรื่นเริง และมีแนวโน้มที่จะแสดงความก้าวร้าวและความรู้สึกออกมาตรง ๆ ประกอบกับมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์ซึ่งได้แก่ ความสุข ความต้องการ ความอยากรู้อยากเห็น ความเครียด และความเหงา มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักศึกษาที่กระตุ้นให้นักศึกษาใช้เวลาว่างแตกต่างกันในแต่ละด้าน ดังนั้น งานกิจการนักศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับการทำกิจกรรมและใช้เวลาว่างของนักศึกษา จึงควรจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ มีชมรมให้นักศึกษาเลือกที่หลากหลาย มีเวทีหรือพื้นที่ให้

นักศึกษาได้แสดงออกถึงความสามารถของตนเองให้เพื่อนรับรู้ เพื่อดึงดูดให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมได้มากขึ้น รวมถึงการจัดบรรยายกาศให้เอื้ออำนวยและสนุกสนาน เพื่อให้ให้นักศึกษาได้คลายความตึงเครียดจากการเรียน

2. จากการศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมในวิทยาลัยสนับสนุนการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างในวิทยาลัยนานาชาติมากขึ้น วิทยาลัยฯ ควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมต่างๆ ภายในวิทยาลัยให้เอื้อต่อการทำกิจกรรมในเวลาว่างทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียน ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา โดยวิทยาลัยฯ อาจเพิ่มพื้นที่ Study Area ให้เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา และมีระบบ Wi Fi เพื่อให้ นักศึกษาสามารถค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ มีพื้นที่สำหรับนักศึกษาทำกิจกรรมนอกเหนือจากการเรียนเพิ่มมากขึ้น เช่น ลานกิจกรรม สนามกีฬารวมถึงการจัดให้มีบรรยายกาศส่งเสริมให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม

3. จากการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครอบครัวและสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนมีอิทธิพลต่อการใช้เวลาว่างของนักศึกษา ดังนั้น ครอบครัวจึงมีบทบาทสำคัญที่จะสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้นในครอบครัว เช่น ต้องเอาใจใส่ดูแลและเอื้ออาทรต่อกัน มีความเคารพซึ่งกันและกัน เคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างกัน มีความไว้วางใจกัน เป็นกำลังใจกัน และกัน ต้องรู้จักการสื่อสารในครอบครัว สมาชิกในครอบครัวควรหาเวลาอยู่ด้วยกัน ถามไถ่สารสทุกข์สุขดิบระหว่างกัน รวมถึงความเป็นต้นแบบที่ดีของพ่อและแม่ เป็นต้น หากนักศึกษายู่ในครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดีจะทำให้ นักศึกษาเป็นคนที่มีความสุข กล้าตัดสินใจโดยอาศัยเหตุผลประกอบ มีความเชื่อมั่นในตนเอง พฤติกรรมที่แสดงออกเป็นพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ เมื่อนักศึกษามีพื้นฐานด้านสัมพันธภาพทางครอบครัวที่ดีแล้วปัญหาเกี่ยวกับวัยรุ่นด้านอื่น ๆ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับคาร์คบเพื่อนและการเลียนแบบเพื่อนหรือการเอาแบบอย่างเพื่อนในพฤติกรรมที่ไม่ดี ย่อมไม่เกิดขึ้น

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้การวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์รูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้แพร่หลายออกไป เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษา และผู้สนใจ จึงมีข้อเสนอแนะที่จะทำการวิจัยเพิ่มเติมดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างของนักศึกษาในทุกระดับทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงาน ตลอดจนการบริหารจัดการ

ด้านหลักสูตรและด้านบริการต่าง ๆ ของวิทยาลัยฯ ให้ทันสมัยสอดคล้องตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด

2. ควรมีการศึกษาการบริหารเวลาของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารเวลาของนักศึกษา และการวางแผนการใช้เวลาของนักศึกษาในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งจะสามารถนำข้อมูลมาปรับปรุงหรือพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรม รวมถึงเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดลกับนักศึกษามหาวิทยาลัยอื่นๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อทราบรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาในด้านอื่นๆ เพิ่ม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลมาวางแผนป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดจากการใช้เวลาไม่เหมาะสมของวัยรุ่น หรือสามารถส่งเสริมและสนับสนุนแนวทางที่เหมาะสมถูกต้องต่อไป

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บรรณานุกรม

- กัญฉิกา ชัยสวัสดิ์. “ภาวะความสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของหญิงตั้งครรภ์ที่ฝากครรภ์ ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- เกศแก้ว ศรีงาม. “ความแตกต่างของการใช้เวลาว่างในกิจกรรมนันทนาการของเยาวชนไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2537.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. บริหารเวลาเพื่อความสำเร็จ. กรุงเทพมหานคร : ชัคเชสมิเดียม, 2543.
- _____. บริหารเวลาเพื่อความสำเร็จ. กรุงเทพมหานคร : ชัคเชสมิเดียม, 2546.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. โครงการวิจัยฯ ชุดพัฒนาสังคม 2550 : ความสำคัญ และความจำเป็นของนันทนาการ. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2552. เข้าถึงได้จาก <http://www.swu.ac.th.royal/book6b6c8t1.html>.
- _____. ปรัชญานันทนาการ. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2552. เข้าถึงได้จาก <http://www.swu.ac.th.royal/book6b6c8t2.html>.
- _____. พระราชดำริและพระบรมราโชวาททางนันทนาการ. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2552. เข้าถึงได้จาก <http://www.swu.ac.th.royal/book6b6c8t3.html>.
- จรินทร์ ธานีรัตน์. นันทนาการชุมชน. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2528.
- จามรี ศักดิ์ประเสริฐกุล. “วิเคราะห์การใช้เวลาเพื่อการศึกษาของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2538.
- จิตต์โสภี มีระเกตุ. “การใช้เวลา” วารสารเกษตรศาสตร์ (สังคม) 28 (2550) : 202-209.
- จีระพันธ์ พูลพัฒน์. “การใช้เวลาให้คุ้มค่า.” วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. 17, 3 (กันยายน – ธันวาคม 2545) : 56-59
- จุฑามาศ ฉัตรโอฬารกุล. “การวิเคราะห์ความว้าเหวของเยาวชนหญิงที่กระทำผิด.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการปริศึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- เจียรนัย ทรงชัยกุล. พฤติกรรมวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร : ชวนพิมพ์, 2540.
- ชูชีพ เยาวพัฒน์. นันทนาการ. กรุงเทพมหานคร : ไอ.เอส.พรินท์ เฮาส์, 2543.

ฐิติมา สุภักดิ์. “การใช้เวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร.”

วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

คำรัส ดาราศักดิ์. สันตนาการชั้นนำ. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

ทิพย์วัลย์ สีจันทร์. รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยส่วนอารมณ์ เชาว์อารมณ์และภาวะความสุขที่ส่งผลต่อการดูแลเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของผู้ปกครอง. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2548.

ธัญญารัตน์ วงสมัย. “การใช้เวลาว่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดสระบุรี.” ปริญญาานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.

นฤนุช สุนทรศิริ. “วิเคราะห์การใช้เวลาเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคพิเศษ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.” ปริญญาานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2544.

นันทนา เตชะนันท์. “การศึกษาค่าการใช้เวลาว่างในระหว่างปิดภาคเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

นิธิพัฒน์ เมฆขจร. “การศึกษาค่าการใช้เวลาว่างของนักศึกษาที่เป็นนักกีฬามหาวิทยาลัยศรีปทุม กรุงเทพมหานคร.” ปริญญาานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2540.

นิมิต ศัลยา. ทำอะไรให้หายเครียด. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : อักษรสัมพันธ์, 2538.

นุชลดา โรจนประภาพรรณ. “ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดากับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นตอนต้น ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกอนามัยครอบครัว คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.

ปธาน สุวรรณมงคล. “นักบริหารกับสิ่งที่ทำให้สูญเสียเวลา.” วารสารข้าราชการ. 35, 1 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2533)

ประพันธ์ศิริ ไชยชนะใหญ่. นันทนาการ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527.

_____. นันทนาการ. กรุงเทพมหานคร : กองบริการวิทยาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2530.

พวงค์ จาดช้าง. “การศึกษาการใช้เวลาของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัด
กระทรวงสาธารณสุข.” วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การพยาบาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

พรพิมล เจียมนาครินทร์. พัฒนาการวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร : บริษัท คอมพิวเตอร์ จำกัด, 2539.

เมธี ปิลาธนานนท์. “เทคนิคการบริหารเวลา.” วารสารมิตรครู, 27, 4 (2528) : 42-46.

มงคล อักษรดิษฐ์. รายงานการวิจัยเรื่องการใช้เวลาว่างของนักศึกษาสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
พิษณุโลก : สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม, 2548.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2552. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชั่น, 2546.

ละมุล ศรีธรรมา. “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมสุขภาพกับพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของ
นักศึกษาด้านเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
นครราชสีมา.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2545.

ลิขิต กาญจนภรณ์. สุขภาพจิต. พิมพ์ครั้งที่ 3. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.

_____. จิตวิทยาการศึกษา. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546.

วันรัฐ ผาดีหัตถกร. “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร.” ปริญญาานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548.

วิมาน จิวเจียม. การบริหารเวลา. มหาสารคาม : วิทยาลัยพลศึกษา, 2539.

วีระ ไชยศรีสุข. สุขภาพจิต. กรุงเทพมหานคร : แสงศิลป์การพิมพ์, 2533.

ศทฤทัย เชิญขวัญมา และคณะ. รายงานผลการวิจัยเรื่องศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในการทำ
กิจกรรมนันทนาการและการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร :
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ศรีเรือน แก้วก้วาล. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2540.

สถาบันเด็ก. เป้าหมายในการส่งเสริมและพัฒนาเยาวชน. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 20 สิงหาคม

2552. เข้าถึงได้จาก <http://www.childthai.org/cic/ca287.htm>.

สายสุรี จุติกุล. การพัฒนาครอบครัว. กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนพับลิชชิ่ง, 2537.

สุนิตยา ชุมพงษ์. “การศึกษากิจกรรมที่ปฏิบัติในเวลาว่างของนักศึกษาที่อยู่หอพัก
ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.” ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2535.

สุขใจ น้ำผุด. “ค่าแห่งเวลา.” วารสารข้าราชการ. 38, 7 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2536) : 44-45.

สุธิกา อักษรนันท์. “รูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างและความพึงพอใจการใช้เวลาว่าง
ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีต่อการให้บริการการใช้เวลาว่าง
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.” ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (นันทนาการ)
สาขานันทนาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2550.

เสกสรรค์ มธุลาภรังสรรค์. อินไซด์ มจร. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 25 สิงหาคม 2552. เข้าถึงได้
จาก <http://202.44.11.230/New/InsideDetail>

สมเดช กุ่ทวีกุล. “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
สังกัดกรมสามัญศึกษาสหวิทยาเขตพระราชมังคลาภิเษก.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต.
สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 2546.

สมบัติ กาญจนกิจ. นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2533.

_____. นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2535.

_____ นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2542.

_____. นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

โสพิศ อะดิชาคะโร. “การใช้เวลาว่างของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น : กรณีศึกษา
ของโรงเรียนในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง.” รายงานการศึกษาระดับปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550.

อัญชลี พงศ์พันธุ์. อดิตรงผู้อำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2553.

อัศวิน มณีอินทร์. “การศึกษาการใช้เวลาว่างของนิสิตที่พักอาศัยในหอพักของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.” ปรินญาณิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2547.

อุทัย วงศ์ไวศยวรรณ. บัญญัติ 10 ประการแห่งความสุข. กรุงเทพมหานคร : คบไป, 2546.

เอก เกิดเต็มภูมิ. “การออกกำลังกาย.” ใน เอกสารประกอบการสอนสรีรวิทยาการออกกำลังกาย. 103. อ่างทอง : วิทยาลัยพลศึกษา, 2540.

เอนก หงษ์ทองคำ. “นันทนาการ.” ใน เอกสารประกอบการสอนนันทนาการกับสังคม (พล 531). 198. กรุงเทพมหานคร : คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2540.

อำนาจ เณรรักษา. “ศึกษาการใช้เวลาว่างของนักเรียนและนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร.” ปรินญาณิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548.

ภาษาต่างประเทศ

Bandura, A. Aggression : A social learning analysis. New Jersey : Prentice – Hall, 1973.

_____. Social learning theory. New Jersey : Prentice – Hall Enc., 1977.

Cooper, Joseph D. How to Get More Done in Less Time. New York : Doubleday & Company. 1977.

Fox, J. E. “Leisure—Time Social Backgrounds in a Suburban Committee.” Journal of Education Sociology. 7, 1952.

Delucchi Joane Jensen and Other. Student Time Allocation as f Function of Grade Level and Course Characteristics. Massachusetts : Allyn and Bacon, 1987.

Godbey, Geoffry and Stanly Parker. Leisure Study and Services and Over View Philadelphia. WB Saunders Co., 1972.

Hood, Colleen Deyell. Family Functioning and Adolescent Leisure Patterns. Dissertation Abstracts International, 1993.

Izard. The face of emotion. New York : Apploton-Centural Croft, 1972.

Kaplan, Max. Leisure : Theory and Policy. New York : Will & Son. 1975.

Murray, Andrew. "The Problem of Leisure Time Use by Youths." Thesis Dissertation Abstracts International, 1988.

_____. A Social Cognitive theory. Englewood Cliffs : Prentice Hall, 1986.

Plato Cited by Edithl. Ball and Reber e. Ciprion. Leisure Service Preparation. New Jersey : Prentice-Hall Inc., Englewood Cliffs, 1979.

Raymore, Leslie Ann. "The Tradition from Adolescence to Young Adulthood Predictor of Leisure Behavior." Thesis Dissertation Abstracts International, 1995.

Weiskolf, Dodald C. A. Guide to Recreation and Leisure. Boston : Allyn and Bacon Inc., 1975.

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัญชลี พงศ์พันธุ์
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาต่างประเทศ
อดีตรองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล และ
รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักศึกษา วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล
2. อาจารย์ไมเคิล แนกกลิส
ตำแหน่ง ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล
3. นางสาวประภาพร จงสมจิตต์
ตำแหน่ง หัวหน้างานห้องสมุด
วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์รูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

คำอธิบาย

1. แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์รูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่าง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษา

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

2. ขอความร่วมมือให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามตรงกับความเป็นจริง และ โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

3. การวิจัยครั้งนี้กระทำเพื่อจุดมุ่งหมายทางวิชาการ การวิเคราะห์ข้อมูลจะทำในลักษณะภาพรวมไม่เกิดผลเสียด้านนักศึกษา แต่จะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

4. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความร่วมมือนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามนี้ด้วยความตั้งใจ

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี นางอุษารัตน์ ทิพย์บุญทรัพย์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

6. สถานภาพทางครอบครัว

1. บิดามารดาอยู่รวมกัน 2. บิดามารดาแยกกันอยู่
3. บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม

สำหรับผู้วิจัย

1.6.....

7. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อสัปดาห์

1. 1,000 – 3,000 บาท 2. 3,001 – 6,000 บาท
3. 6,001 – 9,000 บาท 4. 10,000 บาทขึ้นไป

1.7.....

8. รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

1. 50,000 – 100,000 บาท 2. 100,001 – 300,000 บาท
3. 300,001 – 500,000 บาท 4. 500,001 – 800,000 บาท
5. 800,001 – 1,000,000 บาท 6. 1,000,000 บาทขึ้นไป

1.8.....

9. โดยปกติเมื่อนักศึกษามีเวลาว่างนักศึกษาจะทำอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา
2. ทบทวนวิชาที่เรียน
3. ทำงานส่งอาจารย์
4. เข้าห้องสมุด
5. อ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร นวนิยาย เรื่องสั้น
6. เข้าร่วมกิจกรรมชมรมในวิทยาลัย

1.9.....

7.1. ดูภาพยนตร์ ดู DVD

8. ฟังเพลง เล่นดนตรี
9. เล่นเกมคอมพิวเตอร์
10. ค้นคว้าหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ต
11. คุยโทรศัพท์กับเพื่อน
12. หารายได้พิเศษเสริม
13. ช่วยธุรกิจของครอบครัว
14. ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ หรือเป็นอาสาสมัคร
15. ฟังธรรม ไปโบสถ์ หรือนั่งสมาธิ

ผลงานวิจัยนันทศึกษา ระดับปริญญาตรี

16. [] นอน
 17. [] คุยกับคนในบ้าน
 18. [] ดูการแข่งขันฟุตบอล
 19. [] ซ้อมปี่ หรือเดินเล่นตามห้างสรรพสินค้า
 20. [] เล่น Facebook, Hi5, Twitter, MSN ฯลฯ
 21. [] ไปเที่ยวกับครอบครัว
 22. [] นั่งคุยกับเพื่อน
 23. [] อื่น ๆ โปรดระบุกิจกรรม

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษา

คำชี้แจง กรุณาตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับนักศึกษามากที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด	
ด้านบุคลิกภาพ						
1. ท่านชอบอ่านหนังสือมากกว่าการเข้าสังคม						2.1.....
2. ท่านชอบทำงานคนเดียวมากกว่าทำงานเป็นกลุ่ม						2.2.....
3. ท่านคิดว่าท่านเป็นคนเจ้าระเบียบ						2.3.....
4. ท่านคิดว่าท่านเป็นคนที่เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย						2.4.....
5. ท่านมักใช้เวลาว่างทำกิจกรรมที่หลากหลาย ไม่ จำเจ						2.5.....
6. ท่านมักใช้เวลาว่างทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนเสมอ						2.6.....
ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์						
7. การใช้เวลาว่างอยู่กับเพื่อนทำให้ท่านมีความสุข						2.7.....
8. เมื่อท่านต้องการสอบผ่านได้ และคะแนนดีท่าน จะอ่านหนังสือมากขึ้น						2.8.....
9. การทำกิจกรรมที่ท่านชอบทำให้ท่านคลายเครียด						2.9.....

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด	
10. เมื่อมีเงินไม่พอใช้ท่านต้องการทำงานหารายได้พิเศษ						2.10.....
11. ท่านมักจะไปเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ เมื่อสอบเสร็จ						2.11.....
12. ถ้าท่านต้องการมีรูปร่างดีท่านจะออกกำลังกาย						2.12.....
13. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เพราะต้องการมีเพื่อน						2.13.....
14. ความสงสัยและอยากรู้ทำให้ท่านศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม						2.14.....
15. เมื่อท่านรู้สึกเหงาท่านมักจะทำกิจกรรมที่ชอบ						2.15.....
ด้านมูลเหตุจูงใจทางอารมณ์						
16. ออกกำลังกาย/เล่นกีฬาด้วยกัน						2.16.....
17. ไปเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ ด้วยกัน						2.17.....
18. ดูหนัง ฟังดนตรี ดูคอนเสิร์ต นอกบ้านด้วยกัน						2.18.....
19. ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยกัน						2.19.....
20. นั่งคุยกัน ถามไถ่เรื่องราวระหว่างกัน						2.20.....
21. มีกิจกรรมในโอกาสพิเศษด้วยกัน เช่น วันเกิด วันขึ้นปีใหม่ ฯลฯ						2.21.....
22. ครอบครัวของท่านสนับสนุนให้ท่านใช้เวลาว่างเกี่ยวกับการเรียน						2.20.....
23. ครอบครัวของท่านสนับสนุนให้ท่านทำกิจกรรมของชมรมในวิทยาลัย						2.21.....
24. ครอบครัวของท่านมักจะหาเวลาว่างทำกิจกรรมด้วยกันเสมอ						2.24.....
ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน						
25. ท่านและเพื่อนมักทบทวนตำราเรียนด้วยกัน						2.25.....
26. ท่านและเพื่อนชวนกันไปห้องสมุด						2.26.....

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด	
27. ท่านและเพื่อนชอบสะสมสิ่งเหมือนกัน						2.27.....
28. ท่านและเพื่อนชักชวนกันทำกิจกรรมชมรมในมหาวิทยาลัย						2.28.....
29. ท่านและเพื่อนชักชวนกันออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา						2.29.....
30. ท่านและเพื่อนมักจะซื้อสิ่งของหรืออุปกรณ์การเรียนที่เหมือนกัน						2.30.....
31. ท่านนำเทคนิคการเรียนรู้ที่ดีของเพื่อนมาใช้กับตัวเอง						2.31.....
32. เพื่อนเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับท่าน						2.32.....
ด้านสภาพแวดล้อม						
33. วิทยาลัยฯ มีสถานที่เหมาะสมในการทำกิจกรรมในเวลาว่าง เช่น ห้องสมุด ลานกิจกรรม						2.33.....
35. วิทยาลัยฯ สนับสนุนให้ท่านทำกิจกรรม						2.35.....
36. ท่านชอบใช้เวลาว่างทำกิจกรรมอยู่ที่วิทยาลัย						2.36.....
ด้านโอกาสในการใช้เวลาว่าง						
37. ท่านมีเวลาว่างทำกิจกรรมที่ท่านชอบอย่างสม่ำเสมอ						2.37.....
38. ท่านใช้เวลาว่างทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์เสมอ						2.38.....
39. ท่านจัดสรรเวลาของตัวเองทำให้มีเวลาว่างทำกิจกรรมอย่างอื่นเสมอ						2.39.....
40. อาจารย์มอบหมายงานให้มากทำให้ท่านไม่มีเวลาว่างทำกิจกรรมอย่างอื่น						2.40.....

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษา

คำชี้แจง กรุณาตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษา

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด	
การใช้เวลาว่างด้านการเรียน						
1. ท่านใช้เวลาว่างในการทำงานส่งอาจารย์						3.1.....
2. ท่านใช้เวลาว่างทบทวนบทเรียน						3.2.....
3. ท่านใช้เวลาว่างอ่านหนังสือหรือตำราเรียนก่อน เข้าเรียน						3.3.....
4. ท่านใช้เวลาว่างอ่านหนังสือพิมพ์วารสารที่ เกี่ยวกับเนื้อหาในห้องเรียน						3.4.....
5. ท่านใช้เวลาว่างค้นคว้าหาความรู้ทาง อินเทอร์เน็ต						3.5.....
6. ท่านใช้เวลาว่างพบอาจารย์ที่ปรึกษา						3.6.....
7. ท่านใช้เวลาว่างในการเข้าห้องสมุดเพื่อค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติม						3.7.....
การใช้เวลาว่างด้านบันเทิง						
8. เมื่อมีเวลาว่างท่านมักฟังเพลง/ฟังดนตรี						3.8.....
9. เมื่อมีเวลาว่างท่านมักเล่นดนตรี/ร้องเพลง						3.9.....
10. เมื่อมีเวลาว่างท่านมักดูภาพยนตร์/ดูDVD						3.10.....
11. เมื่อมีเวลาว่างท่านมักจะไปที่สถานบันเทิง						3.11.....
12. เมื่อมีเวลาว่างท่านมักไปงานปาร์ตี้						3.12.....
13. เมื่อมีเวลาว่างท่านมักไปดูคอนเสิร์ต						3.13.....

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด	
การใช้เวลาว่างด้านพัฒนาตนเองหรือการใช้เวลาว่าง ในทางสร้างสรรค์						
14. เมื่อมีเวลาว่างท่านมักติดตามข่าวสารบ้านเมือง ทาง สื่อต่าง ๆ						3.14.....
15. เมื่อมีเวลาว่างท่านมักไปฟังธรรม หรือไปโบสถ์						3.15.....
16. เมื่อมีเวลาว่างท่านมักจะเรียนรู้หรือเพิ่มพูน ทักษะใหม่ ๆ เสมอ เพื่อพัฒนาตนเองอยู่ ตลอดเวลา						3.16.....
17. เมื่อมีเวลาว่างท่านมักจะทำกิจกรรมบำเพ็ญ ประโยชน์						3.17.....
18. เมื่อมีเวลาว่างท่านมักจะไปเรียนพิเศษหรือเข้า ร่วมอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ						3.18.....
19. เมื่อมีเวลาว่างท่านมักจะเขียนหรืออ่านหนังสือ						3.19.....
การใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา						
20. ท่านมีกลุ่มเพื่อนที่ออกกำลังกาย/เล่นกีฬาเป็น ประจำ						3.20.....
21. ท่านเข้าร่วมแข่งขันกีฬาเป็นประจำ						3.21.....
22. ท่านมักจะออกกำลังกาย/เล่นกีฬาใน มหาวิทยาลัย						3.22.....
23. ท่านเห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย/เล่น กีฬา						3.23.....
24. เมื่อมีเวลาว่างท่านมักออกกำลังกาย/เล่นกีฬา						3.24.....
25. ท่านเป็นสมาชิกชมรมกีฬาและเข้าร่วมสม่ำเสมอ						3.25.....
การใช้เวลาว่างด้านการหารายได้พิเศษ						
26. ท่านใช้เวลาว่างรับจ้างเล่นดนตรีตามงานหรือ ร้านอาหารต่างๆ						3.26.....

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด	
27. ท่านใช้เวลาว่างรับจ้างแปลเอกสาร						3.27.....
28. ท่านใช้เวลาว่างขายของหรือขายของทาง อินเทอร์เน็ต						3.28.....
29. ท่านใช้เวลาว่างในการรับจ้างสอนภาษา						3.29.....
30. ท่านใช้เวลาว่างทำงานในหน่วยงานต่างๆ ใน วิทยาลัย						3.30.....
31. ท่านรับจ้าง อื่น ๆ ระบุ.....						3.31.....

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

4.1 ท่านต้องการให้วิทยาลัยฯ สนับสนุนการใช้เวลาว่างของท่านในด้านใด

4.1.1 ด้านการจัดกิจกรรม

.....

.....

.....

4.1.2 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

4.2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือและสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางจุฑารัตน์ ทิพย์บุญทรัพย์
 ที่อยู่ 39 หมู่ 8 หมู่บ้านพุทธมณฑล ถนนพุทธมณฑล สาย 4
 แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ 10170
 ที่ทำงาน วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา
 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
 โทรศัพท์ (02) 441-0966

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2551 ศึกษาต่อระดับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
 พ.ศ. 2538 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต
 สาขาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2540 - ปัจจุบัน หัวหน้างานกิจการนักศึกษา ระดับ 7
 วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล
 พ.ศ. 2540 - 2543 หัวหน้าหน่วยสารสนเทศและผลิตตำรา ระดับ 5
 วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล
 พ.ศ. 2535 - 2540 เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ระดับ 4
 วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล